

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra pomocných věd historických a archivnictví

Historie Městského kulturního střediska v Jaroměři

Bakalářská práce

Autor: Petr Hrudka

Studijní program: B3928

Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Zahradník

Hradec Králové, 2019

Zadání bakalářské práce

Autor: Petr Hrudka

Studium: F14BP0005

Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd

Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví

Název bakalářské práce: **Historie Městského kulturního střediska v Jaroměři**

Název bakalářské práce AJ: The History of the City's cultural center in Jaroměř

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce se bude zabývat historií Městského kulturního střediska v Jaroměři, kde v současné době sídlí Městské divadlo. Ačkoli se kulturní středisko zaměřuje na pořádání různých městských akcí, jako například adventních trhů nebo doplňuje promítání filmových snímků, práce se zaměří především na samotnou historii divadelních počátků ve městě, počínaje fungování ochotnického souboru, konče současnou dobou. Výstupem budou internetové stránky.

ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1074-2. HOVORKA, Zdeněk. Kde jsme doma, aneb, Jak se v Jaroměři dělalo divadlo: 1951-1993. V Jaroměři: Zdeněk Hovorka, 2004. ISBN 80-86677-04-4.

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Zahradník

Oponent: doc. PhDr. Věra Němečková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 24.11.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením PhDr. Zdeňka Zahradníka samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 22. 4. 2019

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce PhDr. Zdeňku Zahradníkovi za konzultace, Ing. Monice Borkovcové, PhD. za konzultace k technické části, emeritní ředitelce Městského muzea v Jaroměři PhDr. Olze Mertlíkové a jejím spolupracovníkům, pracovníkům Státního okresního archivu v Náchodě za umožnění přístupu do archivních fondů a řediteli Městského kulturního střediska Josefu Horáčkovi za rozhovor.

Rodině a přátelům za trpělivost, kterou se mnou měli během mých vysokoškolských studií.

Anotace

HRUDKA, Petr. *Historie Městského kulturního střediska v Jaroměři*. Hradec Králové, 2019, 103 s. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Zdeněk Zahradník.

Historická část bakalářské práce nabízí exkurz do divadelní historie spojené s budovou sokolovny, kde sídlí Městské kulturní středisko v Jaroměři. Práce čerpá z knihy významného českého teatrologa, historika českého divadla a pedagoga Františka Černého *Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918* popisující peripetie v životě místních divadelních ochotníků v souvislosti se společenskými a politickými změnami. Dále využívá prameny dostupné v archivním fondu uloženém ve Státním okresním archivu v Náchodě, další bádání novodobé historie do roku 2018 je spojeno s městskými kronikami dostupnými na webových stránkách města Jaroměř. Technická část se věnuje popisu tvorby webových stránek divadlojaromer.webnode.cz. Přílohami jsou fotografické materiály obsahující zrealizované i nezrealizované architektonické plány Fügnerovy sokolovny a textový přepis rozhovoru se současným ředitelem Josefem Horáčkem.

Klíčová slova: divadlo, kultura, historie, Jaroměř

Annotation

HRUDKA, Petr. *The History of the City's cultural center in Jaroměř/Bachelor Degree Thesis*. Hradec Králové : Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2019, 103 pp. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor thesis offers an historical excursion to theater history in Jaroměř. The work draws from the book by František Černý, who was a prominent Czech theatrologist, the historian of the Czech theater and the teacher, named *Theater life in Jaroměř in 1819-1918* describes several chapters, the peripetials in the life of local theater amateurs in connection with social and political changes. It also uses the sources available in the archive fund deposited in the State District Archives in Náchod, and further research of modern history until 2018 is connected with the town chronicles available on the web pages of city Jaroměř. The technical part is devoted to the description of the creation of the website divadlojaromer.webnode.cz. Attachments are photographic materials containing both realized and unrealized architectural plans of Fügner's Sokol House and a text transcript of an interview with the current director Josef Horáček.

Keywords: theatre, culture, history, Jaroměř

Obsah

Úvod.....	9
Historická část.....	11
1. Počátky divadelního života.....	11
2. Peripetie divadelního života.....	14
3. Divadelní spolek Vrchlický a nová budova.....	16
4. Další divadelní soubory.....	20
4.1 Dělnický spolek Ruka.....	20
4.2 Občansko vzdělávací spolek Věda.....	21
4.3 Dřevodělník.....	22
4.4 Vzdělávací spolek Barák a Mladá generace.....	22
4.5 Lidový spolek.....	23
4.6 Divadelní soubor Máj.....	23
4.7 Další události.....	24
5. Loutkové divadlo.....	26
6. Vrchlický mezi válkami.....	28
7. Ochotníci po druhé světové válce.....	32
8. Divadlo hraje ve svobodě.....	38
9. Divadelní současnost.....	45
Technická část.....	52
10. Webové stránky.....	52
10.1 World Wide Web.....	52
10.2 Webnode.....	52
10.3 HTML a HTML5.....	53
10.4 CSS a CSS3.....	53
10.5 Javascript.....	53

10.6 Soundcloud	54
10.7 Street View	54
10.8 Využití služeb třetích stran	54
11. Divadlo Jaroměř – Úvod.....	55
11.5 Divadlo Jaroměř – Rozhovor.....	55
11.6 Divadlo Jaroměř – Fotogalerie	55
11.7 Divadlo Jaroměř – Tehdy a dnes	56
11.8 Divadlo Jaroměř – Street View.....	57
11.9 Divadlo Jaroměř – Autor	58
Závěr	59
Seznam použitých pramenů	63
Příloha.....	I
I. Zrealizované plány	I
I.I Fügnerova sokolovna tehdy a dnes	III
I.II Dřívější působiště tehdy a dnes	VII
II. Nezrealizované plány	IX
III. Pohled na webové stránky	XXI
IV. Rozhovor s ředitelem Josefem Horáčkem	XXVII

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá historií budovy Fügnerovy sokolovny, respektive Sokolského domu, kde v současné době působí především Městské kulturní středisko v Jaroměři a městské divadlo zajišťující zázemí Divadelnímu spolku Vrchlický, pořádající jiná představení hostujících divadelních souborů či kulturní a společenské akce spjaté s místními organizacemi nebo agenturami, které si prostor hlavního sálu pronajmou.

Městské kulturní středisko vzniklo jako příspěvková organizace v roce 1992 a zřídilo jej Město Jaroměř v rámci transformace probíhající v souvislosti se změnou režimu po roce 1989. Návštěvníci jeho činnost mohou spatřovat během kulturních akcí jako jsou trhy, koncerty, odborné kurzy a kulturní či vzdělávací aktivity pro děti a mládež, včetně mimoškolního vzdělávání. Také vydává neperiodické publikace, půjčuje divadelní kostýmy nebo spolupracuje se sponzory na akcích spojených s kulturou.

Práce se bude zabývat také historií spojenou jak s Fügnerovou sokolovnou otevřenou v roce 1903, tak působením místního divadelního spolku Vrchlický a života amatérských ochotníků, jejichž historie ve městě sahá do roku 1819.

Počátky zmapoval význačný český teatrolog, historik českého divadla a pedagog František Černý ve své publikaci *Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918*.¹ Na tuto část historie práce naváže bádáním v dokumentech uložených ve Státním okresním archivu v Náchodě, což doplní exkurz zmíněného Městského kulturního střediska pomocí městských kronik, jež jsou k dispozici na webových stránkách města, a kronik divadelního spolku. Historie je ohraničená rokem 2018.

Čtvrtá kapitola se věnuje historii dalších místních divadelních souborů různých dělnických spolků, které nelze opomenout. Pátá kapitola pak patří loutkovému divadlu. Následující kapitoly se vracejí ke stěžejnímu spolku Vrchlický v období po vzniku samostatného Československého státu až po současnost.

Poslední kapitola popisuje vznik webových stránek, které jsou součástí technické části.

¹ ČERNÝ, František. *Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst)*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1074-2.

Přílohy obsahují fotografie budovy kulturního střediska, architektonické plány nezrealizovaných i zrealizovaných návrhů stavby a rozhovor s Josefem Horáčkem, v době pořízení ředitelem Městského kulturního střediska.

Cílem práce je komplexní seznámení se zpracovanou historií, doplnění poměrně neznámých a nezmapovaných událostí v kontextu zájmu občanské společnosti o divadelní prostředí před a po sametové revoluci.

Bylo využito metod pozorování se zaměřením zjištění historických souvislostí, faktů, určitých jevů a zákonitostí. Explanace vůči pochopení jevu nebo procesu, přičemž byly vyvozeny teoretické závěry, zdůvodnění příčin popisovaných jevů. Nakonec bylo využito dotazování prostřednictvím rozhovoru.

Tištěná verze je doplněna kompaktním diskem s veškerými dokumenty a soubory spojenými s webovými stránkami dostupnými na adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/>, jež jsou výstupem práce.

Historická část

Počáteční teoretická část se zabývá historií Městského kulturního střediska, potažmo Fügnerovy sokolovny, kde kulturní středisko sídlí. Pro doplnění celé divadelní historie ve městě Jaroměř exkurz předchází úvod do jaroměřského divadelního života jako takového.

1. Počátky divadelního života

Podle dostupných informací nelze přesně určit datování počátku působení divadelníků v Jaroměři. První zmínku přinesly pražské Krameriusovy c. k. vlastenecké noviny v roce 1819 ve zprávě informující o tom, že 9. a 16. května domácí společnost sehrála pětiaktovou činohru *Loupežníci na Chlumském vrchu*, respektive Štěpánkovu úpravu Cunovy hry *Die Räuber auf Mariakulm*.² Ačkoli se na stejném místě můžeme dozvědět, že soubor měl tehdy za sebou odehrané tři inscenace v německém jazyce, můžeme přistoupit na historický výklad, že počátek jaroměřského divadelního života je datován právě rokem 1819 s vědomím, že navazuje na mnohaletou tradici.^{3 4}

Divadelníci měli problém, kde se prezentovat. Pravděpodobně využívali místní školní prostory. Svou roli hrál nedaleký Kuks, kde hrabě František Antonín Špork roku 1702 založil Comedien-Haus. Herci také pobývali v prostorách sousední vojenské pevnosti Josefov.

Kromě používání několika nemovitých prostor se divadelní aktivity místních ochotníků projevovaly prostřednictvím folklorních zvyků a obřadů divadelního charakteru. V 80. a 90. letech 19. století byly ve městě organizovány maškarní průvody.

Teatrolog František Černý uvádí, že „*první české ochotnické představení v Jaroměři se uskutečnilo v druhé vlně rozvoje obrozeneckého divadelnictví v naší*

² ČERNÝ, František. *Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst)*. Praha: Academia, 2003. Str. 12. ISBN 80-200-1074-2.

³ Tamtéž, str. 9.

⁴ Přestože ve své publikaci František Černý poukazuje na „mnohaletou tradici“ ještě před první zmínkou z roku 1819, pro potřeby této práce lze považovat za počátek divadelního života v Jaroměři právě uvedený rok. – pozn. P. H.

zemi.⁵ Divadelní představení se tehdy objevovala také v sousedních městech jako Hořice, Hradec Králové nebo Semily.

V Jaroměři se hrálo především německy, jelikož hradecký pokus o české divadlo ztroskotal. Není vyloučeno, že místní ochotníci byli k hraní v českém jazyce vybídnuti působením V. K. Klicpery nebo J. H. Pospíšila, ale také tím, že domácí společnost tvořili vzdělanci a měšťané.⁶

Divadelní představení zmíněné hry *Loupežníci na Chlumském vrchu* je považováno za první veřejné vystoupení stoupenců místního vlasteneckého hnutí. Šlo ale o představení za účelem charitativní akce kvůli „*nešťastnému pádu ohněm*“,⁷ což nebyla ojedinělá záležitost.

Aby k tomu došlo a divadelníci mohli uspořádat další představení pro dobročinný účel, museli zažádat o povolení. Teprve po vydání zákona č. 134 ze dne 15. listopadu 1867 o práve spolčovacím mohli úředně zapsat divadelní spolek. Do té doby využívali různých prostor, jež jim byly nabízeny, především hostinské místnosti. Svá představení odehráli v hostinci U Anděla,⁸ tehdy patřící do skupiny tří menších domů, jež byly nakonec v roce 1884 zbourány pro uvolnění cesty od náměstí k lokalitě Na Ostrově.

Nelze si udělat přesný obraz, o čem jaroměřští divadelníci hráli. Jsou známy pouze tituly. Ochotníci hráli především rytířské činohry, protože chtěli své diváky hlavně bavit. Nešlo jim, jak hercům, tak divákům, „*o to, aby vše, co se dělo na jevišti, působilo jako skutečnosti*“.⁹ Umělci dávali důraz na text, na přípravách aranžmá či hereckých záležitostech se tak příliš nedbalo a umístění herců na jevišti bylo jednoduché. Také to souviselo s prostorovými možnostmi, jež měli k dispozici.

Představení byla odehrána v hostinci U Zlatého beránka po levé straně radnice a pro velký zájem byly využívány také prostory hostince U Zlatého anděla po pravé straně radnice. Další jeviště bylo zřízeno v hostinci U Bílého lva.

⁵ Tamtéž, str. 12.

⁶ Tamtéž, str. 13.

⁷ Tamtéž, str. 13.

⁸ Názvy objektů a zařízení uvádím v souladu se současnými pravidly českého jazyka. – pozn. P. H.

⁹ Tamtéž, str. 24.

K většímu rozvíjení městského divadelního života bohužel nedocházelo hlavně proto, že ve městě nežil člověk, který by ovlivňoval národní hnutí a přesahoval místní poměry.

2. Peripetie divadelního života

Za doby bachovského absolutismu ochotníci diváky především bavili a představení byla záležitostí pro to, aby se lidé mohli veřejně sejit. Mnoho dalších informací není, František Černý zmiňuje vzpomínky Václava Hejny obsahující několik zpráv o činnosti jaroměřských ochotníků v padesátých letech.¹⁰ Lze se dozvědět alespoň zprostředkovaně jména tehdejších ochotníků a ochotnic, kterých bylo v období 1842-1862 více než šedesát.

Nemělo by se opomíjet, že divadelní život ve městě nespočíval pouze v činnosti místních členů divadelního spolku, ale také sousedních kočovných společností využívajících město k hojným návštěvám. Jejich působení se ale zdaleka neobešlo bez problémů. Přesto tak shledáváme vřelý vztah jaroměřských občanů k hercům, a to nejen místním. Město bylo takřka kulturně otevřené.

Na konci 19. století jak místní divadelníci, tak především občané, zatoužili po trvalých prostorách vhodných pro divadelní představení. Než došlo k otevření důstojného divadelního sálu 28. září 1862 v hostinci U Bílé labutě,¹¹ divadelníci využívali prostor zmíněných hostinců U Zlatého anděla nebo U Bílého lva sídlících na náměstí. V té době ve městě působil divadelní spolek oficiálně pod názvem Ochotnické divadlo v Jaroměři, mezi obyvateli byl však znám jako Spolek divadelních ochotníků.

Nová budova stála v místech městské spořitelny, původně zamýšlena pro krajský soud přestěhovaný z Hradce Králové, k čemuž ale nedošlo. Do té doby byly prostory sálu, do kterého se vešlo zhruba 250 diváků, využívány pro jiné kulturní záležitosti jako plesy, bály nebo schůze a valné hromady, které se zde konaly i později, kdy zde již působil divadelní spolek. Divadelníci zde sehráli veselohru Duch času, frašku vůči společnosti kritickou, ve které zámožný šlechtic ze zjištěných důvodů zdržoval obci v naprosté izolaci od světa. Na valné hromadě si pak odhlasovali nového ředitele a režiséra.¹²

¹⁰ Tamtéž, str. 28.

¹¹ Příloha I.II Dřívější působiště tehdy a dnes, obr. 12, str. VII.

¹² ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 46-47. ISBN 80-200-1074-2.

Nakonec majitel domu A. P. Zouzal k 1. lednu 1893 hostinec a divadlo zrušil. Důvody jsou sice prakticky neznámé, ale jedni tvrdí, že dům měl rozšiřovat velkoobchod s koloniálním zbožím a skladiště, jiní, že jej chtěl změnit na byty. Dům byl zbořen roku 1930 a na jeho místě vznikla spořitelna.

3. Divadelní spolek Vrchlický a nová budova

Divadelní spolek od roku 1889 nese jméno po Jaroslavu Vrchlickém. Devadesátá léta přinesla mnoho změn, jeden člen spolku rezignoval, další členové umírali. Přesto spolek v této době prosperoval, na kontě měli několik divadelních her a úspěch v tehdejší tisku.

Po ukončení působnosti v hostinci U Bílé labutě, získali azyl v nově postaveném Grandhotelu.¹³ Budova už tehdy spolu se základní školou Na Ostrově představovala mohutnou architekturu zástavby města. Do divadelního sálu přistavěného v zahradě k levému boku budovy se mohlo vejít až 200 návštěvníků, ale cesta k němu nebyla jednoduchá: nevýhodou tohoto prostoru byla orientace vůči centru města, leckomu cesta, zvláště při nepříznivém počasí, připadala nepříjemná.

Tyto nepříliš přívětivé skutečnosti vedly k tomu, že se během let 1892–1902 hry pod hlavičkou Jednoty divadelních ochotníků Vrchlický nehrály. Lze mluvit o nečinnosti spolku, kterou naopak využila Ústřední matice školská zaměřující se na rozvoj různých typů škol, vychovatelem nebo knihoven. V této době sehrála několik divadelních her. Nechyběla ani studentská aktivita nebo činnost měšťanských ochotnických souborů.

Než se divadelní spolek přesunul do nově vybudované sokolovny, proměnil se v Dramatický soubor Sokola, protože se začlenil právě pod Sokol.

Samostatný spolek ovšem neměl takové finanční prostředky, aby si zajistil adekvátní prostory pro divadelní představení a zkoušky. O samostatnou budovu též usilovala Tělocvičná jednota Sokol zastřešující *„nejvíce měšťanů a těšila se sympatiím lidových vrstev, takže by byla schopna nejspíše zaktivizovat a sjednotit různé síly k vybudování divadla“*.¹⁴ Cesta k nové budově ale nebyla jednoduchá. Sokol využíval prostory dřevěné stavby na svém cvičišti, ale pouze v letním období. Pokud byl zájem o cvičení v zimních časech, najímali si další prostory. Dočasně obec také propůjčila tělocvičnu v budově základní školy Na Ostrově.

¹³ Příloha I.II Dřívější působiště tehdy a dnes, obr. 14 a 15, str. VIII.

¹⁴ ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 198. ISBN 80-200-1074-2.

Stále panovala touha postavit si vlastní útočiště po vzoru sousedních měst. Tato touha se začala pomalu realizovat v roce 1892, kdy městská rada slíbila, že doporučí darování vhodného pozemku, počká se na plány obce a podle kritiků na dostatečné finance. Nakonec se příznivci společenských a kulturních organizací dočkali, a to 5. ledna 1895, kdy byl přijat návrh Arnošta Kaliny s projektem takzvaného Sokolského domu. Následně začala peněžní sbírka.

Probíhaly debaty, kde má nová sokolská budova stát. Buď na okraji části města, jež byla v rámci urbanizace rozvíjena, nebo na Husově třídě, za školní budovou Na Ostrově, či někde na Pražském nebo Jakubském Předměstí. Tehdejší diskuze nakonec nevzaly v potaz záplavovou oblast. Povodně město zasáhly hned dvakrát, poprvé v roce 1897.

Finanční prostředky se společnými silami, kupříkladu darem občanské záložny, podařily shromáždit, přestože slavnost k zahájení stavby podle pořadatelů nedopadla úplně podle představ. Nakonec také zvolené kuratorium, jež mělo za úkol vybrat vhodný návrh budovy, vyhlásilo veřejnou soutěž, do které se přihlásilo na 20 plánů,¹⁵ ale žádný členy komise plně neoslovil. Soutěžící si odnesli jen ceny a uznání. Oslovený Jan Čermák, jenž dříve prosadil známý Wenkeův dům podle návrhu Josefa Gočára, předložil tři skici a dostal za úkol, aby vypracoval plány s rozpočtem. Bohužel je nedodal a náhradní architekt František L. Hellmann svým předloženým návrhem překročil požadovaný limit, takže byl odmítnut.

V roce 1901 došlo ke změně. Jan Čermák mezi návrhy předložil plán pražského architekta Josefa Podhajského.¹⁶ Ačkoli se s návrhem přes překročený limit kuratorium nechtělo rozloučit, bylo dohodnuto, že budou jednat o snížení nákladů. Stavba byla rozpočtena na 89 906 korun 93 haléřů, potažmo 44 953 zlatých. Ve skutečnosti se ale rozpočet navýšil na 110 000 korun, tedy 55 000 zlatých.

Přestože nebylo stoprocentně rozhodnuto o projektu, základní kámen byl položen 15. července 1900 při sjezdu a veřejném cvičení Sokolské župy krkonošské. Občané byli už předem smířeni, že otevření se neuskuteční k 40. výročí

¹⁵ V archivním souboru jsou k nahlédnutí pouze některé plány, jež jsou součástí přílohy II. Nezrealizované plány, str. IX-XX.

¹⁶ Příloha I. Zrealizované plány, str. I-II.

vzniku jaroměřského Sokola v roce 1902, jak bylo plánováno, protože se začalo stavět až na podzim roku 1901.

Ačkoli při oslavách výročí Sokola 2. června 1902 proběhla prohlídka prostor a nedočkavý divadelní soubor zde odehrál několik představení, ke slavnostnímu otevření došlo takřka až o rok a dva měsíce později.

Zajímavostí je, že samotné budování sokolského domu nesetkávalo se s plným nadšením obyvatel. V tehdejší časopise Osvěta lidu vyšly poměrně kritické reakce.

Autor první zmiňuje už zmíněný problém ohledně samotné lokality stavby, a tak se Sokol musí rozmyslet, aby problém vyřešil správným a vhodným směrem. Podle něj se měl obrátit směrem ku postavení „*vlastní tělocvičny, na niž by už prý měl dostatečný kapitál,*“¹⁷ tedy aby se vrátil k původnímu návrhu, jež se ukázal jako nereálný.

Druhá konstatuje to samé řešení. Oba autoři neskrývali negativní vášně vůči Sokolu, ač byl jeden z nich sokolským členem, což shrnuje následující citace: „*Tím došlo by se cíle snadno a vbrzku a oněm vlasteneckým šovinistům, kteří tak často zbraň do žita zahazují, místo aby opravdové práce se chopili, by se ukázalo, že bez nich jde to také a že jejich sokolství jest jen přetvářkou, hodící se jim ku hmotným potřebám, že mají sokolství jen na jazyku, kdežto v srdci jejich jest led a ve skutcích národní ostuda.*“¹⁸

K vášním přidal se další opět připomínající, jaké by to bylo, kdyby Sokolský dům stál jinde.

Historik František Černý připomíná, že s odstupem času musíme brát zřetel na fakt, že projektanti byli svým způsobem omezováni financemi a podmínkami poskytnutými Občanskou záložnou, bez nichž by se dům nemohl postavit. Samotní členové Sokola si byli naprosto vědomi důstojností, když nová budova bude sloužit nejen Sokolu, ale také divadelnímu spolku, a tak se bude naplno rozvíjet městská kulturní tvář.

¹⁷ ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 205. ISBN 80-200-1074-2.

¹⁸ Tamtéž.

Jak samotná budova vypadá? „Budova je zvenku koncipována ve slohu doznívajícího historismu. Tuto vazbu připomíná věž navozující reminiscence na baroko, rampa, v níž se ozývá tvarosloví renesance, i střecha odvozená z architektury gotiky. Uprostřed čelní stěny, vyzdobené reliéfem Sokola, je umístěn hlavní vchod, který nese nevelký balkon. Postranní stěny, z nichž vystupují místnosti, působí na první pohled jako boky středověkých či barokních kostelů, k nimž byly přistavěny kaple. Sokolský dům je architektura tvarově bohatě rozčleněná a záměrně nesourodá. Pro stoupence architektonického historismu to byla ovšem přednost. (...) V interiérech se více než historismem [architekt Podhajský] inspiroval secesí. Všechny veřejnosti přístupné sály, bohužel ne šatny v zákulisí, měly také náležitý rozměr. Hlavní sál působil pak jistou monumentálností a zároveň útulností.“¹⁹ Další popis zmiňuje postranní schodiště, které ovšem v současnosti již neexistuje. „Uprostřed foyeru stála při zdi dřevěná pokladna, složená ze dvou secesně upravených dřevěných desek, z nichž přední měla okénko, kterým se návštěvníci domlouvali s pokladníkem. Je tu však i schodiště, vedoucí do prvního patra na balkon i do dalších tamních prostor, které byly různě využívány. Budova má i podzemí s mnoha různě velkými místnostmi.“^{20 21}

Dnes první patro obsahuje zmiňovaný vchod na balkon umístěný ve velkém sále, menší sál, kde se odehrávají menší koncerty, a kanceláře.

Nutno dodat, že citované pasáže popisují vzhled původní podoby do 50. let 20. století, kdy byla změněna podle projektu architekta Jaroslava Fišera.

Slavnostní otevření budovy pak tehdejší tisk popisuje jako přelomovou městskou událost. „Co znamenalo otevření Národního divadla pro národ, to znamená otevření Sokolského domu pro město naše i úzké okolí.“²²

Následující léta prostor sokolovny sloužil jak cvičitelům, tak divadelníkům, příležitostným koncertům, akademiím různých spolků, plesům nebo bálům.

¹⁹ Tamtéž, str. 207.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Příloha I.I Fügnerova sokolovna tehdy a dnes, str. III-VI.

²² ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 210. ISBN 80-200-1074-2.

4. Další divadelní soubory

Než se vrátíme k dějinám divadelního spolku po první světové válce, představme si další divadelní společnosti, které na území města Jaroměř vedle Vrchlického působily. Dává to velmi rozšířený a možná pozoruhodný pohled a kontext tehdejší doby plné aktivních občanů.

Na konci 19. století vzniká dělnická organizace Občansko vzdělávací spolek Věda navazující na činnost dalšího divadelního spolku Ruka, který vznikl roku 1872 a založil jej tovární tkadlec Josef Šubrt.

4.1 Dělnický spolek Ruka

Původní spolek Ruka tvořili továrníci a dělníci všech řemesel, strojníci z nádraží a cukrovaru²³ žijící v nepříliš důstojných podmínkách, proto se čím dál více objevovali ti, kteří se stavěli za lepší život. Zakladatel, již zmíněný Josef Šubrt, byl jedním z nejvýraznějších osobností českých dělníků, a kromě otázek dělnické problematiky zabýval se zábavnou a poučnou jednotou se snahou zaktivizovat místní divadelní ochotníky.

Činnost spočívala především v pořádání několika zábavných akcí v místních hostincích, jak uvádí odbor II spolkových stanov. Avšak podle odboru I nebyly zábavné události na prvním místě. „*Věcné, duševní a mravné vzdělávání dělnictva, a sice cvičením se ve čtení, počítání, psaní, kreslení a tělocviku, čítáním poučných knih a časopisů, přednáškami, výklady a rozpravami.*“²⁴ Zpočátku tak vznikaly programy naplněné kupříkladu hrou J. K. Tyla *Umělcové na pouti*. Posléze byly snahy o vznik plnohodnotných divadelních her, ale povolení o fungování takové činnosti nebylo vůbec jednoduché, zpočátku se jim to nedařilo, přestože několik představení uskutečnili. Jednu část při Mikulášské zábavě sice povolili, ale druhou s názvem *Vypálený před soudem* nikoli.

Nakonec k tomu ze strany okresního hejtmana nedošlo, jelikož spolek podle svých stanov není určen k uvádění divadelních představení. Členové spolku se tak obrátili na místodržitelství, které žádosti vyhovělo. Následně hejtman požadoval o jmenování zodpovědného ředitele, jímž se stal právě Šubrt.

²³ Tamtéž, str. 116.

²⁴ Tamtéž, str. 117.

Podobně jako spolek Vrchlický, měl také spolek Ruka problém se stálým zázemím. Několik divadelních představení a dalších společenských událostí se tak konaly po různých městských hostincích, jež měly potřebné dispozice.

Činnost spolku souvisela se vzestupem a dalším rozvíjením dělnického hnutí ve městě. „*Mezi akcemi Ruky zaujímaly důležité místo podniky, při nichž se mohlo shromáždit více dělníků.*“²⁵ Postupně docházelo k poklesu počtu představení a dělníci hledali zdroje příjmů i jinde, protože zápasili se značnými náklady na inscenace. Postupný nezájem o představení možná souvisí s narůstajícími tendencemi nehrát nebo přesun některých dělníků do měšťanského Spolku divadelních ochotníků s lepšími podmínkami.

Nakonec se v roce 1890 členové spolku rozešli v předvečer prvomájové demonstrace českého dělnictva, po smrti Josefa Šubrta byli totiž bez vedení.²⁶

4.2 Občansko vzdělávací spolek Věda

Vznik Občansko vzdělávacího spolku Věda se datuje dnem 29. října 1893 a iniciátorem byl zřejmě František Dobrovolný. Tento spolek též sdružoval dělníky různých zaměstnání. Stanovy spolku přímo neuvádějí divadelní, ale spíše nepolitickou (ačkoli za vznikem spolku stáli sociálně-demokratičtí dělníci) a vzdělávací činnost. „*Za rouškou vzdělávací, nepolitické činnosti se musely skrývat všechny socialistické spolky, pokud měly být státními orgány povoleny a trpěny.*“²⁷ Šlo spíše o pořádání přednášek a šíření všeobecných znalostí co nejširším vrstvám.

Ke své činnosti využíval prakticky stejné prostory, jež sloužily předešlým nebo jiným spolkům, a nakonec též k jeho programu patřila různá divadelní představení, přestože právě přednášky o Karlu Marxovi nebo Karlu Havlíčku Borovskému, vývoji socialismu či darwinismu, hrály prim.

Divadelní soubor patřící pod Občansko vzdělávacím spolkem Věda vznikl v roce 1900 a všechna představení byla odehrána v Grandhotelu na Pražském Předměstí. Roku 1904 došlo ke změně názvu na *Všeodborový spolek dělnický Věda v Jaroměři* a téhož roku divadelníci nastudovali Hauptmannovy *Tkalce*. Nechybělo drama *Čest nebo fraška Není v Praze nad legraci*. Největší rozmach těchto prostor

²⁵ Tamtéž, str. 117.

²⁶ Tamtéž, str. 128.

²⁷ Tamtéž, str. 213.

divadelní dělníci pocítili po otevření nového Sokolského domu určeném jak pro místní Sokol, tak pro fungující divadelní spolek Vrchlický. Nutno však dodat, že nelze určit, zda členové Vědy využívali stejné divadelní prostory jako Vrchlický, zřejmě měli vlastní rozkládací jeviště.

Postupem času dělníci získali vlastní Dělnický dům a majitel Grandhotelu divadelní představení ve svých prostorách zrušil v průběhu první světové války.

4.3 Dřevodělník

Odborové organizace místních dělníků vytvářely určitou divadelní činnost, zvláště první divadelní soubor vznikl na základě spolku Dřevodělník, jehož název byl spíš provizorní a neoficiální, ačkoli tak byl na propagačních materiálech od roku 1902, kdy vznikl, uváděn. „*Jaroměřská organizace byla členem ‚Odborového spolku dřevodělníků a příbuzných odvětví v Čechách‘, který vznikl pro české i německé dělníky tohoto výrobního odvětví.*“²⁸ Začal hrát až o rok později.

Soubor využíval prostor závodu A. Patrná a syn, jenž zajišťoval v běžném provozu soustružnickou, ale převážně rukodělnou výrobu spočívající ve výrobě dýmek. Členové spolku též pravděpodobně pocházeli ze sociálně-demokratického prostředí. S tím patrně souvisí drama o třech dějstvích *Peníze*, které na Velikonoční pondělí odehráli, nebo také hra *Když vrány táhnou* či parodii na známou Sabinovu a Smetanovu operu *Provdaná nevěsta*.

Stejně jako byla dělnická společnost poměrně různorodá, tak byla různorodá společenství kolem dalších dělnických, ale i divadelních spolků.

4.4 Vzdělávací spolek Barák a Mladá generace

Barák vzniklý v roce 1897 byl spolek sdružující místní dělníky a měšťany. Zakladatelem stále se rozšiřující skupiny sdružující se v mnoha městech, byl Josef Barák, novinář a mladočeský politik známý radikálními názory a sympatiemi k dělníkům.²⁹ Společně s Mladou generací založenou o tři roky později spojující radikální protirakouské, protimilitaristické a protiklerikální postoje³⁰ hráli divadlo, jako první představení uvedli *Tkalcovského tovaryše a chudou děvečku*, přičemž jinak zvaný Klub Mladá generace byl úředně v souvislosti s první světovou válkou

²⁸ Tamtéž, str. 221.

²⁹ Tamtéž, str. 226.

³⁰ Tamtéž.

rozpuštěn. „*Ne náhodou byli pak někteří z nich v roce 1904 a 1907 – v době procesů – obžalováni z velezrady. (Členům jaroměřské organizace se však perzekuce vyhnula.) I když tento spolek proklamoval, že se zřídá ‚vší politické činnosti‘, ve skutečnosti tomu tak nebylo.*“³¹

Barák sdružoval více dělníků než Věda a Dřevodělník dohromady. Poté, co se jednotlivci přestávali mít o divadlo zájem, další spolupracovali s Dřevodělníkem nebo Vrchlickým. S tím souvisí fakt, že roku 1910 byli dělníci pozváni právě do Vrchlického, což velmi ochotně přijali. Na ideu Baráku pak přímo navázal Spolek divadelních ochotníků.

4.5 Lidový spolek

Nemělo by se též zapomínat kupříkladu na Lidový spolek křesťansko-sociální pro Jaroměř a okolí založený nejspíše v roce 1890. Jeho soubor působil v hostinci V ráji na náměstí, kde pořádal mimo jiné zábavné večery organizované lidmi z katolických kruhů. Přesto o „*divadelní práci tohoto spolku, organizujícího církevně aktivní katolické věřící, však zprávy nejsou. Na základě informací o podobných souborech z jiných měst můžeme ale předpokládat, že v souboru byli i učňové, tovaryši i tovární dělníci.*“³²

On a jemu podobné spolky umožňovaly vzájemné setkávání se a organizování místních dělníků zápasících o vlastní nebo celospolečenský život kontinuálně běžící v době na počátku 20. století s jeho různými těžkostmi. Však pořádaná divadelní představení svým způsobem reflektovala pohled na sociální problematiku a politikou situaci, o jaké divadelní hry šlo se čtenář v publikaci Františka Černého bohužel nedozví.

4.6 Divadelní soubor Máj

Divadelní soubor Máj, tedy Dramatický odbor Máj sdružených spolků odborových sdružující členy, jež prošli Vědou a Dřevodělníkem, původně vzniklých pod názvem Dramatický odbor Sdružených spolků odborových v Jaroměři, tvoří další kapitolu divadelních spolků. Máj svou činnost zahájil roku 1907 představením *Jan Výrava* zobrazující vzpouru sedláků proti vrchnosti.³³

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž, str. 234.

³³ Tamtéž, str. 281.

Tehdejší tisk si vznik Máje pochvaloval: „*Nemůžeme jiného si přát, než aby tato nová dramatická jednota pochopila správný cíl výchovy lidu dramatickými přednesy a jako volila k slavnostnímu zahájení své činnosti toto skvělé historické drama, aby tak vybírala v další své činnosti vždy, aby neotravovala dost již otrávenou mysl lidu různými výplody frašek, veseloher rázu velice pochybných. My přejeme nové této dramatické jednotě plného zdaru!*“³⁴

Stejně jako u jiných divadelních spolků pocházejících z dělnického prostředí, také členové Máje věnovali se sociálně laděnému repertoáru a problematice, dokládají to hry *Gazdina roba* nebo *Maryša*. Nechyběla ani představení spojená čistě s politickými událostmi jako byly oslavy 1. máje. S tím možná souvisí fakt, že svého času mohli být členy pouze dělníci hlásící se k sociální demokracii. Herci spolu nejenom hráli, ale také horlivě diskutovali o politických otázkách, zvláště šlo i o bývalých předních stranických funkcionářích. Vypomáhali též členové Vrchlického, ale po podání žádosti a se souhlasem, že nikdy nebudou proti sociálním demokratům a budou vystupovat „jako hosté“.

Činnost tohoto spolku je považována za vrchol dělnického divadla v Jaroměři ve své době na sklonku rakousko-uherské monarchie.³⁵ Až do počátku 50. let spolek tvořil jaksi zdravou protiváhu vůči měšťansky laděnému Dramatickému odboru Sokola Vrchlický.

Také Máj tvořil velmi pevné společenství lidí a dával tak jeden z nejvhodnějších způsobů, jak upozorňovat na sociálně demokratickou politiku ve městě.

4.7 Další události

Do těchto podkapitol divadelního městského života patří také jednorázové, ale každým rokem opakující se události, které zpříjemňovaly spíše sváteční čas zdejších občanů a o které se starali nejen ochotničtí divadelníci, ale také další členové napříč jmenovanými spolky.

Šlo především o silvestrovské večery nebo mikulášské zábavy. Někteří se starali o taneční zábavy a šibřinky v období masopustu či Velikonoce. Jako

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Tamtéž, str. 286.

úctyhodnou připomínku, respektive uspořádání vzpomínkové akce sloužily také dny věnované nějaké významné osobnosti, kupříkladu *Večer Svatopluka Čecha*. Repertoár pro tyto příležitosti tvořily především jednoaktovky, komické opery nebo kabaret.

Nezapomínejme ani na počínání těch mladších a nejmladších divadelníků, kteří se svými hrami chlubili svým rodičům či prarodičům v rámci školních představení. Některé události známe dodnes v různých proměnách.

5. Loutkové divadlo

Samostatnou kapitolou městského divadelního života je loutkové divadlo, jemuž se zdejší divadelníci věnovali. Stejně tak horlivě, jako se tomu věnují dnes. Dnešní diváci znají především soubory Maminy či Boučkovo loutkové divadlo, jehož počátky sahají do roku 1918 a jsou spojeny se jménem Rudolfa Boučka.

První scénou byla sokolská tělocvična a v roce 1924 soubor získal samostatnou budovu – nepoužívaný zahradní domek ve své době druhá nejstarší stálá loutková scéna u nás. Jméno po svém zakladateli získalo až v roce 1936 a během druhé světové války zažilo loupež německým sběratelem, dovybavení se dočkalo téměř na konci války. Loutkářský soubor pak do roku 1999 pracoval pod hlavičkou Městského kulturního střediska jako BODI Jaroměř, od té doby je občanským sdružením a pod názvem BOĎI Jaroměř v současné době fungující jako zapsaný spolek.³⁶

Ale to předbíháme. Sice v Jaroměři ještě těž působí loutkové soubory mladých divadelníků v rámci Literárně-dramatického oboru na Základní umělecké škole, ale tomu patří další kapitoly.

Loutkové divadlo má ve městě Jaroměř a okolním území svou tradici sahající do druhé poloviny 19. století, přičemž už od konce druhé poloviny 18. století se zde objevovali různí kočovníci.

Je známo, že na tomto místě působili Martin Himmer nebo náchodský občan Jan Brát, jindy uváděn jako Prath, Bradt či Brate, jehož potomci na něj čile navazovali.³⁷ Také tu působilo mechanické divadlo Hynka Havla „*dostatečně známé a oblíbené, shromažďovalo a bavilo svým zábavným mechanismem, těmito ‚personami‘ bez duše a práce se pohybujícími, malé i dospělé posluchače*“.³⁸ Pro lepší představu je tento mechanismus srovnáván s Třebechovickým betlémem.³⁹

³⁶ BOĎI Jaroměř – Boučkovo loutkové divadlo. BOĎI Jaroměř [online]. Jaroměř: LS Boďi, Roman Bedřich Bauer, Michael Pavlista, 2017 [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://www.bodi.cz/my.html>

³⁷ DUBSKÁ, Alice. *Cesty loutkářů Brátů a Pratte Evropou 18. a 19. století: příspěvek k historii evropského loutkářství*. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 117 s. ISBN 978-80-7331-206-0.

³⁸ ČERNÝ, František. *Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst)*. Praha: Academia, 2003. Str. 333. ISBN 80-200-1074-2.

³⁹ Tamtéž.

Rozšířila se domácí divadla, takové privátní loutkové scény měla nejedna měšťanská nebo dělnická rodina. Kupříkladu v Měšťanské besedě, v domě A. P. Zouzala hrálo *Lašťovské vdovy české divadlo*. Svou cestu sem našli však přesporní loutkoví divadelníci.

Pak se objevují různé události, při nichž byla k vidění další loutková představení. Jak v rámci silvestrovské zábavy roku 1882, tak při Národní slavnosti 16. července 1893 ve prospěch Ústřední matice školské v zahradě hostince U Koláčků Na Cihelnách.⁴⁰ Zmíněná Ústřední matice školská se poté věnovala loutkovému divadlu určenému pro dětské publikum. Samostatně vzniklo roku 1905 a skončilo na sklonku první světové války, „*kdy vojíní, ubytovaní v Sokolovně, ponejvíce Maďaři, dřevěnou konstrukci spálili a také loutky barbarsky zničili*“.⁴¹

Loutkovému divadlu se též věnoval Sokol v suterénu Sokolského domu, které spočívalo především v tom, že srazili k sobě stoly a na ně postavili konstrukci loutkové scény. Nakonec byli sokolníkem vykázáni.⁴²

Ve městě existovaly další divadelní scény, avšak zdejší loutkové divadlo proslavil především právě zmíněný Rudolf Bouček, a tak na sebe dokonce strhávalo pozornost za hranicemi města.

⁴⁰ Tamtéž, str. 338

⁴¹ Tamtéž, str. 340.

⁴² Tamtéž.

6. Vrchlický mezi válkami

První světová válka fungování spolku Vrchlický ochromila, především celý rok 1915 vůbec nehrál, a sál Sokolského domu se proměnil v lazaret. Dva roky před koncem války panovaly snahy o obnovení hraní v těžkých časech, divadelníci cítili potřebu vyjadřovat protirakouské postoje. Kromě toho zde svá představení odehráli kolegové z Hradce Králové, Čáslavi či Prahy. Až na úplný závěr válečné pohromy zažil soubor divadelní smršť v počtu her a postupem času se členové zapojovali do různých slavností oslavující konec války a přicházející mír.

Období mezi lety 1919 a 1950 ilustrují archivní materiály uložené ve Státním okresním archivu v Náchodě, které tam jsou přestěhované po rozsáhlé povodni z roku 2000.

Archivní fond obsahuje 28 knih, 54 kartonů, 69 fascikulů, 9 alb a 1047 fotografií, tedy 1694 inventárních jednotek. Konkrétně jde především o zprávy a zápisy o činnosti a jednání valných hromad, korespondence mezi divadelními spolky nebo herci, respektive převážně gratulační dopisy. Odstraněny byly duplicitní nebo neidentifikované divadelní hry.

Z inventáře pomáhajícího v orientaci konkrétního fondu uloženého s názvem „Divadelní jednota ‚Vrchlický‘ Jaroměř (1819) 1861-1950 (1979)“ zpracovaného v roce 2002 Alicí Snášelovou pod číslem archivní pomůcky 670 a číslem JAF 1284 se dočteme, že zkoušky probíhaly až do konce května roku 1944. O čtyři roky dříve sice došlo ke změně názvu, ale kdy a jak, není známo. Lze se domnívat, že šlo jen o formalitu. Do té doby spolek formálně figuroval jako Divadelní jednota Vrchlický.

Hned od počátku může sloužit proslov J. Patrného k prvnímu slavnostnímu představení v novém Sokolském domě v Jaroměři, který na místě v roce 1902 přednesla Aninka Stárková, nebo proslov před divadelním představením *Jan Roháč* z úst Aloise Burdycha ke 120 letům divadla z roku 1939.

Spolek potřeboval po první světové válce resuscitovat, a tak zápis z valné hromady konané 19. září 1919 reflektuje společenské proměny a nadále vyzdvihuje ideály, kvůli kterým stojí za to stále držet divadelní spolek při životě. „*Valná hromada zahájena v 8 ½ hod. za přítomnosti 47 zapsaných členů a více hostů br.*

*předsedou D. Filipem, který uvítal přítomné zmínil se o tom, že jest to první valná hromada, kterou Vrchlický koná za svobody v československé republice. Přes všechny potíže, vyvolané válkou, vzdálením členů pracováno pilně a Vrchlický jest v rozmachu a rozkvětu.*⁴³

Dále „zápiska“, jak stojí v archiválii, o valné hromadě konané dne 19. října 1921 v restauraci Sokolského domu ukazuje tak trochu napjaté vztahy mezi členy spolku, respektive vztahu spolku a Sokolem: „*Br. Čuchal poukazuje, že jsme odborem Sokola a navrhuje abychom se v podobných případech [návrh pro dar ošacení školních dětí] dohodli se Sokolem vždy na 50 %. Br. dr. Filip odmítá toto stanovisko a žádá úplnou samostatnost odboru vůči jednotě. Přijímá se.*“⁴⁴ Fungování tedy nebylo vždycky idylické. Lecjaké problémy vyřešila výstavba nové Tyršové sokolovny v roce 1926, a tak tu byla tělocvičná činnost ve zdejších sále ukončena.⁴⁵ Současně docházelo k rekonstrukci budovy a hlavní sál byl přestavěn pro divadelní účely.

Kromě těchto pramenů, existují paměti popisující divadelní život v Jaroměři v té době s názvem „*Dějiny divadelních ochotníků a dramat. odboru „Vrchlický“*“, které v Jaroměři vydal roku 1926 Václav Hejna vlastním nákladem a posléze i jako součást své knihy „*Vzpomínky staré i nové Jaroměře*“, opět vlastním nákladem roku 1936.

Jde převážně o vzpomínky několika tehdejších ochotníků mapující divadelní zážitky a zkušenosti z pohledu dlouholetého zasvěcence. Život ochotníků ale nebyl tak růžový, jak by se mohlo zdát. „*Jedno ještě musím jako starý zkušený herec ochotník, který přes 50 roků divadelní Muse se věnoval, na paměť všem mladším hercům uvést, že život zákulisní není tak skvělý a po jisté době své činnosti sezná pojednou, jak nesnesitelné je to zdánlivě pěkné ovzduší pomalovaných pláten a jaké prudké boje svádějí se v hereckém životě, jak u ochotníků, tak i herců z povolání; většinu herců lze nazvat velkými dětmi. Když jsem se k divadlu našemu dostal, myslíval jsem si, nu snad to jinak býti nemůže a ono to je až do dnešního dne*

⁴³ Zápisy ze schůzí 1919-1923. Vrchlický Jaroměř /div. odb. Sokola/. kn. 9. Státní okresní archiv Náchod.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ MKS Jaroměř > Městské divadlo v Jaroměři. *MKS Jaroměř > Městské divadlo v Jaroměři* [online]. Praha: MKS Jaroměř, 2013 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://www.divadlojaromer.cz/budovy-mks/divadlo/>

*stejně. Žárlivost a závist; trochu silná slova, ale jsou upřímně míněna a proto myslím, že bude v budoucnu nejlépe, když bude spojitost členstva na straně jedné a dobrá vůle předsednictva a výboru na straně druhé siliti společnou prací a solidaritou k rozkvětu našeho dramatického odboru ,Vrchlický‘.*⁴⁶

Období též mapují vydané pamětní listy jako *Pamětní list o třicetiletém působení Dramatického odboru Sokola Vrchlický z roku 1932* za redakce Františka Černého nebo *Pamětní list, 120 let divadla v Jaroměři* od Aloise Burdycha.

Určitý obrázek o činnosti spolku nakonec mohou nejvíce přiblížit přímo Stanovy Spolku divadelních ochotníků „Vrchlický“ při Tělocvičné jednotě „Sokol“ Jaroměř, jež samy o sobě nejsou datovány, ale podle údaje na kartonu č. 1 s inventárním číslem 29 šlo o rok 1939.

V té době byl spolek zařazený pod Sokol, a proto předepsané stanovy prošly určitými změnami nebo upřesněními, což lze vyčíst z údajů strojem vyškrtnutých a dopsaných informací. Přesto se ale na počátku německé okupace osamostatnil z obavy, že při očekávaném jeho zániku by mohl být také zlikvidován.⁴⁷

Právě § 2 uvádí, že *„účelem [spolku] jest pěstovati dramatické umění a dramatickou literaturu československou, buditi zájem o české umění divadelní v nejširších kruzích lidových, pracovati ke zvýšení mravní a kulturní úrovně života duševního i společenského, podporovati podniky veřejně prospěšné a pracovati o uskutečnění snah a cílů Ústřední Matice div. Ochotnictva československého, a jakožto spolek jsoucí pod záštitou ,Sokola‘ šířiti a respektovati idee sokolské v duchu Tyršově a Fügnerově.*⁴⁸

Zajímavostí může být fakt, že přijetí nových členů, což zpřesňoval § 5, probíhalo u chlapců od 17 let a dívek od 15 let.

Další úpravy zpřesňovaly, kdo může být přijat. Původně ve stanovách stálo, že členem spolku může být každý i osoba právnická. Avšak slovo právnická bylo

⁴⁶ HEJNA, Václav. Dějiny divadelních ochotníků a dram. odboru Vrchlický v Jaroměři 1819-1926. vlastním nákladem, str. 48-49. 1926.

⁴⁷ DbČAD: Soubory: Vrchlický / Sokol / ZK Juta / ZK Mír / MKS. DbČAD: Soubory: Vrchlický / Sokol / ZK Juta / ZK Mír / MKS [online]. Praha [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=soubor&id=262>

⁴⁸ Státní okresní archiv Náchod. Fond: Divadelní jednota Vrchlický. Stanovy Spolku divadelních ochotníků „Vrchlický“ při Tělocvičné jednotě „Sokol“ Jaroměř. Inv. č. 29, karton č. 1.

vyškrtnuto a dopsáno, že členem spolku může být pouze členem Sokola i osoba právnická. Dále členem spolku nesměl být ten, kdo je členem jiného spolku.

Změnil se též § 12 stanovující vztahy mezi divadelním spolkem a Sokolem: „*Správní výbor Tělocvičné jednoty ‚SOKOL‘ v Jaroměři má právo do každé schůze výborové a valné hromady vyslati delegáta s hlasem poradním.*“⁴⁹ Organizace se navzájem respektovaly, přestože cítily potřebu být alespoň poradním hlasem toho druhého.

Zápisy nadále přibližují stále napjaté vztahy mezi divadelním spolkem a Sokolem ústící především z toho, že obě organizace využívají stejné prostory. Objevují se tlaky na stěhování se kvůli prostoru, přibližuje to kupříkladu jednatelská zpráva z roku 1930 zdůrazňující úlohu sokolského domu spočívající v tom, že nejde jen o tělocvičnu, ale také o divadelní sál. Sokol patrně považuje divadelní spolek za nutné zlo. Nakonec jsou vztahy vyřešeny postavením nové sokolovny sídlící u budovy gymnázia.

⁴⁹ Tamtéž.

7. Ochoťníci po druhé světové válce

Dobrou zprávou pro jaroměřské divadlo je, že po totalitních dobách zájem o divadelní kulturu neustal. Přes všechny životní nebo profesní útrapy, nepokoje a strasti, amatérské divadlo nepřestalo mít svůj smysl. „*V amatérském divadle platí poctivost k sobě samému, k příteli, k životu, bez vychytralosti, úmyslné zloby, závidění, lhostejnosti a povrchnosti.*“⁵⁰ Navíc, po těžkých časech si leckdo uvědomil rozdíl mezi profesionálem a amatérem, který spočívá v penězích. Míra konečného úsilí může být stejná.

Po roce 1945 vznikla městská kulturní rada spadající pod radu města, a tak mohl amatérský divadelní život pokračovat. Souviselo to se vznikem městských národních výborů, přičemž vznik výboru v Jaroměři předznamenalo založení revolučního národního výboru v září 1944, jenž se sešel 5. května 1945 v soukromém bytě, kde se konaly poslední přípravy k převzetí moci.⁵¹ Informace o vzniku se lze dozvědět z inventáře archivního souboru Městský národní výbor Jaroměř 1945–1990 uloženého ve Státním okresním archivu v Náchodě a zpracovaného Mgr. Janou Ptáčkovou v roce 1999. Složení tehdejšího Městského národního výboru a obsazení jednotlivých referátů v letech 1945–1948 se z fondu však nepodařilo zjistit.

Plenární schůze konaná 4. srpna 1950 schválila reorganizaci odborů a k další změně došlo po volbách v roce 1954. Mezi odbory patřil i odbor školství a kultury a později od roku 1971 do revoluce mezi pouhými pěti odbory byl odbor školství, kultury, zdravotní a sociální.

Zmíněný fond zahrnuje celkem 65 knih, tři kartotéky a 225 kartonů. Jde o poměrně ucelený fond, přestože se některé zápisy ze schůzí rady a pléna z let 1945–1949 nedochovaly. Během pořádání fondu byla provedena vnitřní skartace, vesměs duplicitních záznamů, bezvýznamné korespondence, zamítnutých žádostí apod. Fond obsahuje městské kroniky či pamětní knihy, zápisy ze schůzí pléna a rady, jednotlivých komisí, personální záležitosti, písemnosti jednotlivých odborů a komisí, občanských výborů, neúplné ročníky zpravodajů nebo plány města.

⁵⁰ HOVORKA, Zdeněk. Kde jsme doma, aneb, Jak se v Jaroměři dělalo divadlo: 1951-1993. V Jaroměři: Zdeněk Hovorka, 2004. s. 7. ISBN 80-86677-04-4.

⁵¹ Inventář archivního souboru Městský národní výbor Jaroměř 1945–1990 (1997) – Mgr. Jana Ptáčková – č. AP: 265, č. JAF: 914.

Nechybí ani rozhodnutí o demolicích, s tím spojené plány již neexistujících budov.⁵²

14. prosince 1950 divadelní soubor Vrchlický přešel k závodu JUTA 3. Změna nastala poté, co byl zákon č. 134/1867 Sb., o právě spolčovacím povolující zřizovat spolky nahrazen zákonem č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních nařizující podle § 2 odst. 2) „*Ke vzniku organisace je třeba schválení organizačního řádu. Organisační řád schvaluje krajský národní výbor sídla organisace; přesahuje-li vyčtený obvod činnosti organisace území kraje, schvaluje organizační řád ministerstvo vnitra.*“⁵³ Podle § 4 odst. 1) pak „*Stát pečuje o rozvoj organisací, vytváří příznivé podmínky pro jejich činnost a růst a dbá, aby život v nich se vyvíjel v souladu s ústavou a se zásadami lidově demokratického zřízení.*“⁵⁴

Dále podle zákona spolky vzniklé před 1. říjnem 1951 vyvíjející svou činnost ve shodě se zájmy pracujícího lidu, se mohou přeměnit v organizace nebo do nich včlenit, nadále svou činnost podle dosavadních stanov vykonávají a finanční opatření, přesahující rámec běžné správy, mohou činit jen po předchozím souhlasu krajského národního výboru nebo orgánu, který krajský národní výbor k tomu zmocní, a mají povinnost, aby předkládaly informace potřebné k posouzení jejich činnosti.⁵⁵

Herci během pěti let, o kterých divadelní historie mlčí, odehráli několik her, přestože nešlo o příliš zdařilé počiny. Mentalita diváků a samotných herců se totiž změnila a už tehdy pochopitelně nebyl už příliš velký zájem o podobný, ba stejný záměr jako před lety.

Divadelní kompas změnil směr takřka radikálně, protože se moci chopili komunisté a takzvaný socialistický realismus se začal prosazovat i do divadla. Kvůli ruskému původu a vyzdvihování realistického divadla byl doporučován herec

⁵² Archivní fond je částečně přístupný v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb. o archivnictví, zejména podle § 37, odst. 1 (lhůta 30 let), 2 a 3 (ochrana osobních a citlivých údajů fyzických osob) a též § 38, odst. 1b (nezpracovaná část), obsahuje písemnosti z let 1945–1990 s přesahem do roku 1997. Pro zpřístupnění autor této práce musel předložit žádost podepsanou vedoucí katedry v souladu s § 38, odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě v platném znění, o umožnění nahlížení do archivního fondu, jehož stav zpracování neumožňuje nahlížení.

⁵³ 68/1951 Sb. Zákon o dobrovolných organizacích a shromážděních. *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, 2018 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1951-68>

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž.

a divadelní teoretik Konstantin Sergejevič Stanislavskij. Na jeviště se dostala budovatelská díla k propagaci komunismu jako naději lidstva. Dokládá to úryvek ze zápisu Kroniky města Jaroměře z roku 1958 k 10. výročí takzvaného Vítězného února: „*Divadlo je život a jde do života – řekl Josef Kajetán Tyl. My všichni chceme mít lepší život a jsouce si všichni vědomi toho, že toto je pro nás možné jedině v socialistické společnosti. A ochotníci ZK Juta říkají: Proto pracujeme na ochotnickém divadle. Tím chceme pomoci k dovršení vytouženého cíle – k dobudování socialismu v naší vlasti, toho cíle, který byl přednesen před deseti lety na Staroměstském náměstí v Praze zemřelým, ale stále v našich srdcích žijícím, prezidentem Klementem Gottwaldem.*“⁵⁶

Po roce 1951 ve městě fungovaly tři divadelní soubory: divadelní kroužek ZK ZAZ, ve kterém se divadlu věnovali dělníci koželužského závodu, ZK Konopa – Máj, spolupracující se zmíněným ZK ZAZ, ale postupem času došlo ke sloučení s ZK JUTA – divadelní soubor Vrchlický mající pověst nejkvalitnějšího souboru s vynikajícími režiséry.

Těmto souborům se však nevyhnula rivalita, mnohdy a s odstupem času vnímaná jako poněkud zbytečná. Svou roli hrálo následné sloučení, které proběhlo v roce 1958, ale také, že někteří herci navzájem hráli v jiných souborech. Jednotný název zněl ZK Mír a divadlo neslo pojmenování po Vrchlickém. Následně ale klub měnil názvy na Jednotný klub pracujících nebo Sjedenocení klub pracujících. Nový úkol kultury byl podchytit široké vrstvy pracujících k aktivní činnosti. Utvořili divadelní odbor závodního klubu a uvedli na jevišti Vrchlického socialistickou hru.

Na začátku padesátých let proběhla nová úprava stánků kultury podle návrhu kulturní komise. Fügnerova sokolovna sloužila pouze divadlu, koncertům, slavnostem a manifestacím, a Dělnický dům kinu, což přimělo ochotnický spolek Máj ke zkouškám a hrám v sokolovně.

8. března přinesla Práce zprávu o splnění kulturních plánů dvou hlavních spolků divadelních ochotníků, jež konaly v minulých dnech výroční valné schůze. Oba spolky nadto absolvovaly mnoho zájezdů na venkov. 28. října proběhl Festival

⁵⁶ *Kronika města Jaroměře 1956-1959*. Státní okresní archiv v Náchodě. Inv. č. 2, kn. 2. Str. 423.

lidové tvořivosti, v rámci výročí bylo vzpomenu na Velkou říjnovou socialistickou revoluci.

O rok později byl založen v závodním klubu Lino 01 klub ROH, loutkářský a hudební odbor. Bývalá Divadelní jednota Vrchlický se stala závodním klubem národního podniku Juta 3, jinak zvaným divadelním odborem.⁵⁷ Divadelníci pak vůbec poprvé zahajovali 21. Jiráskův Hronov.

Předmájová veselice se konala před budovou Fügnerovy sokolovny a některé kulturní akce sloužily jako vyjádření československo-sovětského přátelství.

Čas od času budova sokolovny je v kronikách zmíněna jako „*budova ZK Juta*“⁵⁸ nebo kronikář uvede budovu ZK Juta upřesněnou v závorce bývalá Fügnerova sokolovna či je uváděna jako ZK Juta – Fügnerova sokolovna v Jaroměři, ale také Závodní klub Juta – divadelní odbor Vrchlický.

Na konci padesátých let také dojde ke znovuotevření budovy označené tentokrát jako ZK Mír a v šedesátých letech získává soubor mnoho ocenění, jak možnostmi vystupovat na přehlídkách, tak čestné uznání Městského národního výboru za propagaci města. Na konci šedesátých let proběhne oslava 150 let českého divadla v Jaroměři průvodem a před budovou bývalé sokolovny dechovým koncertem. Slavnostní večer zahájil předseda Městského národního výboru Bořivoj Čech a proslovu se ujal prof. dr. František Černý. Nezapomnělo se ani na ocenění zasloužilých umělců a návštěvníci si mohli prohlédnout výstavu o historii za uplynulých 150 let.

Historie zmiňuje chybu, kterou se roku 1961 dopustil režisér Alfréd Koblir při dramatinování knihy *Život proti smrti* k oslavám založení Komunistické strany Československa; použil totiž větší část příběhu, než by bylo nutné, na pódiu se objevovalo až 80 lidí, čímž nastal zmatek, kterému přihlíželi přítomní komunisté. Hra trvala takřka tři hodiny a nikdy nedošlo k reprízám. Předsedové ZK Mír,

⁵⁷ Databáze českého amatérského divadla. Soubory: Vrchlický / Sokol / ZK Juta / ZK Mír/ MKS [online]. Praha: NIPOS, 2007 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=soubor&id=262>

⁵⁸ Státní okresní archiv Náchod. Fond: Městský národní výbor Jaroměř 1945–1990 (1997). Kronika města Jaroměře 1956-1959. Inv. č. 2, kniha č. 2.

divadla a samotný režisér následně rezignovali. Nutno dodat, že se režisér po nějaké době vrátil.

Menší povědomí o historii fungování divadelních souborů a kulturního poslání celé budovy sokolovny lze nabýt po probádání archivního fondu Městského národního výboru Jaroměř, jež se věnuje zápisům kulturní a školské komise z let 1954–1957 a 1969 a 1971 a dále zápisy samostatné kulturní komise z let 1972–1980 a 1985–1990. Archiv však obsahuje pouze zápisy datované do roku 1987.

Schůze však byly neveřejné, tudíž se badatel dostane do kolize se zákonem o ochraně osobních údajů týkající se většiny zápisů. Zápisy komisí ale neobsahují zevrubné informace o historii divadelních souborů, členové komise byli hlavně informováni, jak se souborům na přehlídkách s propagací města daří. Většinou podle zápisů docházelo k usnesení, aby soubory v případě nenadálých událostí dodržovaly termíny (jednou k představení nedošlo) nebo vytvoření blahopřejného dopisu či vyzdvižení kulturního významu.

Další cestou při bádání historie je nahlížení do fondu Městského národního výboru Jaroměř obsahujícího žádosti o povolení pořádat divadelní představení v letech 1976-1977 a 1990, kde několik listů jednostránkových žádostí o povolení obsahují údaje o pořadateli, včetně jména a úplné adresy předsedy a jednatele, název a autora divadelní hry, kdo hru bude hrát, na jakém místě, kdy a jaké bude rozmezí cen vstupenek včetně počtu celkových míst. Ve všech případech bylo vyhověno.

Historickou zajímavostí ohledně souboru je, že jeden herec se dvakrát rozhodl o vrácení titulní role kvůli opatrnosti nebo jisté obavy. Po druhé se tak stalo, když jiný herec až po čtení scénáře zjistil, že mu nebyla přidělena role, se kterou počítal. Z čtené zkoušky odešel i jeho kolega a kvůli snaze o stmelení kolektivu, režisér přistoupil k naprostému přeobsazení, a tak podle dobových ohlasů vzniklo dobré představení. Divadelní soubor se tak potýkal se žárlivostí nebo dokonce nesnášenlivostí.

Přesto si divadlo nemohlo stěžovat na nízkou návštěvnost. Dokonce i profesionální soubory, které v sále hostovaly, těšily se vyprodaným hledištěm, což platí dodnes.

Hovorkova publikace bohužel nenabízí zevrubný historický popis událostí jako Černého *Divadelní život v Jaroměři*, ale spíše encyklopedický soupis odehraných her různých žánrů, které čas od času zrcadlily ideologii politické moci, a všech zúčastněných režisérů, herců a dalších pracovníků, kteří jsou pro hladký chod ochotnického divadla potřební. Nezapomíná na ty, kteří během 40 let zemřeli, nebo na jejich potomky. Nakonec několik střípků z poměrně vtipných chvil, kterých v životě, ba v tom divadelním není málo.

Divadelní spolek zůstal na svém dosavadním působišti a sál za tu dobu nezaznamenal větší změny. Až do příchodu sametové revoluce.

8. Divadlo hraje ve svobodě

Rok 1989 byl revolučním v celé republice, město Jaroměř nevyjímaje. Také zde vznikala petiční akce Několik vět, kterou podepsalo několik občanů, kteří tak rozšířili řadu aktivnějších. Do té doby byl ve městě jediným „protisocialistickým živlem“⁵⁹ vedeným v evidenci Státní bezpečnosti Jan Hrudka, signatář Charty 77, také příležitostný člen divadelního spolku Vrchlický, který se během revolučních časů definitivně rozhodl pro občanskou společnost a následnou novinářskou kariéru.

Na podzim se připravovaly oslavy výročí divadelního spolku. Svá představení zde sehráli kolegové z Východočeského divadla v Pardubicích, pražského agenturního souboru nebo Krušnohorského divadla v Teplicích. Plánované představení Jiráskovy Lucerny bylo nakonec odloženo s ohledem na probíhající stávky profesionálních divadel, přestože takové rozhodnutí nebylo kvůli časové náročnosti během zkoušek úplně snadné, ale diváci jej pochopili a ocenili. Lucernu nakonec odehráli v lednu roku 1990.

Divadlo na počátku svobodných let také hostilo setkání občanů se zakladatelem a předsedou Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa (republikáni) Miroslavem Sládkem. Tato politická angažovanost neustává ani v půli devadesátých let, což je důkazem především toho, že prostory divadelního sálu byly čas od času využívány i k jiným než kulturním účelům. Později zde proběhlo setkání s prezidentem republiky Václavem Klausem nebo první zasedání městského zastupitelstva po volbách v roce 2014.

Svobodná doba přinesla kromě společenských proměn také změny v městském kulturním životě. Dosud fungující Sdružený klub pracujících zaniká a od 1. ledna 1991 je založeno Městské kulturní středisko, později příspěvková organizace,⁶⁰ formující zdejší kulturní život dodnes. Do té doby Sdružený klub pracujících figuroval pod odborářské organizace ZO ROM JUTY.

⁵⁹ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1989, str. 12. PhDr. Pavel Mertlík, PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-06]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

⁶⁰ Veřejný rejstřík uvádí vznik zápisu jako příspěvkové organizace 11. červen 2008.

Během přetransformování si zasvěcení lidé nebyli úplně jisti, jak to po finanční stránce dopadne. Naštěstí se to vyřešilo navrácením Fügnerovy sokolovny pod obnovený Sokol od 3. ledna 1991, s čímž souvisela kulturní slavnost u této příležitosti. Nebylo však úplně jasné, zda se Sokolu podaří být právoplatným patronem pro divadelní spolek Vrchlický, pěvecký sbor Jaromír nebo loutkářů patřících k Boučkovu loutkovému divadlu, protože všichni patřili pod obnovený Sokol. Do konce roku přešli pod Městské kulturní středisko, zařízení spadající pod městský úřad. Předchozí ředitel Miroslav Černý každopádně nesplňoval očekávatelné podmínky, a tak ho jako první ředitelka nahradila Iva Kašparová.⁶¹

Divadelní sál postupem času poskytoval prostor kulturním akcím. Jak divadelním představením, tak oslavě výročí pěveckých souborů. A nelze opomenout ani existenci malého sálu, kde se konaly přednášky.

Až do roku 1993, kdy celorepublikově probíhala měnová změna související s rozdělením Československa, nebyl vyřešen spor mezi Sokolem a Městským kulturním střediskem o způsob a finanční úhradu využívání budovy Fügnerovy sokolovny. Byla totiž používána jako jednoúčelová, nebereme-li v úvahu přítomnou restauraci, tedy ztrátová. Problémem bylo především neefektivní parní vytápění a žádost Sokola o uhrazení dalších provozních nákladů, na které Městské kulturní středisko nebylo připraveno a finančně vybaveno. Bylo nutně odkázáno na městské dotace. Kronikář divadelního spolku Zdeněk Hovorka k tomu uvádí následující: *„Z krátké diskuse [na členské schůzi] vyplynula obava, zda vůbec ještě budeme hrát, protože je nebezpečí uzavření budovy divadla, kterou nedočkavě převzal do péče jako svůj bývalý majetek místní Sokol. Teď se však ukázalo, jaký to byl chybný krok, jelikož z velkých a nepochopitelných plánů Sokola zbyly jen oči pro pláč, budova je zadlužena, nejsou finance na její další provoz a jestliže městské zastupitelstvo nevypomůže zaplacení cca 250 000 Kč a nepřevezme si ji pod svá křídla, budova se uzavře a bude chátrat. (...) Ale kéž by nedocházelo ke sporům a my mohli hrát divadlo v budově, která je k tomu určena. Snad radní budou natolik prozíraví, nenechají budovu zavřít. Byla by to ostuda pro město a ponaučení pro*

⁶¹ Tamtéž, str. 202-203.

jednotu Sokol nelétat v přílišných výškách a držet se raději při matičce zemi, protože z jejich nadšení a plánů zbylo jen fiasko.“⁶²

Městská kronikářka Olga Mertlíková nastalou situaci glosuje v následujícím odstavci: „*Kultura je vůbec drahá.*“⁶³ Komentovala totiž probíhající a nutné zkoušky představení, které stojí značné finanční prostředky, jež se bohužel nevyberou jen ze vstupného. Hradí se též jiné záležitosti jako kostýmy nebo technici, potažmo středisko hradilo další přidružené pěvecké a taneční spolky.

Mezi dalšími kulturními organizacemi, které organizačně patřily městu, ale byly řízeny právě Městským kulturním střediskem, patřilo kino Svět, jež středisko převzalo od bývalé okresní filmové správy v poněkud žalostném stavu, za což snad mohl čas a divácká návštěvnost náchodského kina. Postupem času bylo kino zrušeno kvůli finančním záležitostem a diváckému nezájmu.

Roku 1994 sokolovna hostila setkání se spisovatelem literatury faktu Miroslavem Ivanovem nebo poslancem Parlamentu Poslanecké sněmovny České republiky za ČSSD a pozdějším ministrem vnitra během vlády Miloše Zemana Václavem Grulichem. Do malého sálu pak byla umístěna beseda s ministrem životního prostředí Františkem Bendou. S příchodem nadcházejících podzimních voleb nechyběly další politická setkání koalice Křesťanskodemokratické strany s Liberální stranou národně sociální, nebo shromáždění s Petrem Cibulkou, redaktorem takzvaných Necenzurovaných novin, kde vyšly známé seznamy agentů Státní bezpečnosti.

Konečně pozitivní změnou nastalo vystřídání v pozici majitele přítomné restaurace, kterou převzali bratři Hájkové mající schopnost vytvořit prosperující podnik splňující vyšší nároky zákazníků, alespoň taková byla přání.

Prostory Fügnerovy sokolovny se musely vypořádat s nečekanou změnou, kdy byl uzavřen Národní dům a během plesové sezóny se hledaly náhradní místnosti. Azyl zde našli podnikatelé a Sokolové.

⁶² Kronika divadelního souboru ZK Mír Vrchlický v Jaroměři 1971-2006. Z. Hovorka.

⁶³ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1989, str. 291. PhDr. Pavel Mertlík, PhDr. Olga Mertlíková. Oficiální stránky města Jaroměř. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-06]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

Na podzim pak byly naplánované oslavy 175. výročí ochotnického divadla, kdy byli pozváni herci z hradeckého Klicperova divadla, ale bohužel kvůli hereččině nemoci byla odehrána jiná hra, která se publiku nelíbila. Na slavnostní večer byla připravena hra právě Jaroslava Vrchlického *Noc na Karlštejně* a při té příležitosti byli vrchličtí režiséři oceněny městskou radou. Nutno podotknout, že z celého průběhu občané patrně nebyli nadšení. V městské kronice se totiž dočteme: „*Samotné divadlo bylo spíše podprůměrné, nevydařila se textová úprava, výběr herců nebyl šťastný a úroveň nezachránil ani hostující profesionál Václav Legner z Liberce. Nahradil původně slíbeného Petra Štěpánka z Národního divadla. Největším zklamáním byl výkon Aleny Pacovské v roli královny. Pěkně svou roli arcibiskupa sehrál Vratislav Ješátko.*

Je škoda, že DS Vrchlický neučinil v rámci výročí více pro propagaci divadla – pamětním listem, průvodcem...“⁶⁴ Bohužel se nedozvíme, zda jde o výčet názorů píšící autorky, shromáždění případných referencí nebo pohled ze strany spolku Vrchlický. Jako ukázka případné kolísavosti popularity amatérského divadla to ale stačí.

Diváci a samotní herci si hořkost oslav mohli vynahradit následujícího roku dalšími představeními jak ze svého repertoáru, tak hostujících vystoupení z hudebního divadla Karlín nebo cimrmanovského souboru kolem Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka.

Kulturní akce se každým rokem opakují. Sál Fügnerovy sokolovny, jak je budova Městského kulturního střediska po celou dobu historického zaznamenávání označována, zaplňují jak domácí, tak hostující představení, vystoupení v rámci pěveckých nebo kouzelnických soutěží, ale také školních akademií. V říjnu roku 1996 pak přidružený pěvecký sbor Jaromír ve velkém sále oslavil 140. výročí za účasti 200 diváků.

Zajímavostí na závěr kroniky z roku 1997 zabývající se školstvím a kulturou je, že organizátoři z Městského kulturního střediska nedokázali zvládnout

⁶⁴ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1994, str. 340. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-07]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

„výrostky, kteří chodí okukovat dívky a vyučující“⁶⁵ během tanečních kurzů v gymnaziální aule, a tak hodiny probíhaly pod dohledem městské policie.

Nyní nastává kronikářská mezera mezi roky 1998 až 2008, jelikož jsou údaje sice zpracovávány v počítači, „ale nepřevedeny do formátu vhodného k tisku. V současné době procházejí jazykovou a formální kontrolou a budou zde postupně zveřejňovány.“⁶⁶ Dosud je na webových stránkách města Jaroměř k dispozici pouze kronika až od roku 2009.⁶⁷

Nicméně lze požádat pracovníky Městského kulturního střediska, aby pro prezenční studium poskytli kroniku divadelního spolku zahrnující právě absentující léta. Jde o údaje zachycující roky 1971–2006 a obsahující převážně originální fotografie herců z představení, propagační materiály, výstřižky z regionálního tisku týkající se spolku nebo parte zesnulých herců a lidí spjatých s divadlem. Každý rok uzavírá shrnující komentář kronikářky, jenž uplynulou divadelní sezónu hodnotí. Kupříkladu pro divadelní sezónu 1998/1999 zmiňuje význam kulturního střediska pro město: „*Vždyť naše divadlo prožilo za těch 180 let svého trvání všechna významná období vývoje společnosti a sehrálo významnou roli i v těžkých dobách obou světových válek. Naše město se často nazývá ‚Jaroměř kulturní‘ a jistě na tom má nemalou zásluhu i náš soubor, který byl mnohokrátě čestnými diplomy a uznáními vyznamenán. Proto přání nás Vrchličáků je: Aby budova divadla byla*

⁶⁵ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. [kronika1989-1997.pdf](#). Kronika 1997, str. 466. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae02118

⁶⁶ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <http://www.jaromer-josefov.cz/kroniky-mesta/>

⁶⁷ Tajemnice Městského úřadu Jaroměř na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, podané 2. 11. 2018 k tomu sděluje následující: „Tyto kroniky, dle vyjádření OŠKT, vykazují nedostatky a v současné době není možné zajistit, aby tyto svazky kronik mohly být vytištěny, svázané a předány k archivaci. Cílem OŠKT je výše jmenované svazky zkompletovat a následně předat jednak Státnímu okresnímu archívu v Náchodě, tak městským institucím. Současně je nezbytné zmínit, že dle ustanovení § 4 zákona č. 132/2006 Sb., o kronikách obcí, ve znění pozdějších předpisů, přesně vymezuje postup při nahlížení do kronik a není povinností obce zveřejnění kronik v elektronické podobě. S ohledem na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27.04.2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů), dále jen „GDPR“, budou všechny kroniky z webových stránek města staženy, protože město nedisponuje právními důvody ve smyslu čl. 6 GDPR ke zveřejnění osobních údajů obsažených v městských kronikách na internetu.“ Na webu města kroniky v současné době již nejsou k dispozici a zájemce je odkázán k návštěvě Městského úřadu v Jaroměři, Státního okresního archívu v Náchodě, Městského muzea a Městské knihovny v Jaroměři. – pozn. P. H.

nadále místem kultury a ušlechtilé zábavy; a ne předmětem šachování dvou orgánů, to jest Městského úřadu a Sokola. Oba by si měly uvědomiti zodpovědnost nejen za svoje jednání a jeho výsledek, ale i za kritiku současných, a hlavně budoucích jaroměřáků.“⁶⁸ Nechybí zmínka o stoleté povodňové vodě, kterou město na jaře roku 2000 zasáhla a jež vnitřní prostory Fügnerovy sokolovny kostýmy nebo dokumenty poškodila. Následující akce byly pochopitelně kvůli náročným a nečekaným úkolům při odstraňování škod odloženy.

Roku 2003 probíhá poměrně rozsáhlá rekonstrukce budovy, a tudíž některé kulturní programy byly přesunuty do prostor Důstojnické besedy v Josefově, na podzim pak návštěvníky čeká znovuotevření divadla za přítomnosti tehdejšího starosty města Vratislava Čermáka a historika Františka Černého. Rekonstrukce však některé nenechává klidnými, akademický malíř Jiří Škopek do místních novin napsal fejeton Vada na kráse, kde popisuje svoje pocity při procházení prostor: „*To přece není možné, taková zruďnost! Místo obnovení přetřít zčernalou stříbrnou skoro černou barvou!*“⁶⁹ a bývalý starosta, historik a archivář Pavel Mertlík kritizoval obložení stěn připomínající odýhovanou dřevotřísku a nápis na oknech Divadlo Jaroměř v souvislosti s tím upozorňoval na oficiální název budovy po rozhodnutí rady města na Městské divadlo a nezapomíná připomenout, že v budově sídlí městské kulturní středisko.⁷⁰ Při té příležitosti kronika obsahuje krátký historický komentář Sokolského domu od jeho postavení po rekonstrukci, kde se dozvídáme, že v roce 2000 prodal TJ Sokol Fügnerovu sokolovnu městu Jaroměř. Kronika končí přípravami na rok 2007.

Roku 2009 divadelní spolek opět nastudoval herecky náročnou, ale divácky vděčnou Jiráskovu Lucernu, šlo totiž o další významné výročí jaroměřského divadla. Městské kulturní středisko se později podílelo na tradiční loutkářské přehlídce místních amatérských divadelníků v rámci Boučkovy Jaroměře. Velký sál také hostil představení žáků Základní umělecké školy, kteří s občanským sdružením Kolegium hraběte F. A. Šporka nastudovali ambiciózní projekt se zahraniční účastí ze slovinské Celje, německých Drážďan a litevského Vilnius. Zabývali se dětskou operou Brundibár, jež vznikla v roce 1938 v židovském ghettu v Terezíně.

⁶⁸ Kronika divadelního souboru ZK Mír Vrchlický v Jaroměři 1971-2006. J. Fendrychová.

⁶⁹ Tamtéž, Jiří Škopek.

⁷⁰ Tamtéž, Pavel Mertlík.

Rok 2009 byl celkově kulturně pestrý. Městské kulturní středisko tradičně pořádá několik koncertů interpretů populární hudby. Město tak navštívily kapely jako Děda Mládek Illegal Band nebo ABBA World Revival. Kulturní středisko také pořádá tradiční Setkání v trávě v místních Masarykových sadech nebo malou přehlídku amatérského divadla Jaroměřské divadlení, kde soubor Vrchlický uvedl Lucernu, jinak ale šlo o představení souborů z Opočna, Trutnova nebo Libice nad Cidlinou. Kronikářka si posteskla: „*Škoda, že dramaturgie nesáhla po hrách, které úspěšně prošly krajskou postupovou přehlídkou. Jaroměřští diváci by tak mohli vidět amatérské ‚divadlení‘ na vyšší úrovni, než kterou nabízejí uvedené soubory.*“⁷¹

V kronice se následně mluví o dvou řadách předplatného na plánovaná představení. „*Klobouk dolů před jaroměřským publikem, jinde si nic takového nedovolí. Je sice pravda, že nejsou prodána všechna místa, ta jsou však dána do volného prodeje a sál je vždy zaplněn.*“⁷²

Záhy dochází ke generační výměně a útlumu, kdy soubor „*po dlouhé době neohlásil žádnou novou inscenaci na jaro příštího roku. Je nedostatek režisérů, kteří také současně umějí, jako dramaturgové, vybrat vhodnou hru souboru přímo na tělo.*“⁷³

Nelze opomenout, že se suterénní místnosti začaly pronajímat kupříkladu boxerským tréninkům.

⁷¹ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2009.pdf. Kronika 2009, str. 25. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=cfc4fa4519

⁷² Tamtéž.

⁷³ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2009.pdf. Kronika 2009, str. 26. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=cfc4fa4519

9. Divadelní současnost

Roku 2010 bylo dlouholetému členu souboru, autoru několika her, režiséru a herci Zdeňku Hovorkovi uděleno poděkování za celoživotní dílo, které mu předal předseda Volného sdružení východočeských ochotníků Alexandr Gregar, a své gratulace připojili starosta města Jiří Klepsa a předseda divadelního spolku Josef Horáček. Později si připomněli také významná výročí narození, nebo naopak smutná úmrtí svých členů.

Městská kronika, tentokrát vedená Věrou Sílovou, zmiňuje organizaci vánočních trhů, které se dosud konají v prostorách před budovou bývalé sokolovny a sahající přes ulici Albieriho, kde dosud zůstává socha sovětského vojáka a u něhož probíhají vzpomínkové akce u příležitosti ukončení druhé světové války.

Divadelní soubor se v letních měsících zúčastní historické slavnosti Boj o pevnost, ale také už tradičně naopak v zimním období připravuje živý betlém.

O rok později proběhly opravy střechy budovy po sněhové kalamitě. Akce byla prováděna v rámci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón s přispěním Ministerstva kultury, jelikož objekt je kulturní památkou.

Kronika též informuje o velmi vysokém počtu stálých členů divadelního spolku Vrchlický, který čítá 71 členů včetně techniků, osvětlovačů nebo garderobiérky.

Suterénní prostory divadla jsou pak využívány partnerskými soubory, kupříkladu loutkovým divadlem Maminy, což je sesterské uskupení loutkového souboru BOĎI vzešlého z Boučkova loutkového divadla právě sousedícího s Městským kulturním střediskem.

Toho roku se kulturní středisko mohlo pochlubit početným zájmem Kurzu tance a společenské výchovy, které v suterénních prostorách provozuje. Kurzy jsou určené všem zájemcům o klasické nebo moderní taneční styly. Zájem nechybí ani u jazykových kurzů nebo cvičení jógy. Každým rokem se zájem opakuje.

Nechyběla ani hostující divadelní představení divadla Ungelt nebo Divadla Járy Cimrmana. Na podzim se pak uskutečnila tradiční přehlídka amatérských divadelních souborů, ale také seznámení se s irskými tradicemi. Každý rok

nechyběly ani tradiční akce pořádané Městským kulturním střediskem jako pálení čarodějnic, už zmiňované Setkání v trávě nebo vánoční trhy se živým betlémem dokazující, že kulturnímu středisku nejde primárně jen o pořádání divadelních představení spolku Vrchlický, ale o pestrý kulturní život ve městě.

Novinkou roku 2011 je, že Městské kulturní středisko do své nabídky přidává Kinoklub spočívající v promítání vybraných filmů ve velkém sále divadla, kde v minulosti byla tělocvična, ale připomeňme, že onoho času také kinematograf. Za přispění kraje a městského úřadu bylo pořízeno plátno a promítají se prostřednictvím DVD nosičů hlavně filmy z domácí produkce, protože velkofilmy nechává multikinům. V době první produkce za účasti filmaře a předsedy Obce spisovatelů Tomáše Magnuska by promítání vysokorozpočtových snímků ze zahraniční produkce za zdejších podmínek neobstálo.

Divadla pak hostí různá představení pro děti, muzikálová vystoupení nebo akci Večer pro dobrou věc, který s podporou kulturního střediska a Města Jaroměř vybírá na podporu handicapovaným dětem jak ve městě, tak v kraji.

Připomínkou toho, že budova Městského kulturního střediska byla Fügnerova sokolovna patřící místnímu Sokolu, bylo uspořádání slavnosti u příležitosti 150. výročí založení mimopražské jednoty.

Dosud byl předsedou divadelního spolku Josef Horáček, ale pro pracovní vytíženost se tohoto postu vzdal a roku 2013 jej nahradil Milan Hrycík.

Rok 2014 byl pro Vrchlického spolek poměrně netradiční, protože začal 12. ročníkem divadelního plesu s názvem Muzikálem křížem krážem, kdy po celý večer se hrály muzikálové melodie s tanečními čísly. Pak následovaly snad již tradiční akce jako Pevnostfest nebo hostující představení Na stojáka, stand-up comedy známá z televizní obrazovky, či další ročník Jaroměřského divadlení a nechyběly ani večery v Kinoklubu. Nelze opomenout pořádání akce u příležitosti výročí Fotoklubu Městského kulturního střediska.

Kronika města zahrnující rok 2015 informuje o dalších představení z repertoáru divadelního spolku Vrchlický, jehož členové na východočeských přehlídkách amatérského činoherního a hudebního divadla získávají různá ocenění. Úspěch herců spočíval i v přítomnosti na prknech profesionálního Divadla Palace

v Praze. Při té souvislosti se vzpomínalo na to, že už v roce 1957 herci získali pozvání do pražského Divadla komedie.

Změna opět nastala na postu předsedy spolku, kdy dosavadní předseda Milan Hrycík ze zdravotních důvodů odstoupil a novým se stal Jakub Vohralík.

Herci se rozhodli pro svou novou hru *Ženitba* pozvat profesionálního herce a člena hradeckého Klicperova divadla Jana Sklenáře jako svého režiséra, jenž má na domovské scéně svůj režisérský debut už za sebou, a představení sklidilo poměrně velký úspěch.

Až v této kronice se dočteme, že spolek dosud uchovává rukopisnou relikvii dokazující souhlas ohledně užití jména samotným Jaroslavem Vrchlickým, jenž trvá už 130 let.

Tohoto roku pak Městské kulturní středisko zahajuje novou etapu v prodávání vstupenek prostřednictvím předplatného spočívající ve využívání elektronických objednávek. Vzniklo nové předprodejní místo v josefovské pobočce Městské knihovny, ale abonentní vstupenky šlo pořizovat pouze v Turistickém informačním centru sídlícího na jaroměřském náměstí. Přes to všechno trvá, jak stojí v městské kronice, že „*vstupenky prozatím nelze nakupovat ani rezervovat online*.“⁷⁴ Leckomu se tedy může zdát, že sice divadlo přešlo k elektronickému předplatnému, ale nelze jej využít. Na internetových stránkách divadla se tak lze dočíst, že lze koupit vstupenky pořádané MKS Jaroměř prostřednictvím Benefit Plus, ale netýká se to předplatného.

Na podzim přišla změna v pořádání tradičního Jaroměřského divadlení, které bylo pro nezájem zrušeno. Nechybí zmínění hostujících akcí jako koncertu 4TET nebo představení *Dívčí války* Františka Ringo Čecha, ale také pořádání Kinoklubu, jemuž pro pořízení kvalitnějších prostředků chybějí finance.

Výše zmíněný úspěch s Gogolovou hrou *Ženitba* slavil Divadelní spolek Vrchlický i v roce 2016, kdy se společně profesionální i amatérští herci předvedli jak na domovské scéně, tak v Klicperově divadle v Hradci Králové či pražském

⁷⁴ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2015.pdf. Kronika 2015, str. 70. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 29.08.2016 [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=0e66196d305

Činoherním klubu, ale nechyběly ani reprízy v nedalekém okolí. Za úspěšné představení pak soubor a jeho členové sklízeli ceny na amatérských divadelních přehlídkách v Červeném Kostelci nebo Chlumci nad Cidlinou.

Ve spolupráci se zástupkyněmi literárně-dramatického oboru Základní umělecké školy F. A. Šporka pak ředitel Městského kulturního střediska Josef Horáček nastudoval monodrama Boxer, se kterým slaví úspěch a několik repríz takřka rok či dva poté. Kupříkladu nechybělo ani představení v rámci oživení bývalé vojenské nemocnice v Josefově při Špitál Artu nebo uvedením se ve sklepních prostorách Městské knihovny v Jaroměři. V obou případech jde o poměrně neobvyklá prostředí.

Tímto informace v městských kronikách týkající se Městského kulturního střediska v Jaroměři a divadelního spolku Vrchlický končí.

Městské kulturní středisko jako takové také hostilo pořad pro dětské diváky Michala Nesvadby, nebo pro dospělé Čtyři dohody Jaroslava Duška. Nechyběl ani koncert populární zpěvačky Věry Špinarové se skupinou Band Adama Pavlíka.

Tento rok pak nastala změna ve vedení organizace Pevnost Josefov mající na starost právě přilehlé pevnostní město. Od prvního ledna tohoto roku přestala být „*organizační složkou města*“⁷⁵ a přešla pod Městské kulturní středisko, přičemž dosavadní vedoucí organizační složky Ilona Zatloukalová zůstala na své pozici.

Následující rok 2017 patřil volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kam na kandidátce hnutí Starostové a nezávislí kandidoval ředitel Městského kulturního střediska a získal 93 přednostních hlasů.⁷⁶

Derniéru úspěšného divadelního představení dříve zmíněné Ženitby představitel jedné z hlavních rolí Tomáš Malý zpestřil tím, že přímo na jevišti

⁷⁵ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2016.pdf. Kronika 2016, str. 66. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 21.07.2017 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=fcf53823|370

⁷⁶ Přednostní hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: https://www.volby.cz/pls/ps2017/ps351?xjazyk=CZ&xkraj=8&xobec=574121&xvyber=5203&xst_rana=7

požádal svou přítelkyni Alenu Cejnarovou o ruku, jež ho ve slzách štěstí vyslyšela a neodmítla.⁷⁷

Úspěšnou Ženitbu pomyslně vystřídala neméně úspěšná inscenace Rok na vsi od bratří Mrštíků, se kterou ochotníci opět slavili úspěchy na přehlídkách a na okolních scénách.

Úspěch a nadšení z Boxera pokračovalo a Josef Horáček si z přehlídky jednoho herce odnesl cenu pro nejlepší herecký výkon a nominaci na Jiráskův Hronov.⁷⁸

V polovině února 2017 vedení Městského kulturního střediska zastihla poměrně nepříjemná událost, jelikož si prostor hlavního sálu pronajala agentura pořádající koncert skupiny Ortel, jež je mnohými pokládána za extrémistickou a neonacistickou, přestože její zpěvák, potažmo celá kapela získala ocenění popularity v soutěži Český slavík. Tato skutečnost vyvolala poměrně negativní ohlas ve formě petic nebo demonstrace konané před budovou Fügnerovy sokolovny. Ředitel Městského kulturního střediska se k tomu vyjádřil slovy: „*Tuto skupinu jsem i přes podněty od občanů Jaroměře odmítl do divadla pozvat a její koncert pořádat, vyřešili si to tím, že si divadlo pronajali. Já nehospodařím se svým majetkem a můj osobní názor proto není argumentem proto, abych divadlo nepronajal.*“⁷⁹ Pro server hradeck.idnes.cz pak dodal: „*Doufám, že doba občanských komisí a cenzury je definitivně za námi.*“⁸⁰ Čtenář městské kroniky se poté mimo jiné dozví, že „*jeho [zpěváka Tomáše Ortela] písně a mluvené slovo týkalo se toho, že máme být hrdí na své češství, milovat svou zem. Hovořil o Slovanech. Nemáme ohýbat záda a proti politikům, dále hovořil o křesťanských hodnotách atd. Na koncertu nezaznělo nic xenofobního a neonacistického. Demonstrace byla proto naprosto nesmyslná. Naopak kolotoč, který se v Jaroměři kolem tohoto koncertu*

⁷⁷ Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2017.pdf. Kronika 2017, str. 60. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 09.07.2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=e631be77|432

⁷⁸ Tamtéž, str. 61-62.

⁷⁹ Tamtéž, str. 65.

⁸⁰ V divadle v Jaroměři zahraje Ortel, petičníci vyzývají k demonstraci. IDNES.cz / Hradecký kraj [online]. Praha: Mafra, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/pred-koncertem-kapely-ortel-v-jaromeri-se-bude-demonstrovat-plo-/hradec-zpravy.aspx?c=A170211_2305232_hradec-zpravy_pos

roztočil, byl výbornou reklamou.“⁸¹ Více o postojích a názorech ředitele kulturního střediska Josefa Horáčka v příloze IV.⁸²

Veselejšími událostmi jistě byla představení a pořady zábavní povahy nebo promítání filmů v Kinoklubu.

Na závěr roku, u příležitosti výročí 17. listopadu město pořádá slavnostní Galavečer v prostorách josefovské Důstojnické besedy, kdy od roku 2015 oceňuje vybrané osobnosti a spolky za záslužnou činnost v kulturním a sportovním dění ve městě, přičemž tentokrát si ocenění odnesl Divadelní spolek Vrchlický a sám Josef Horáček.⁸³

U příležitosti 100. výročí založení samostatné Československé republiky v rámci oslav 30 let dramatického oboru na tehdejší Lidové škole umění a pozdější Základní umělecké školy F. A. Šporka v Jaroměři ředitel Městského kulturního střediska křtí jejich novou alternativní scénu v prostorách bývalé restaurace.⁸⁴

Taktéž se v říjnu konají volby do zastupitelstev obcí, kam za Volbu pro město Josef Horáček úspěšně kandiduje z prvního místa⁸⁵ (na kandidátce vystřídal nekandidujícího starostu Jiřího Klepsu). Poté, co v předchozích volbách v roce 2010 kandidoval z pátého místa za Českou stranu sociálně demokratickou⁸⁶ a o čtyři roky později už za zmíněnou Volbu pro města na třetím místě,⁸⁷ byl na 1. ustavujícím zasedání zastupitelstva konaného 1. listopadu zvolen na pozici starosty

⁸¹ Tamtéž, str. 65-66.

⁸² Příloha IV. Rozhovor s ředitelem Josefem Horáčkem, str. XXVII-XXXV.

⁸³ Jaroměř ocenila významné občany města. Novinky ze sportu a kultury – Jaroměř ocenila významné občany města – Oficiální stránky města Jaroměř [online]. Jaroměř: Město Jaroměř, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.jaromer-josefov.cz/volny-cas/novinky-ze-sportu-a-kultury-1/jaromer-ocenila-vyznamne-obcany-mesta-1258cs.html>

⁸⁴ Příloha I.I Fügnerova sokolovna tehdy a dnes, obr. 10 a 11, str. VI.

⁸⁵ Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=113&xstat=0&xvyber=0>

⁸⁶ Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=7&xstat=0&xvyber=0>

⁸⁷ Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=113&xstat=0&xvyber=0>

města,⁸⁸ přičemž neměl protikandidáta. Ve volbách zastupitelé na kandidátce Volby pro město získali společně s hnutím ANO shodně po pěti mandátech⁸⁹ a s Hnutím dobrých proměn a Občanskou demokratickou stranou utvořili většinu v 21členném zastupitelstvu a dohodli se na koaliční spolupráci.

Na počátku listopadu 2018 bylo na webových stránkách města Jaroměře zveřejněno výběrové řízení na funkci ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Městského kulturního střediska Jaroměř na základě usnesení rady města, jelikož stávající ředitel příspěvkové organizace rezignoval z důvodu vykonávání veřejné funkce,⁹⁰ kde mezi požadavky je bod vysokoškolského vzdělání v magisterském nebo bakalářském studijním programu.⁹¹ Přihlásit se do výběrového řízení uchazeči mohli do 23. listopadu. Patrně se nedařilo vybrat uchazeče s požadovanými předpoklady, jelikož 29. listopadu bylo vyvěšeno výběrové řízení s minimálním požadavkem vyššího odborného nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou.⁹²

Otevírá se nová etapa fungování organizace pod režii nové ředitelky, již se stala po zvolení členů Rady města Monika Brychová.⁹³

⁸⁸ Úřední deska – Usnesení ZM 1.11.2018 – Oficiální stránky města Jaroměř. Usnesení ZM 01.11.2018. SKM_C36818110517210. Usnesení, str. 1. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 6.11.2018 [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-ZM_verejne.pdf

⁸⁹ Výsledky pro obec Jaroměř. Jaroměř - Výsledky pro Komunální volby 2018, kandidátky - iDNES.cz [online]. Praha: Mafra, 2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-obec&o=8&o2=CZ0523&o3=574121&obec=jaromer>

⁹⁰ Úřední deska – Usnesení RM 7.11.2018 – Oficiální stránky města Jaroměř. Usnesení RM 07.11.2018. SKM_C36818111310420. Usnesení, str. 3. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.11.2018 [cit. 2018-11-14]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1789_85.pdf&original=US-20181107-RM_verejne.pdf

⁹¹ Úřední deska – Výběrové řízení na pracovní místo: ředitel/ředitelka Městského kulturního střediska Jaroměř – Oficiální stránky města Jaroměř. Výběrové řízení na pracovní místo: ředitel/ředitelka Městského kulturního střediska Jaroměř. e_download.php. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 9.11.2018 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1784_85.pdf&original=20181108-vr-mks.pdf

⁹² Úřední deska – Výběrové řízení na funkci ředitele/ředitelky příspěvkové organizace města, Městského kulturního střediska Jaroměř – Oficiální stránky města Jaroměř. Výběrové řízení na funkci ředitele/ředitelky příspěvkové organizace města, Městského kulturního střediska Jaroměř. 20181129-vr-mks.pdf. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 29.11.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1814_85.pdf&original=20181129-vr-mks.pdf

⁹³ Úřední deska – Usnesení RM 19.12.2018 – Oficiální stránky města Jaroměř. Usnesení RM 19.12.2018. SKM_C36818122113120. Usnesení, str. 2. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 27.12.2018 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1814_85.pdf&original=20181129-vr-mks.pdf

Technická část

Tato část popisuje tvorbu výstupu bakalářské práce, jimiž jsou webové stránky vytvořené pomocí redakčního systému na platformě Webnode.

10. Webové stránky

Webové stránky, které jsou technickou částí této práce, jsou k dispozici na adrese divadlojaromer.webnode.cz.⁹⁴ Autor se k tomuto kroku rozhodl proto, že pokud by využil univerzitní systém, bylo by jisté, že po ukončení studia stránky nebudou dostupné. Ambicí stránek je totiž delší funkčnost a služba veřejnosti na další léta.

10.1 World Wide Web

World Wide Web je označení pro prohlížení, ukládání a odkazování dokumentů nacházejících se na internetu, které si prohlížíme pomocí webového prohlížeče. Jsou uloženy na webových serverech a jsou navzájem propojeny pomocí hypertextových odkazů zapisovaných ve formě URL. Webové stránky jsou popsány pomocí HTML jazyka a pro jejich přenos mezi počítači je používán HTTP nebo v dnešní době z důvodu bezpečnosti převažující HTTPS protokol.⁹⁵

10.2 Webnode

Webnode je jednoduchý nástroj pro tvorbu webových stránek nebo blogu pomocí internetového prohlížeče a šablon, projekt byl spuštěný v roce 2008⁹⁶. Vyvinula jej firma Westcom, s.r.o. se sídlem v Brně, přičemž sídlo společnosti Webnode AG je ve Švýcarsku.⁹⁷ Samotný vývoj systému začal už v září roku 2006. Samotná firma Westcom vznikla již v roce 1998 a od svého vzniku se intenzivně věnuje informačním technologiím jako informačních systémů, webhostingu a serverhostingu, a také výzkumnou, analytickou a vývojovou činností v softwarové oblasti. Webnode je vyvíjen tak, aby jej mohli používat i uživatelé bez technických znalostí.⁹⁸ Administraci stránek uživatel provádí prostřednictvím rozhraní CMS.

josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1855_86.pdf&original=US-20181219-RM_verejne.pdf

⁹⁴ Příloha III. Pohled na webové stránky, str. XXI-XXVI.

⁹⁵ In: World Wide Web - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-28-11]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/World_Wide_Web

⁹⁶ O nás | Webnode.cz [online]. Brno: Webnode, 2018 [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.webnode.cz/o-nas/>

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Český projekt Webnode: Svůj web teď může mít i každá babička. Za pár minut a zadarmo [online]. Praha: Mafra, 2018 [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://technet.idnes.cz/cesky-projekt-webnode->

10.3 HTML a HTML5

HTML je zkratka odvozená z názvu HyperText Markup Language. Jde o značkovací jazyk používaný pro tvorbu webových stránek. Pomocí hypertextových odkazů prezentuje informace prostřednictvím textu, obrázku či audiovizuálních prvků. Jde o hlavní jazyk v systému World Wide Web, jinak řečeno Internetu. V současné době je používaná verze 5.1.⁹⁹ Webové stránky poskytující prostor pro výstup této práce používají verzi HTML5, která je oproti předchozím verzím složena z několika částí jako nové značky sémanticky definují strukturu stránky, relační databáze podporují transakce nebo podpory offline aplikací. Hlavní charakteristikou jazyku HTML5 je specifikace dokumentu začínající zápisem `<!DOCTYPE html>`.¹⁰⁰

10.4 CSS a CSS3

Kaskádové styly, v původním jazyce Cascading Style Sheets, známé pod zkratkou CSS vznikly kolem roku 1997 a jde o kolekci metod pro grafickou úpravu webových stránek, kdy na sebe lze vrstvit definice stylu, přičemž platí ta poslední.¹⁰¹ CSS3 používající na webové platformě Webnode je třetí verzí kaskádového stylu přinášející nové vlastnosti jako zaoblené rohy pomocí `border-radius`, stín u blokového prvku skrz příkaz `box-shadow` nebo rotaci prvku.¹⁰²

10.5 Javascript

JavaScript je programovací jazyk používající se na webových stránkách a lze jej zapisovat přímo do HTML kódu anebo uložit samostatná Javascript a tento volat do HTML kódu. Jde o klientský skript, tedy program se odesílá se stránkou na klienta (do prohlížeče) a teprve tam je vykonáván. Hlavními charakteristikami jazyka je, že se nemusí shromažďovat nebo pro svou funkci využívá objekty

svuj-web-ten-muze-mit-i-kazda-babicka-za-par-minut-a-zadarmo-gf8-sw-internet.aspx?c=A080418_195336_sw_internet_pka

⁹⁹ In: HTML - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-28-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/HTML>

¹⁰⁰ In: HTML5 - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-28-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/HTML5>

¹⁰¹ Úvod do CSS. Jak psát web [online]. Praha: Dušan Janovský [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.jakpsatweb.cz/css/css-uvod.html>

¹⁰² In: CSS3 - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-28-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/CSS3>

prohlížeče. Má funkčnost pouze v prohlížeči, uživatel jej může zakázat, a protože existují různé verze, dochází k častým chybám, a také neumí žádná data uložit.¹⁰³

10.6 Soundcloud

SoundCloud je webová stránka pro online distribuci hudby. Původně byl spuštěn ve Stockholmu, ale založen byl v srpnu roku 2007 v Berlíně v Německu. Jeho zakladatelé jsou Alex Ljung a hudebník Eric Wahlforss. Na SoundCloud můžete ukládat vlastní zvukové nahrávky, ať je to hudba nebo cokoliv jiného. Uložené soubory jsou pak k dispozici komukoli a kdekoli na světě prostřednictvím internetu. Další možností je použít zvuky ze SoundCloud ve webových prezentacích (začlenit je přímo do HTML kódu) nebo aplikacích pomocí SoundCloud API rozhraní.¹⁰⁴

10.7 Street View

Street View je aplikace společnosti Google v rámci Google Maps a Google Earth nabízející panoramatické pohledy v mnoha městech a státech v různých částech světa.¹⁰⁵

10.8 Využití služeb třetích stran

Platforma Soundcloud může poskytnout přístup k webovým stránkám. Nemá ale žádnou kontrolu nad externími službami a nenese odpovědnost za jejich obsah nebo použití. Neposkytuje žádné vyjádření, záruky nebo souhlas s ohledem na zákonnost, přesnost, kvalitu nebo pravost obsahu, informací nebo služeb poskytovaných těmito externími službami, které mohou mít své vlastní podmínky používání. Uživatel je odpovědný za používání těchto externích služeb.¹⁰⁶

Služby Street View patřící pod společnost Google jsou zdarma za dodržení třech podmínek, které jsou prezentovány následovně: je zdarma pro každého; je přístupná pro každého bez nutnosti omezeného přihlášení; veškeré transakce v rámci aplikace jsou také zdarma.¹⁰⁷

¹⁰³ Javascript - úvod. Jak psát web [online]. Praha: Dušan Janovský [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.jakpsatweb.cz/javascript/javascript-uvod.html>

¹⁰⁴ In: Soundcloud - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/SoundCloud>

¹⁰⁵ In: Google Street View - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-10-11]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Google_Street_View

¹⁰⁶ Soundcloud. Terms of Use on Soundcloud [online]. 2008 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <https://soundcloud.com/terms-of-use>

¹⁰⁷ Maps People. When do I need a Google Maps License? [online]. Google, 2017 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <https://blog.mapspeople.com/google-maps/google-maps-license>

11. Divadlo Jaroměř – Úvod

Úvodní stránka na internetové adrese divadlojaromer.webnode.cz obsahuje menu odkazující na další stránky jako „rozhovor“, „fotogalerie“, „tehdy a dnes“ nebo „mapa“. Na stránce dominuje fotografie budovy Fügnerovy sokolovny pořízené z oficiálních stránek Městského kulturního střediska na adrese www.divadlojaromer.cz, která je k vidění na každé další stránce.

Pod fotografií je text „Oficiální webové stránky Městského kulturního střediska v Jaroměři najdete zde.“ s odkazem na zmíněné stránky střediska.

Na konci všech stránek dostupných na adrese divadlojaromer.webnode.cz je informace o autorovi stránek ve znění „Petr Hrudka, Počítačová podpora v archivnictví, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (2018)“.

11.5 Divadlo Jaroměř – Rozhovor

Na webové adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/rozhovor/> je kromě zmíněného záhlaví a fotografie pod názvem „Rozhovor s Josefem Horáčkem“ a doplňujícím textem ve znění „Rozhovor s ředitelem Městského kulturního střediska v Jaroměři Josefem Horáčkem se uskutečnil v červenci 2017. Autor rozhovoru mu za ochotu děkuje.“ pomocí aplikace k dispozici zvuková nesestříhaná nahrávka samotného rozhovoru s ředitelem střediska trvající necelých 46 minut. Rozhovor je na stránce též v textové verzi, jak je uvedena v Příloze IV. této práce s doplněním, že v té době sloužící ředitel po podzimních volbách do zastupitelstva na svou pozici rezignoval kvůli vykonávání veřejné funkce starosty města Jaroměř.

Zvuková nahrávka je na stránkách vložena pomocí externího HTML kódu odkazujícího na původní stránku společnosti Soundcloud v následujícím tvaru:

```
<iframe width="100%" height="300" scrolling="no"
frameborder="no" allow="autoplay"
src="https://w.soundcloud.com/player/?url=https%3A//api
.soundcloud.com/tracks/332638246&color=%23ff5500&am
p;auto_play=false&hide_related=false&show_comme
nts=true&show_user=true&show_reposts=false&
show_teaser=true&visual=true"></iframe>
```

11.6 Divadlo Jaroměř – Fotogalerie

Webová stránka na adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/fotogalerie/> obsahuje fotogalerii fotografií, které jsou součástí přílohy.

Nejdříve jde o fotografie zachycující „Nezrealizované návrhy uložené v archivním souboru "Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř" ve Státním okresním archivu v Náchodě. Číslo listu NAD 957.“ Poté jsou k dispozici fotografie obsahující Soubor zrealizovaných návrhů podle Josefa Podhajského uložených v archivním souboru "Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř" ve Státním okresním archivu v Náchodě. Číslo listu NAD 957.“

Fotogalerie je nastavena jako slideshow, automaticky se tedy posouvají jedna za druhou, ale uživatel má po kliknutí na zobrazující se šipky samovolně možnost si fotografie podle svého uvážení prohlížet.

Po kliknutí na jednotlivou fotografii je pak umožněn bližší náhled na samotnou fotografii.

Fotogalerie je vytvořena pomocí vnitřního nastavení stránek umožňující uložení fotografií do administrativního systému Webnode. Nejde tedy o externí aplikaci.

11.7 Divadlo Jaroměř – Tehdy a dnes

Stránka na adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/tehdya-nyni/> s názvem „Tehdy a dnes“ se týká porovnání budov a prostor spojených s divadelním životem v Jaroměři. Srovnávání tehdejších a dnešní podoby je umožněno pomocí aplikace JuxtaposeJS dostupné na adrese <https://juxtapose.knightlab.com/>, kam uživatel do formuláře může vložit webové odkazy na fotografie, které lze porovnávat a další popisy jako dataci či zdroj.

První fotografie, které návštěvník na stránce uvidí, se týkají bývalého hostince z roku 1861, kde dříve divadelní spolek Vrchlický působil, s doplňujícím komentářem „Jedním z prvních prostor divadelního sálu byl hostinec U bílé labutě, na jehož místě dnes stojí pobočka České spořitelny.“

Pomocí počítačové myši pak návštěvník stránek může libovolně posouvat mezi dvěma fotografiemi, což umožňuje vložený následující HTML kód:

```
<iframe frameborder="0" class="juxtapose" width="100%"  
height="458.25"  
src="https://cdn.knightlab.com/libs/juxtapose/latest/em  
bed/index.html?uid=acf49044-cd7c-11e8-9dba-  
0edaf8f81e27"></iframe>
```

Další fotografie zachycují pohled na Grandhotel na hlavní silnici Husova na Pražském Předměstí, jelikož „Prostory Grandhotelu sloužily jako divadelní sál, než

se soubor Vrchlický přestěhoval do nové sokolovny.“ Starší fotografie vlevo zachycuje budovu v roce 1901, vpravo pak současnou podobu. Opět k tomu slouží následující kód:

```
<iframe frameborder="0" class="juxtapose" width="100%"  
height="393"  
src="https://cdn.knightlab.com/libs/juxtapose/latest/em  
bed/index.html?uid=43113492-cd7d-11e8-9dba-  
0edaf8f81e27"></iframe>
```

Následující fotografie se týkají již současného působiště Vrchlického spolku, tedy „Tyršova sokolovna“, přičemž levá fotografie zachycuje budovu v roce 1903 a pravá současný pohled. Na stránkách je vložen tento kód:

```
<iframe frameborder="0" class="juxtapose" width="100%"  
height="596.25"  
src="https://cdn.knightlab.com/libs/juxtapose/latest/em  
bed/index.html?uid=555665aa-c030-11e8-9dba-  
0edaf8f81e27"></iframe>
```

Předposlední fotografie se věnují interiéru samotné sokolovny, nejprve „Hlavní sál Tyršovy sokolovny“ z roku 1903 vloženy pomocí tohoto HTML kódu:

```
<iframe frameborder="0" class="juxtapose" width="100%"  
height="900"  
src="https://cdn.knightlab.com/libs/juxtapose/latest/em  
bed/index.html?uid=9ac7d5c4-c030-11e8-9dba-  
0edaf8f81e27"></iframe>
```

Poslední srovnání na této stránce slouží dnešní podobě hlediště, potažmo původních prostor bez sedadel, pomocí následujícího kódu:

```
<iframe frameborder="0" class="juxtapose" width="100%"  
height="424.27983539094646"  
src="https://cdn.knightlab.com/libs/juxtapose/latest/em  
bed/index.html?uid=493af58a-c033-11e8-9dba-  
0edaf8f81e27"></iframe>
```

11.8 Divadlo Jaroměř – Street View

Stránka dostupná na adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/mapa/> obsahuje pohled na budovu Fügnerovy sokolovny z pozice náměstí Dukelských hrdinů, kde

Městské kulturní středisko sídlí, jak to uživatelům umožňuje aplikace Street View patřící ke společnosti Google Maps.

Na stránkách je vložen pomocí následujícího HTML kódu:

```
<iframe  
src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!4v1537212816  
242!6m8!1m7!1s9A52ErIMY1kpw9joOmLT3g!2m2!1d50.352933287  
87155!2d15.9188645822327!3f236.64!4f14.86!5f0.782086597  
4627469" width="600" height="450" frameborder="0"  
style="border:0" allowfullscreen=""></iframe>
```

11.9 Divadlo Jaroměř – Autor

Poslední stránky na adrese <https://divadlojaromer.webnode.cz/o-nas/> obsahují základní informace o autorovi stránek a čeho se stránky týkají. Konkrétně jde o text „Bakalářská práce“, „Historie Městského kulturního střediska v Jaroměři.“ a také „Petr Hrudka“ „Počítačová podpora v archivnictví, FF UHK.“

Později se zde může objevit odkaz na celou bakalářskou práci, jak bude zpřístupněna v databázi vysokoškolských prací.

Závěr

Tato bakalářská práce na téma historie Městského kulturního střediska v Jaroměři si kladla za cíl zevrubný exkurz do historie kulturního střediska a s ním související prostory Fügnerovy sokolovny, kde také provozuje svou činnost městské divadlo, kmenové zázemí divadelního spolku Vrchlický, a příspěvková organizace města zajišťující jeden z možných způsobů přispívání do kulturního života ve městě.

Historické bádání ukázalo, že přes nepřízně osudu si amatérští divadelníci udrželi své místo na společenském žebříčku, přestože si museli projít peripetiemi kolem stěhování a využívání prostor, které buď v současnosti již neexistují, nebo slouží jiným účelům. Přes tvůrčí a společenské krize nedošlo k dlouhodobým pauzám, ani přerušeni činnosti ze strany politických představitelů. Nutno uznat, jak si spolek udržuje poměrně slušné zázemí a celkové uznání v současné době, jak ze strany návštěvníků, tak lidí z odborných kruhů.

Novodobá a nedávná historie ve svobodných časech vyvolává otázky nad současným fungováním instituce a politickým působením ředitele střediska. Zákon to sice umožňuje, ale lze současně poukazovat na dlouhodobý střet zájmů ředitele příspěvkové organizace, který byl dosud členem zastupitelstva města, a tak má možnost ovlivňovat příjem financí do instituce, kterou má manažersky na starost, což sám ředitel střediska přiznává, ale střet zájmů v tom nevidí.

Nemyslím si, že člověk dělá svou práci dobře, pokud si stojí za tím, že má-li zodpovědnost za její financování, nemůže prostor nepronajmout kontroverznímu programu. Řídí-li se městský majetek zaměřený na kulturní činnosti, neměly by finance hrát hlavní roli. Jako ředitel by měl dbát na kultivaci ve městě, což pronajímání prostoru bez ohledu na kvalitu akce tomu rozhodně nepřispívá. Nemluvě o tom, že pozici vykonává osoba mající především zkušenosti s vyšetřováním trestných činností.

Zároveň by se mělo dbát, bez ohledu na zákon, aby pozici ředitele vykonávala osoba s patřičným vysokoškolským vzděláním a k jeho dosavadní činnosti by se mělo pouze přihlížet a považovat za výhodu, ne požadavek. V opačném případě se dle mého názoru snižuje význam vysokoškolského vzdělání, pokud odpovědní lidé do řídicích pozic volí osoby bez dostatečného vzdělání, ačkoli složitost výběru kandidátů chápu. Domnívám se, že se tímto ukazuje,

v jakém současném společenském klimatu město Jaroměř leží, jak jeho obyvatelé přemýšlejí, rozhodují a kupříkladu v komunálních politicky motivovaných otázkách volí. Za kým stojí a koho podporují.

Není proto divu, jaký program je pod Městským kulturním střediskem vytvářen. Populistický ve smyslu jít místnímu divákovi naproti. Nabízení jednoduše populárních a prvoplánových večerů. Být za každou cenu srozumitelný. Ačkoli ředitel spolupracuje a podporuje současné alternativní pojetí dramatizace literárně-dramatického oboru na Základní umělecké škole F. A. Šporka v Jaroměři jak tím, že hraje v inscenaci *Boxer*, tak otevřením nové scény, což je jistě chvályhodné, čímž využívá nové možnosti využití dříve problematického provozování divadelní restaurace, chybí dlouhodobá koncepce hlubší nabídky s celospolečenským nebo politickým přesahem, nebo není zřetelná.

Divadlo a kulturní program není jen o tom, aby si divák odpočinul od všedního života a osobních starostí, ale aby také získal ponaučení či dlouhodobější myšlenku reflektující, v jakém městě, státě a společnosti žijeme. To si klade za cíl jak divadlo obecně, tak právě Sokol, pod který soubor Vrchlický dlouhodobě patřil. Proto kvituji alternativní scénu dramatického oboru a doufám, že její fungování na půdě městského divadla bude mít vliv na to, jakou nabídku divadlo a kulturní středisko do budoucna nabídne s vědomím toho, jaký typ návštěvníka je ve 13tisícovém městě Jaroměř. Pořádat avantgardnější kulturu není úplně jednoduché. Ta ambice by ale neměla chybět. Od kulturního střediska bych totiž očekával jít navzdory poptávce a zajít i proti proudu. Důležitější je kultivovat ducha. Každopádně to vnímám jako běh na dlouhou trať.

Osobně bych některé záležitosti řešil jinak, jelikož existují alternativy. Pokud by kupříkladu právě koncert skupiny Ortel neproběhl v hlavním sále městského divadla, mohl využít prostor hudebního klubu Národ'ák (dříve Národní dům). Pochopitelně je to věcí pořádající agentury, která se z pro mě poněkud záhadného důvodu rozhodla pro prostory divadla, asi počítala se vznešenější atmosférou, když Tomáš Ortel zpívá texty s národoveckým podtextem a nad jevištěm se skví nápis *Národ sobě*. Každý uvědomělý návštěvník koncertu ale ví, že na prostředí, kde se vystoupení odehrává, tak úplně nezáleží.

Na druhou stranu by kontroverze neustala, protože, jak podotýká sám ředitel Josef Horáček v rozhovoru, by nás nemělo nechat chladnými ani skutečnost, že by to bylo v soukromém klubu. To mu, zpětně, dávám za pravdu. A jsem si vědom, že problematika fungování a významu skupiny Ortel je obsáhlejší a přesahuje prostor divadelního sálu, ale rozhodně si nemyslím, že petenti udělali skupině dobrou reklamu, protože tímto prizmatem by nikdo nemohl protestovat proti nikomu.

Nadále zůstává možnost dalšího bádání, vezmeme-li v úvahu, že některé dokumenty stále nejsou k dispozici jako městské kroniky, které nejsou k dispozici a v dalším období nebudou ani na webu města, jistě je budeme moci získat přímo na městském úřadu. Zájemci se také mohou seznámit s vydanými publikacemi nebo dalšími fotografiemi zachycující podobu budovy během povodní. Další publikace obsahují seznamy herců a jejich fotografie nebo divadelních her, jež měl spolek za ta léta v repertoáru, přestože třeba kniha Zdeňka Hovorky nabízí spíše populárně-naučný komentář k jednotlivým divadelním úlohám, než kritičtější odstup a popis historických událostí, jak bylo původně očekáváno.

Jak ukázaly výsledky posledních voleb do zastupitelstva, nabízí se také bádání v oblasti politického dění od dob sametové revoluce po současnost, kdy starostou byl zvolen ředitel Městského kulturního střediska. Řídit obec s rozšířenou působností nebude úplně jednoduchou životní a profesní etapou. I s vědomím toho, kdo pozici starosty města zastával v minulosti. Můžeme zmínit kontroverzní osudy dvou pánů, kteří byli za své jednání trestně stíhaní, přičemž v jednom případě soud neprokázal vinu, ačkoliv jej zastupitelstvo nenávratně odvolalo, a jeho žalobci se měli omluvit, v druhém se starosta a někteří zastupitelé dopustili nedbalostního činu, navíc promlčeného, v případě nevýhodného prodeje restaurace.

Celou situaci a střet zájmu, kdy starosta města nemůže být zároveň ředitelem příspěvkové organizace, si Josef Horáček uvědomuje, tudíž 9. listopadu 2018 bylo zveřejněno výběrové řízení na pozici ředitele/ředitelky. Potěšující je, že mezi požadavky je vysokoškolské vzdělání minimálně v bakalářském programu, proto věřím, ačkoli vysokoškolské vzdělání není vždy známkou kvality, kulturní středisko bude v dobrých rukou mající všeobecný rozmach s jasnou vizí kráčejíci kupředu. Bohužel na konci listopadu došlo k vyhlášení nového výběrového řízení s minimálním požadavkem středoškolského nebo vyššího odborného vzdělání.

Osobně mě to sice mrzí, ale smírůjji se s tím, že v současné době asi není úplně lehké najít dostačující osobnost s patřičným vzděláním.

Práce neměla a nemá za cíl hodnotit politické působení ředitele kulturního střediska, přestože kandidát do zastupitelstva za několik let vystřídal více stran a pouze to nastiňuje názorovou stabilitu konkrétního člověka s přihlédnutím k tomu, že na komunální úrovni příslušnost nehraje zásadní roli jako na té celostátní. Integritu a úspěšnost na pozici starosty ať posoudí jiní a čas.

Práce také neměla za cíl zasadit se o odvolání Josefa Horáčka, to není v jejích možnostech, ale předložit konstruktivní pohled zvenčí s ohlédnutím do minulosti.

Vítám záslužnou činnost kulturního střediska a pokládám ji za důležitou. Pokládám za důležité, že město kulturu takto, ale i jinak, podporuje, ale zároveň považuji za důležité dát najevo, že nelze zapomínat na odpovědnost i za předpokladu, že si diváka, návštěvníka nebo občana je nutné vychovat a přesvědčovat, že komunální kultura má svůj hlubší smysl a lze jejím prostřednictvím vyjadřovat názor skrze umění a nemusí nutně jít o zábavnou složku.

Jedním z dobrých kroků považuji činnost Špitál Artu, jenž má za cíl oživovat dlouhá léta chátrající prostory bývalé vojenské nemocnice v pevnosti Josefov, jejíž rekonstrukce se především z finančních důvodů nedaří, a přítomnost studentů Základní umělecké školy F. A. Šporka s novou scénou. Tyto směry, vesměs podobně alternativní a odvážné, se svými poslániami nabízí budoucímu řediteli či ředitelce možnost zasloužit se o zachování a dalšího kulturního rozvoje.

Seznam použitých pramenů

BOĎI Jaroměř – Boučkovo loutkové divadlo. BOĎI Jaroměř [online]. Jaroměř: LS Boďi, Roman Bedřich Bauer, Michael Pavlista, 2017. Dostupné z:

<http://www.bodi.cz/my.html>

DbČAD: Soubory: Vrchlický / Sokol /ZK Juta /ZK Mír/ MKS. DbČAD: Soubory: Vrchlický / Sokol /ZK Juta /ZK Mír/ MKS [online]. Praha. Dostupné z:

<http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=soubor&id=262>

DUBSKÁ, Alice. Cesty loutkářů Brátů a Pratte Evropou 18. a 19. století: příspěvek k historii evropského loutkářství. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 117 s. ISBN 978-80-7331-206-0.

ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1074-2.

HEJNA, Václav. Dějiny divadelních ochotníků a dram. odboru Vrchlický v Jaroměři 1819-1926. vlastním nákladem. 1926. 62 s.

HOVORKA, Zdeněk. Kde jsme doma, aneb, Jak se v Jaroměři dělalo divadlo: 1951-1993. V Jaroměři: Zdeněk Hovorka, 2004. ISBN 80-86677-04-4.

Stanovy divadelního odboru "Vrchlický" tělocvičné jednoty "Sokol" v Jaroměři. Jaroměř: Nákladem vlastním, 1903. 15 s.

ČERNÝ, František. Pamětní list o třicetiletém působení dramatického odboru Sokola "Vrchlický" v Jaroměři. Jaroměř: Dramatický odbor Sokola "Vrchlický", 1932. 65 s.

150 let českého divadla v Jaroměři 1819 - 1969. Jaroměř: Divadelní soubor "Vrchlický", 1969. nečíslováno.

Pamětní list : [120 let divadla v Jaroměři] : [1819-1939]. V Jaroměři: Dramatický odbor Sokola Vrchlický, 1939. 30, [II] s.

MKS Jaroměř > Městské divadlo v Jaroměři. MKS Jaroměř > Městské divadlo v Jaroměři [online]. Praha: MKS Jaroměř, 2013. Dostupné z:

<http://www.divadlojaromer.cz/budovy-mks/divadlo/>

Státní okresní archiv Náchod. Fond: Divadelní jednota Vrchlický. Stanovy Spolku divadelních ochotníků „Vrchlický“ při Tělocvičné jednotě „Sokol“ Jaroměř. Inv. č. 29, karton č. 1.

Státní okresní archiv Náchod. Fond: Městský národní výbor Jaroměř 1945–1990 (1997). Kronika města Jaroměře 1956-1959. Inv. č. 2, kniha č. 2.

Kronika divadelního souboru ZK Mír Vrchlický v Jaroměři 1971-2006.

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1989. PhDr. Pavel Mertlík, PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1993. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1994. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika1989-1997.pdf. Kronika 1997. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=00cae021|8

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2009.pdf. Kronika 2009. PhDr. Olga Mertlíková. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=cfc4fa45|9

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2010.pdf. Kronika 2010. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=bcc01f62|11

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2011.pdf. Kronika 2011. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=b9d9485a|10

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2012.pdf. Kronika 2012. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=fe8932dc|6

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2013.pdf. Kronika 2013. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=42be71c4|5

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2014.pdf. Kronika 2014. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=2d04089e|3

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2015.pdf. Kronika 2015. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 29.08.2016. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=0e66196d|305

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2016.pdf. Kronika 2016. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 21.07.2017. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=fcf53823|370

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. kronika2017.pdf. Kronika 2017. Věra Sílová. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 29.07.2018. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/modules/file_storage/download.php?file=e631be77|432

Kroniky města – Oficiální stránky města Jaroměř. Kroniky města. *Oficiální stránky města Jaroměř*. [online] 14.12.2015. Dostupné z: <http://www.jaromer-josefov.cz/kroniky-mesta/>

Lorenc.info: Závěrečné práce – metodika [online]. Praha: Miroslav Lorenc, 2013.

Dostupné z: <http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>

MKS Jaroměř. *MKS Jaroměř* [online]. Jaroměř: MKS Jaroměř, ©2013. Dostupné

z: <http://www.divadlojaromer.cz/>

Náchod: Státní okresní archiv, Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř. Číslo listu NAD 957.

Úřední deska – Usnesení ZM 1.11.2018 – Oficiální stránky města Jaroměř.

Usnesení ZM 01.11.2018. obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-

ZM_verejne.pdf. Usnesení, str. 1. Oficiální stránky města Jaroměř. [online].

Dostupné z: [https://www.jaromer-](https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-ZM_verejne.pdf)

[josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-ZM_verejne.pdf](https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-ZM_verejne.pdf)

Přednostní hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/ps2017/ps351?xjazyk=CZ&xxkraj=8&xobec=574121&xvyber=5203&xstrana=7>

Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=113&xstat=0&xvyber=0>

Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=7&xstat=0&xvyber=0>

Hlasy pro kandidáty | volby.cz. Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5203&xobec=574121&xstrana=113&xstat=0&xvyber=0>

Úřední deska – Usnesení ZM 1.11.2018 – Oficiální stránky města Jaroměř.

Usnesení ZM 01.11.2018. obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-

ZM_verejne.pdf. Usnesení, str. 1. Oficiální stránky města Jaroměř. [online]

6.11.2018. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1776_85.pdf&original=US-20181101-ZM_verejne.pdf

Výsledky pro obec Jaroměř. Jaroměř - Výsledky pro Komunální volby 2018, kandidátky - iDNES.cz [online]. Praha: Mafra, 2018. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-obec&o=8&o2=CZ0523&o3=574121&obec=jaromer>

Úřední deska – Výběrové řízení na pracovní místo: ředitel/ředitelka Městského kulturního střediska Jaroměř – Oficiální stránky města Jaroměř. Výběrové řízení na pracovní místo: ředitel/ředitelka Městského kulturního střediska Jaroměř. obsah1784_85.pdf&original=20181108-vr-mks.pdf. Oficiální stránky města Jaroměř. [online] 9.11.2018. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah1784_85.pdf&original=20181108-vr-mks.pdf

Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2015 [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=294866&typ=UPLNY>

Webnode.cz [online]. Brno: Webnode, 2018. Dostupné z: <https://www.webnode.cz/o-nas/>

Zápisy ze schůzí 1919-1923. Vrchlický Jaroměř /div. odb. Sokola/. kn. 9. Státní okresní archiv Náchod.

68/1951 Sb. Zákon o dobrovolných organizacích a shromážděních. Zákony pro lidi [online]. Zlín: AION CS, 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1951-68>

V divadle v Jaroměři zahraje Ortel, petičníci vyzývají k demonstraci. IDNES.cz / Hradecký kraj [online]. Praha: Mafra, 2018. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/pred-koncertem-kapely-ortel-v-jaromeri-se-bude-demonstrovat-plo-/hradec-zpravy.aspx?c=A170211_2305232_hradec-zpravy_pos

Jaroměř ocenila významné občany města. Novinky ze sportu a kultury - Jaroměř ocenila významné občany města - Oficiální stránky města Jaroměř [online]. Jaroměř: Město Jaroměř, 2018. Dostupné z: <https://www.jaromer->

josefov.cz/volny-cas/novinky-ze-sportu-a-kultury-1/jaromer-ocenila-vyznamne-obcany-mesta-1258cs.html

Český projekt Webnode: Svůj web teď může mít i každá babička. Za pár minut a zadarmo [online]. Praha: Mafra, 2018. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/cesky-projekt-webnode-svuj-web-ted-muze-mit-i-kazda-babicka-za-par-minut-a-zadarmo-gf8-/sw_internet.aspx?c=A080418_195336_sw_internet_pka

In: Soundcloud - Wikipedie: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/SoundCloud>

Internetové muzeum / Divadelní architektura v Evropě [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.theatre-architecture.eu/cs/internetove-muzeum.html>

Příloha

První část přílohy obsahuje fotografie architektonických plánů budovy, jak zrealizovaných, tak i těch nevybraných, ale uložených v archivu. Druhá část obsahuje zkrácený přepis rozhovoru s ředitelem Městského kulturního střediska v Jaroměři Josefem Horáčkem, jehož zvuková nezkrácená verze je obsažena na příloženém CD a na webových stránkách divadlojaromer.webnode.cz, jež jsou praktickým výstupem práce.

I. Zrealizované plány

První soubor fotografií obsahuje zrealizované plány Josefa Podhajského.

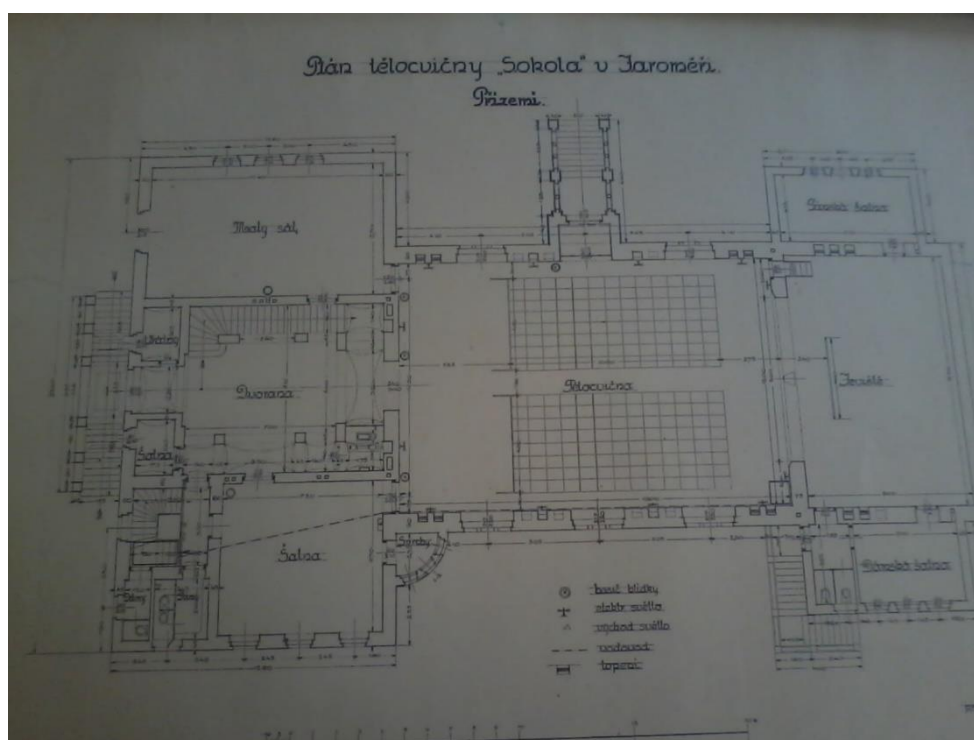

Obr. 1 – Hlavní průčelí¹⁰⁸

¹⁰⁸ PODHAJSKÝ, Josef. Hlavní průčelí. Náchod: Státní okresní archiv, Plán tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř. Číslo listu NAD 957. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Samsung GT-S5363 dne 7. 6. 2017. Název: 2017-06-07 15.17.25.jpg

Obr. 2 – Pohled ze strany¹⁰⁹

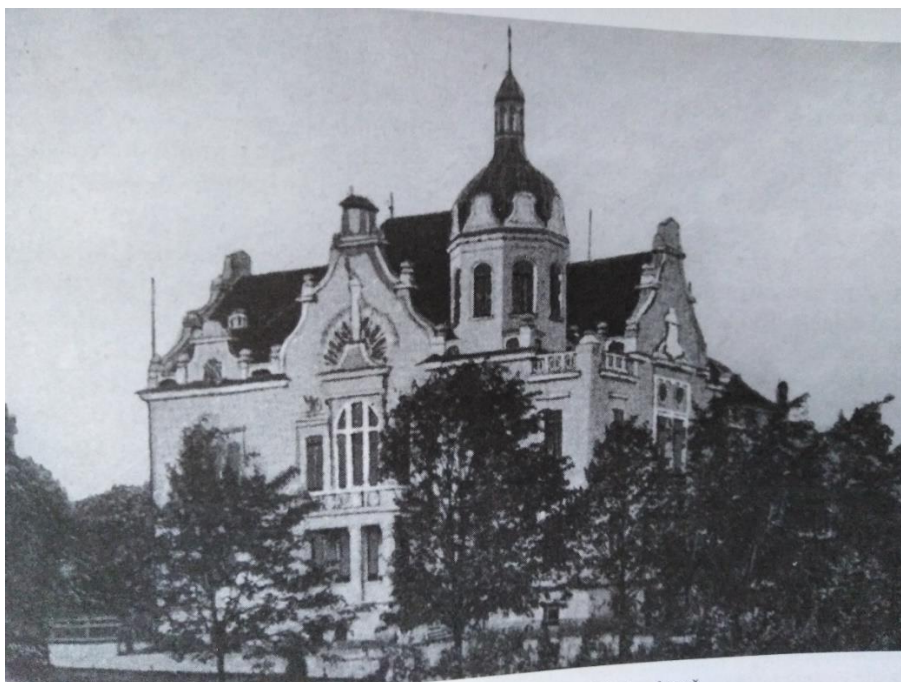
Obr. 3 - Přízemí¹¹⁰

¹⁰⁹ Tamtéž, pohled ze strany. Název: 2017-06-07 15.18.08.jpg

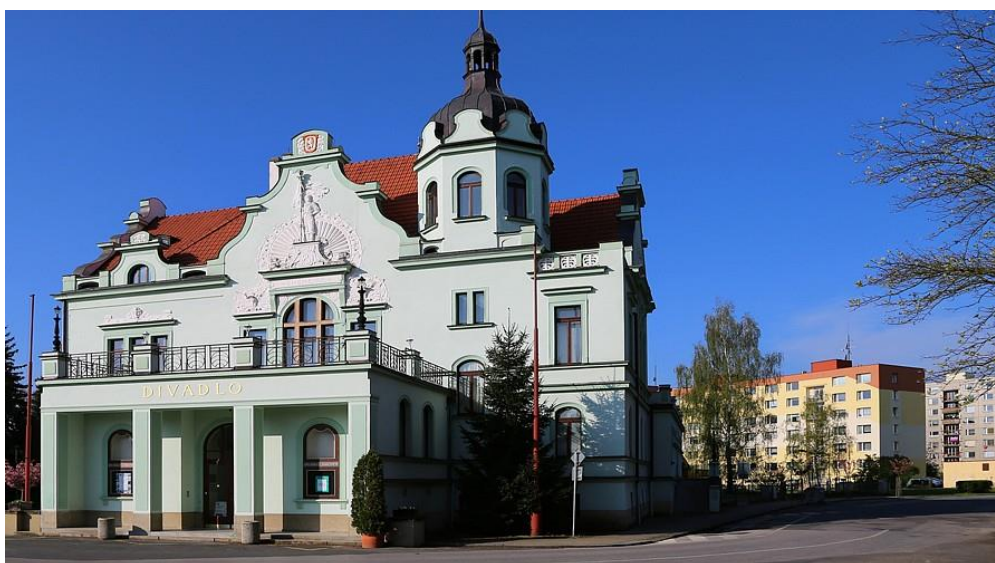
¹¹⁰ Tamtéž, přízemí. Název: 2017-06-07 14.16.32.jpg

I.1 Fügnerova sokolovna tehdy a dnes

Tato část obsahuje zobrazení tehdejší situace a jak prostory vypadají dnes.

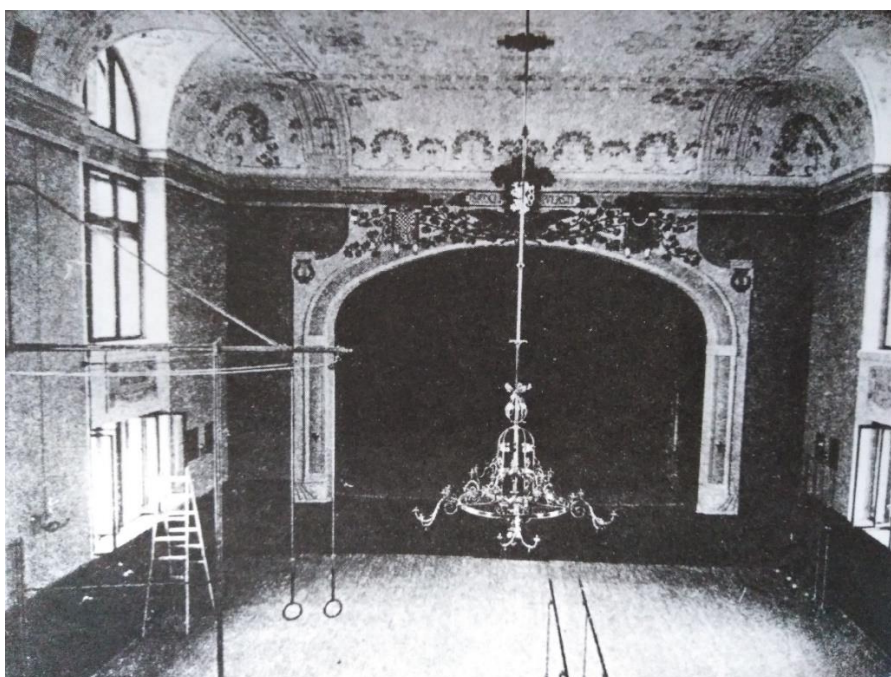
Obr. 4 – Sokolský dům ¹¹¹

Obr. 5 – Divadlo Jaroměř ¹¹²

¹¹¹ Pohlednice, odesílatelem datovaná 1911. Nákladem E. Fastra, Jaroměř. AFČ. In: ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 235. ISBN 80-200-1074-2. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 22. 9. 2018. Název: IMG_20180922_132124.jpg

¹¹² divadlo-jaromer-voliva33.jpg. In: MKS Jaroměř [online]. Jaroměř: MKS Jaroměř, 2017 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <http://www.divadlojaromer.cz/wp-content/uploads/divadlo-jaromer-voliva33.jpg>

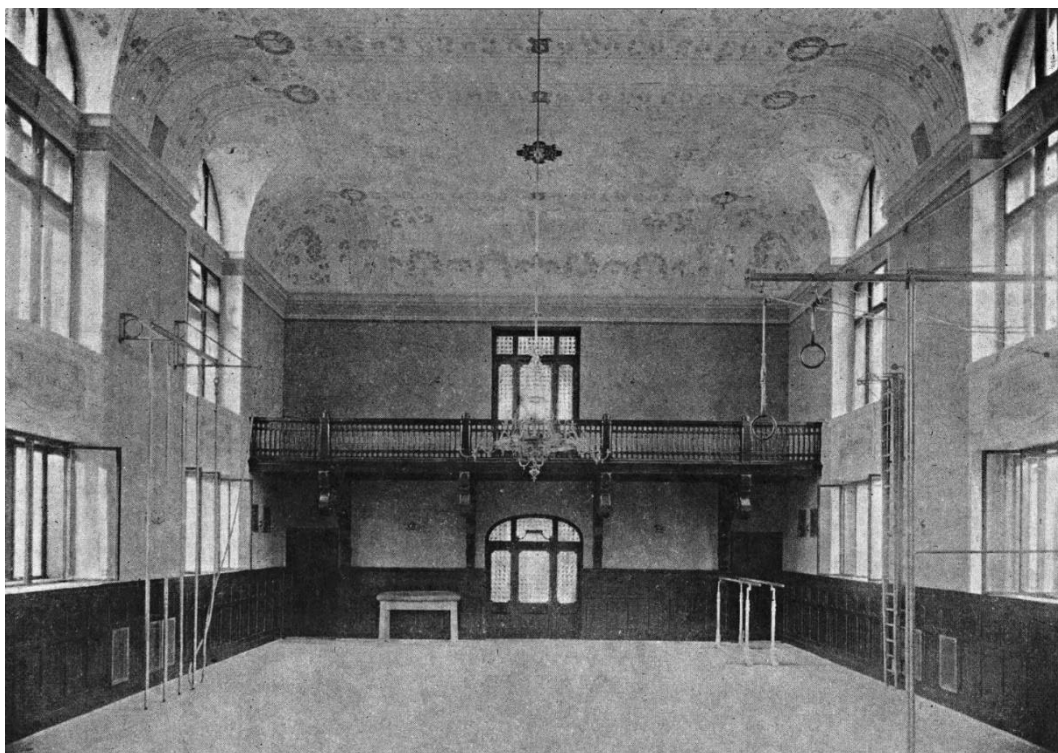
Obr. 6 – Hlavní sál ¹¹³

Obr. 7 – Podium ¹¹⁴

¹¹³ Hlavní sál, Památník Sokola jaroměřského 1862-1903, Jaroměř 1903, za s. 16. In: ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 206. ISBN 80-200-1074-2. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 22. 9. 2018. Název: IMG_20180922_132048.jpg

¹¹⁴ podium-IMG_5123-o.jpg. In: MKS Jaroměř [online]. Jaroměř: MKS Jaroměř, 2017 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: http://www.divadlojaromer.cz/wp-content/uploads/podium-IMG_5123-o.jpg

Obr. 8 – Původní hlediště¹¹⁵

Obr. 9 – Hlediště¹¹⁶

¹¹⁵ 044529.jpg. In: Internetové muzeum / Divadelní architektura v Evropě [online]. 2018 [cit. 2018-11-08]. Zdroj: Památník Sokola Jaroměřského, 1903. Dostupné z: <https://www.theatre-architecture.eu/res/archive/325/044529.jpg?seek=1512223592>

¹¹⁶ hlediste-IMG_5127-o-e1413800390877.jpg. In: MKS Jaroměř [online]. Jaroměř: MKS Jaroměř, 2017 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: http://www.divadlojaromer.cz/wp-content/uploads/hlediste-IMG_5127-o-e1413800390877.jpg

Obr. 10 - Hlediště nové scény¹¹⁷

Obr. 11 – Jeviště nové scény¹¹⁸

¹¹⁷ Hlediště nové scény literárně-dramatického oboru ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 28. 10. 2018. Název: IMG_20181028_212334.jpg

¹¹⁸ Jeviště nové scény literárně-dramatického oboru ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 28. 10. 2018. Název: IMG_20181028_212425.jpg

I.II Dřívější působiště tehdy a dnes

Tato část přílohy obsahuje tehdejší a dnešní zobrazení budov, kde divadelní spolek Vrchlický působil.

Obr. 12 – Hostinec U Bílé labutě¹¹⁹

Obr. 13 – Spořitelna¹²⁰

¹¹⁹ Foto. AFČ. In: ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 43. ISBN 80-200-1074-2. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 22. 9. 2018. Název: IMG_20180922_131808.jpg

¹²⁰ Printsreen aplikace Street View společnosti Google. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/@50.3557279,15.9166918,3a,75y,145.83h,111.01t/data=!3m6!1e1!3m4!1seE35V-WBqgas7ZidJ48OZA!2e0!7i13312!8i6656?hl=cs>

Obr. 14 – Grandhotel ¹²¹

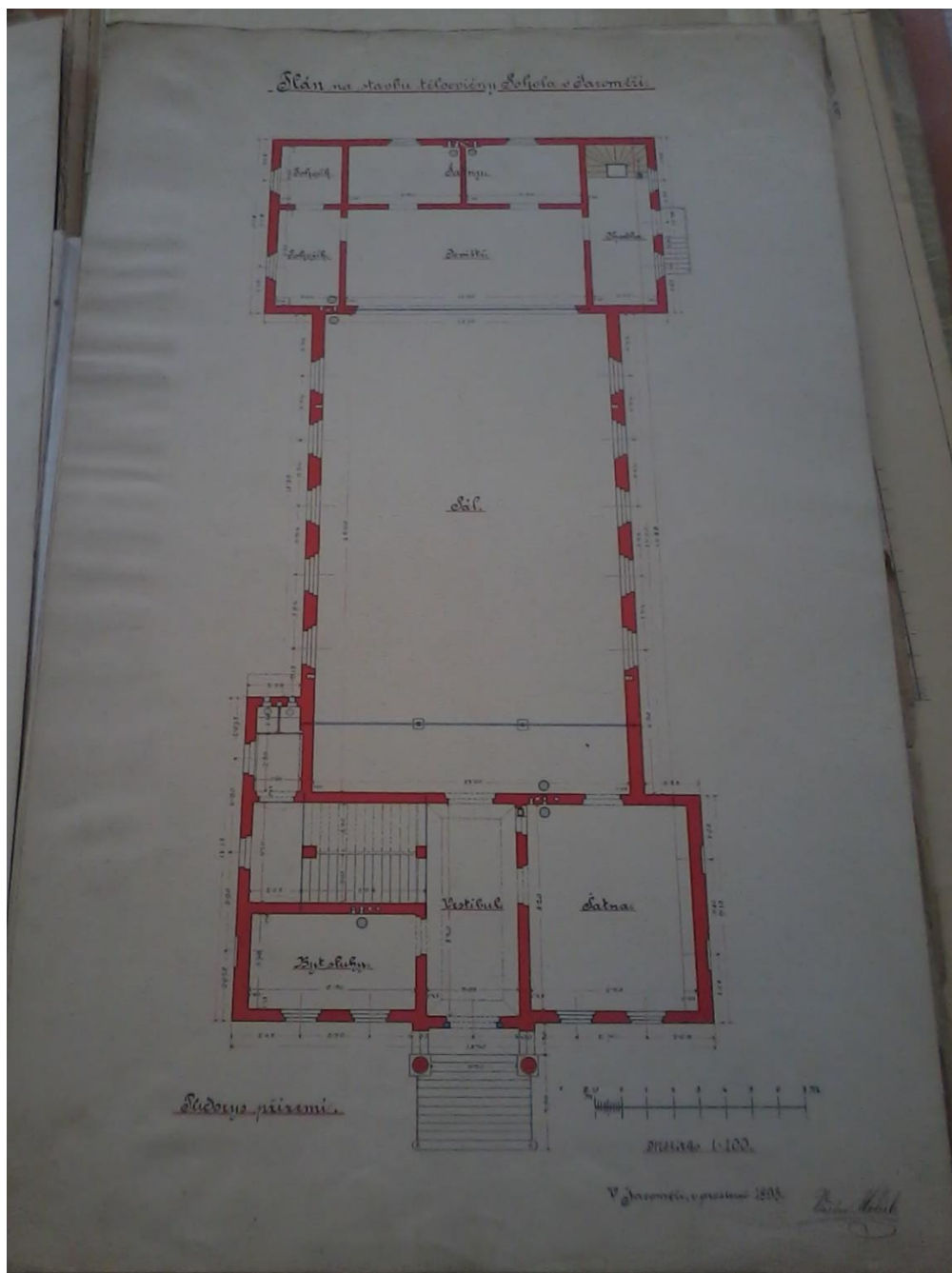
Obr. 15 – Grandhotel dnes ¹²²

¹²¹ Pohlednice, datovaná poštovním razítkem 1909. AFČ. In: ČERNÝ, František. Divadelní život v Jaroměři v letech 1819-1918: (čtení o tom, co dávalo divadlo občanům středně velkých českých měst). Praha: Academia, 2003. Str. 151. ISBN 80-200-1074-2. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Huawei Y6 Prime dne 22. 9. 2018. Název: IMG_20180922_131942.jpg

¹²² Printscreen aplikace Street View společnosti Google. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/@50.3496577,15.9135838,3a,75y,332.1h,97.82t/data=!3m6!1e1!3m4!1sG2GvVWrSROLeMOU9hhSCmA!2e0!7i13312!8i6656?hl=cs>

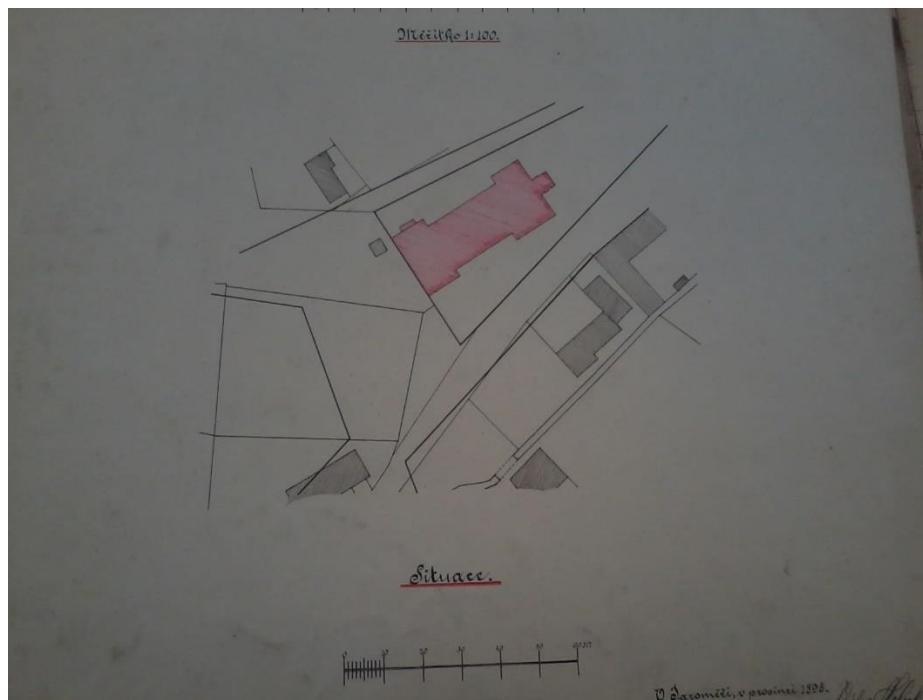
II. Nezrealizované plány

Třetí část přikládá soubor fotografií zachycující nezrealizované plány Václava Holuba nebo Václava Hejného a česko-německých plánů z roku 1925 či úpravy Kubečka a Steklíka z roku 1929.

Obr. 16 – Plán tělocvičny¹²³

¹²³ HOLUB, Václav. Plán na stavbu tělocvičny Sokola v Jaroměři. 1898. Náchod: Státní okresní archiv, Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř. Číslo listu NAD 957. Vyfoceno

Obr. 17 - Situace budovy ¹²⁴

Obr. 18 - Pohled ze strany ¹²⁵

P. H. mobilním telefonem značky Samsung GT-S5363 dne 7. 6. 2017. Název: 2017-06-07 14.10.29.jpg

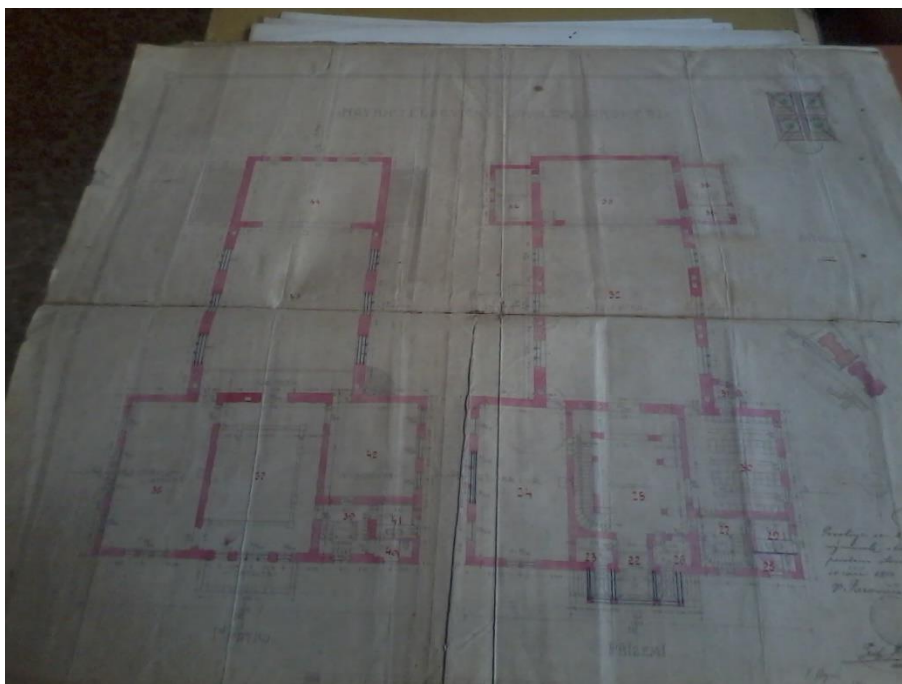
¹²⁴ Tamtéž, situace. Název: 2017-06-07 14.10.53.jpg

¹²⁵ Tamtéž, pohled ze strany. Název: 2017-06-07 14.11.45.jpg

Obr. 19 - Pohled z předu ¹²⁶

¹²⁶ Tamtéž, pohled z předu. Název: 2017-06-07 14.12.07.jpg

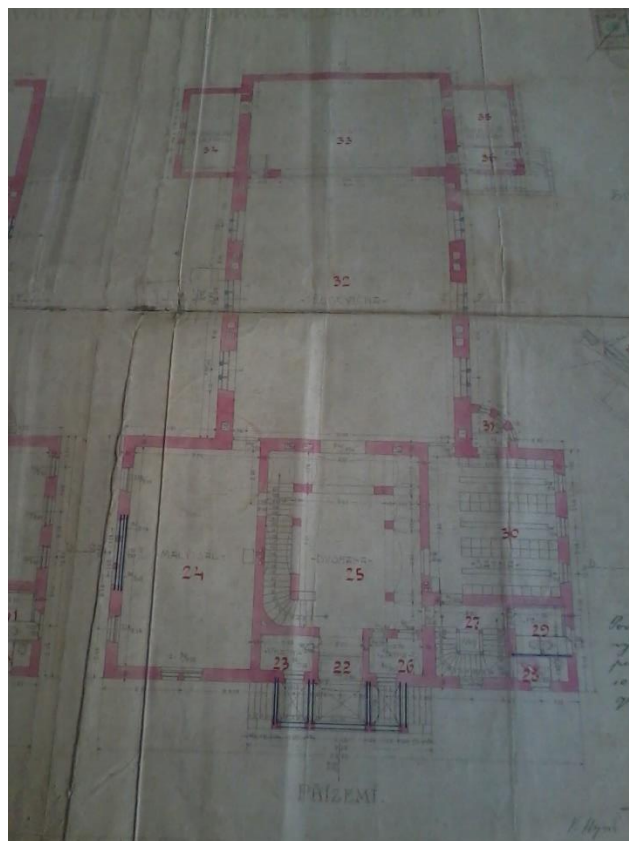
Obr. 20 - Plán V. Hejného¹²⁷

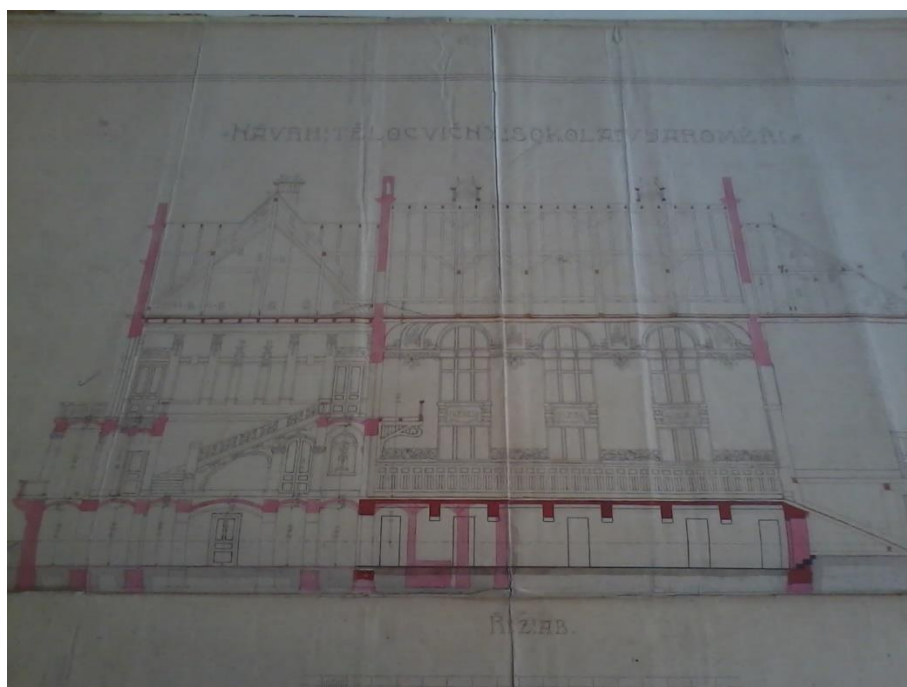
Obr. 21 - 1. patro¹²⁸

¹²⁷ HEJNÝ, Václav. Návrh tělocvičny Sokola v Jaroměři. Náchod: Státní okresní archiv, Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř. Číslo listu NAD 957. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Samsung GT-S5363 dne 7. 6. 2017. Název: 2017-06-07 14.13.16.jpg

¹²⁸ Tamtéž, 1. patro. Název: 2017-06-07 14.13.32.jpg

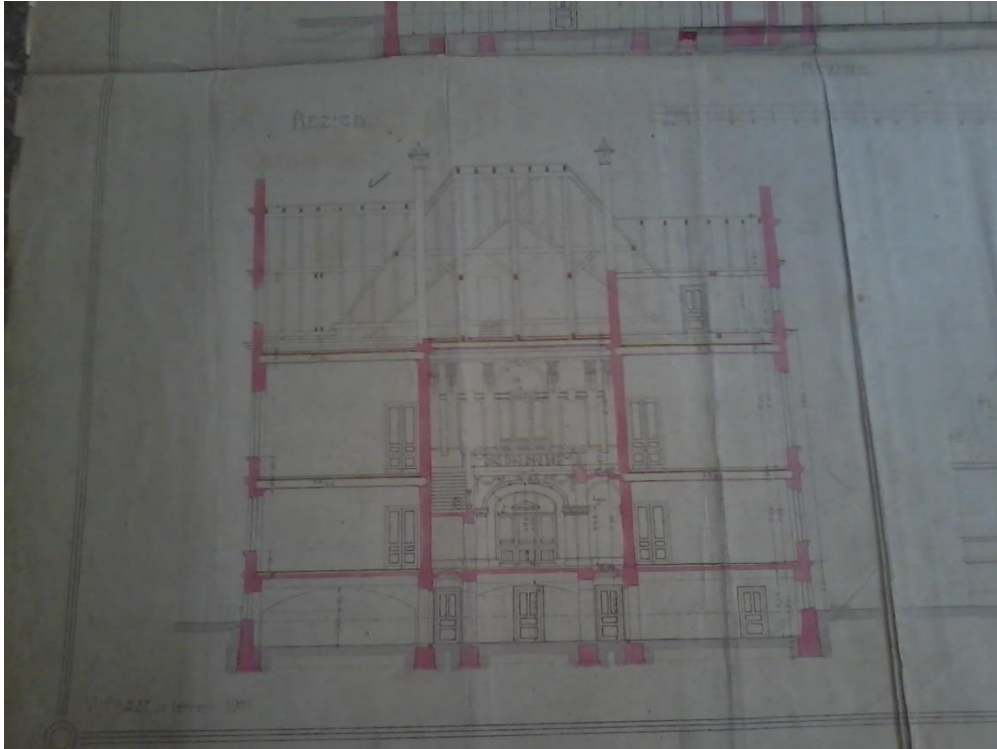
Obr. 22 - Přízemí¹²⁹

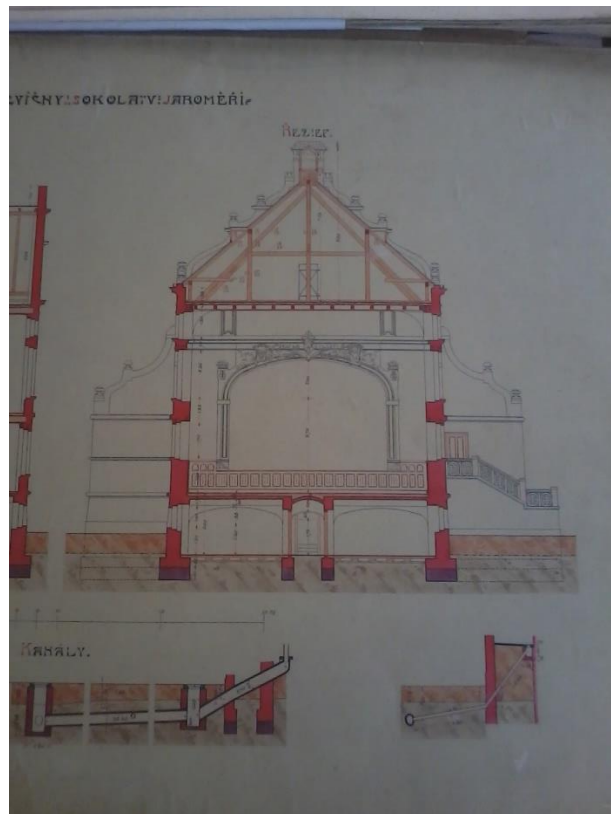
Obr. 23 - Řez AB¹³⁰

¹²⁹ Tamtéž, přízemí. Název: 2017-06-07 14.13.40.jpg

¹³⁰ Tamtéž, řez AB. Název: 2017-06-07 14.14.26.jpg

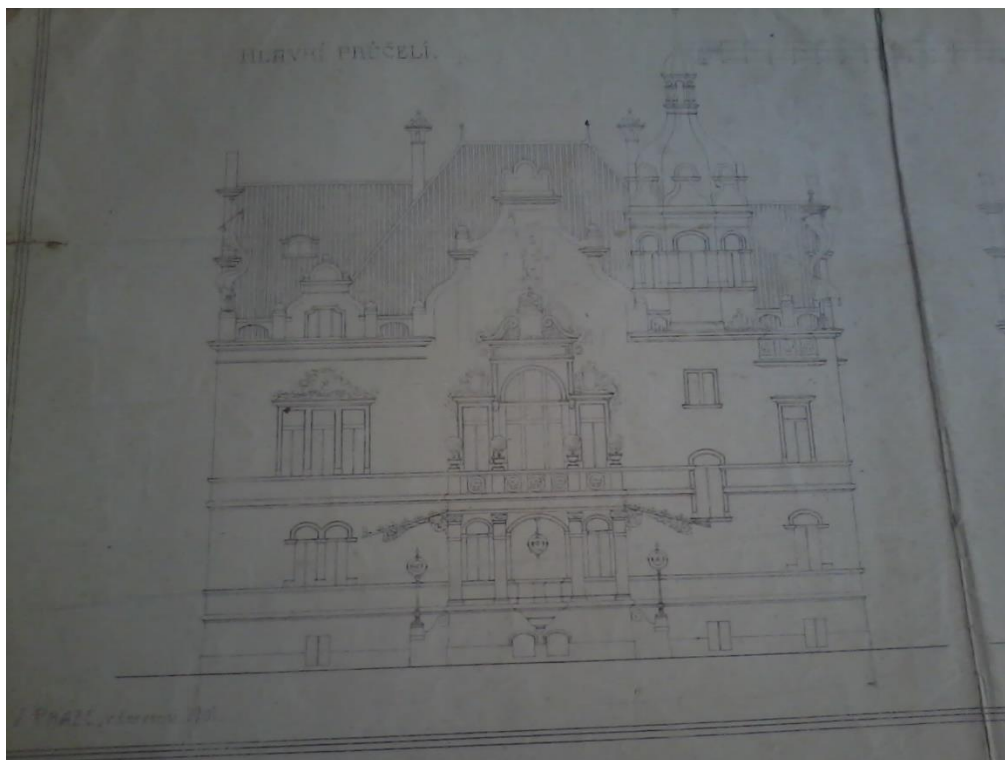
Obr. 24 - Řez CD ¹³¹

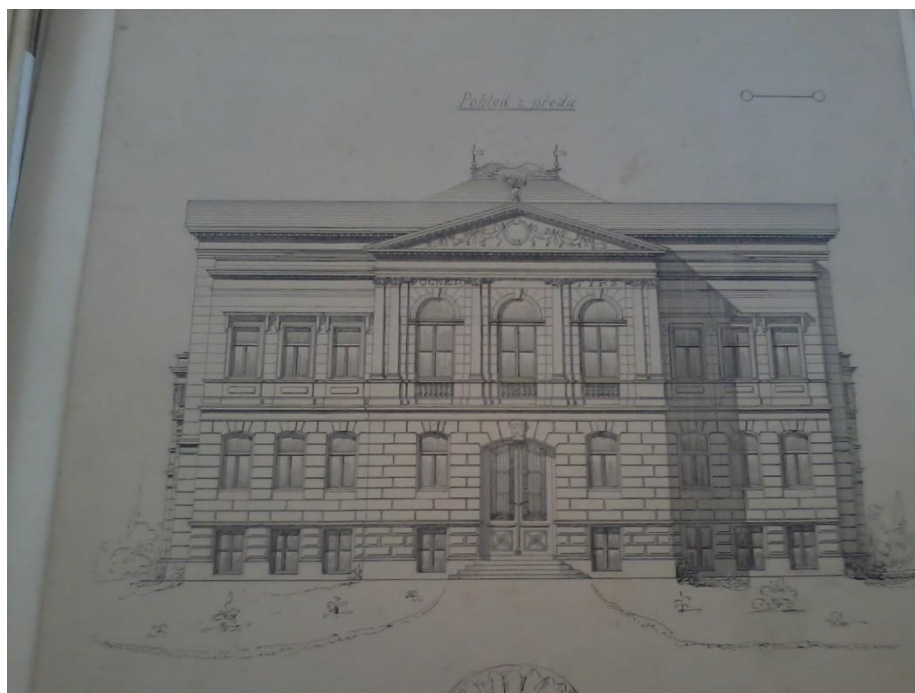
Obr. 25 - Řez EF ¹³²

¹³¹ Tamtéž, řez CD. Název: 2017-06-07 14.14.38.jpg

¹³² Tamtéž, řez EF. Název: 2017-06-07 14.20.26.jpg

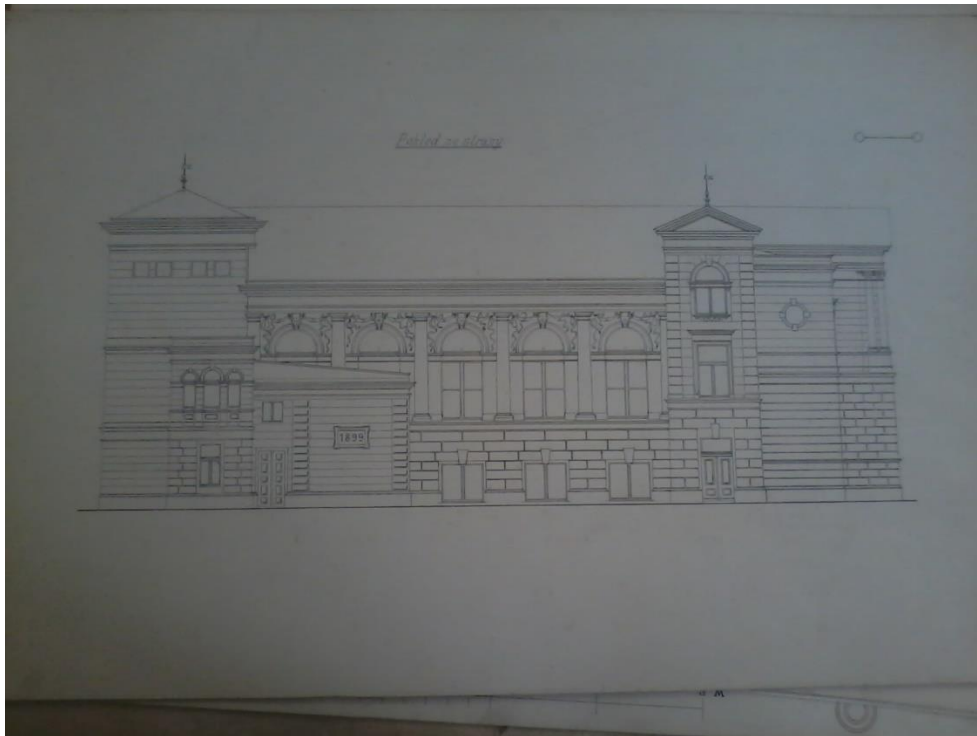
Obr. 26 - Hlavní průčelí ¹³³

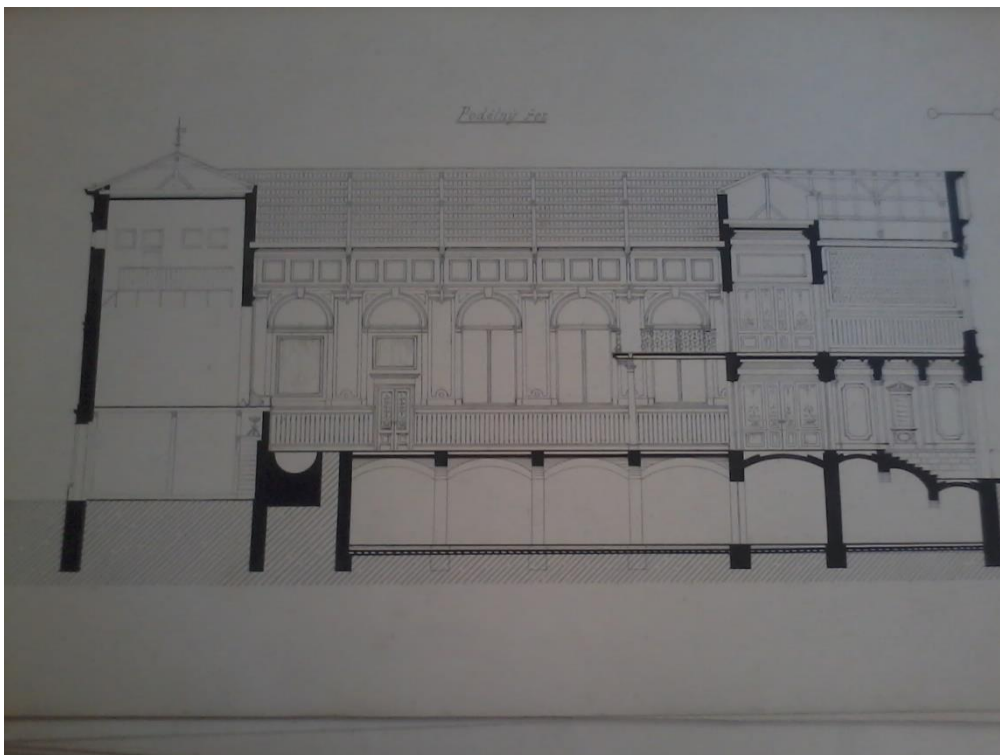
Obr. 27 - Pohled z předu ¹³⁴

¹³³ Tamtéž, hlavní průčelí. Název: 2017-06-07 14.15.23.jpg

¹³⁴ Pohled z předu. Náchod: Státní okresní archiv, Plány tělocvičny Sokola Jaromeř, Archiv města Jaromeř. Číslo listu NAD 957. Vyfoceno P. H. mobilním telefonem značky Samsung GT-S5363 dne 7. 6. 2017. Název: 2017-06-07 14.21.47.jpg

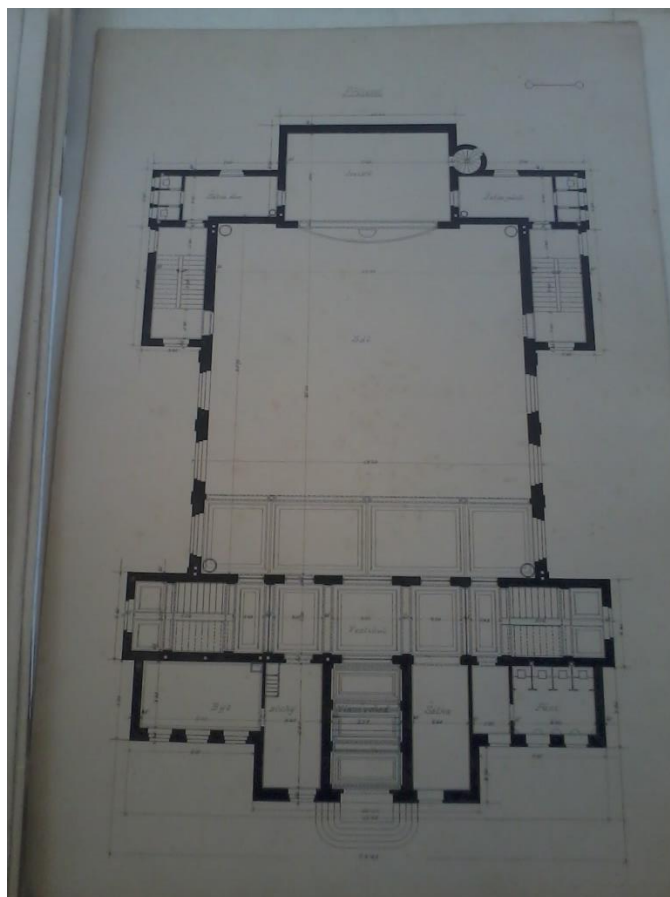
Obr. 28 - Pohled ze strany¹³⁵

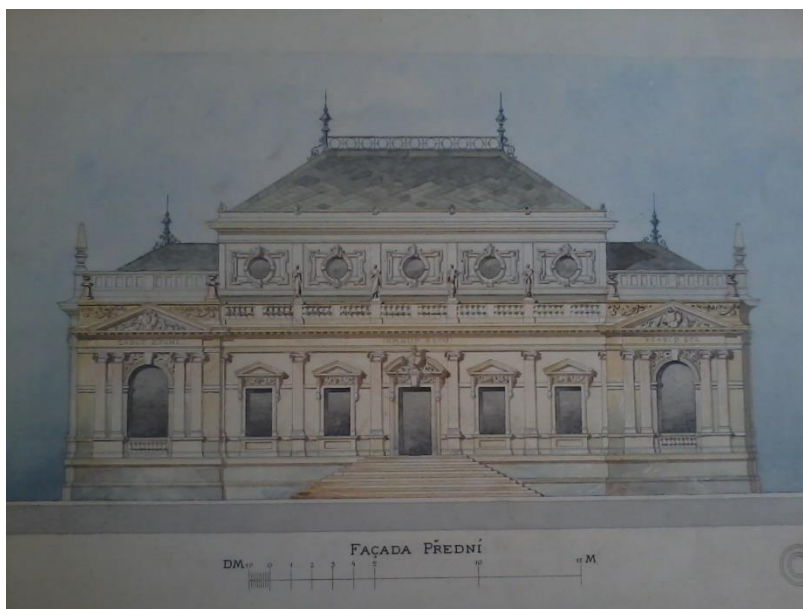
Obr. 29 - Podélný řez¹³⁶

¹³⁵ Tamtéž, pohled ze strany. Název: 2017-06-07 14.22.00.jpg

¹³⁶ Tamtéž, podélný řez. Název: 2017-06-07 14.22.18.jpg

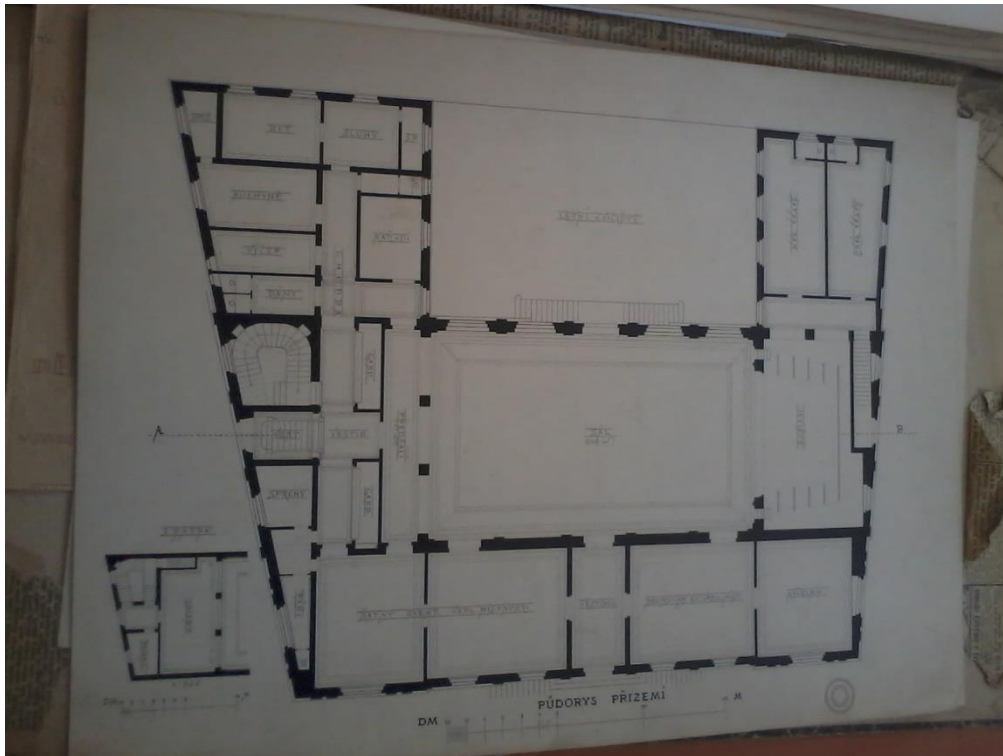
Obr. 30 - Přizemí¹³⁷

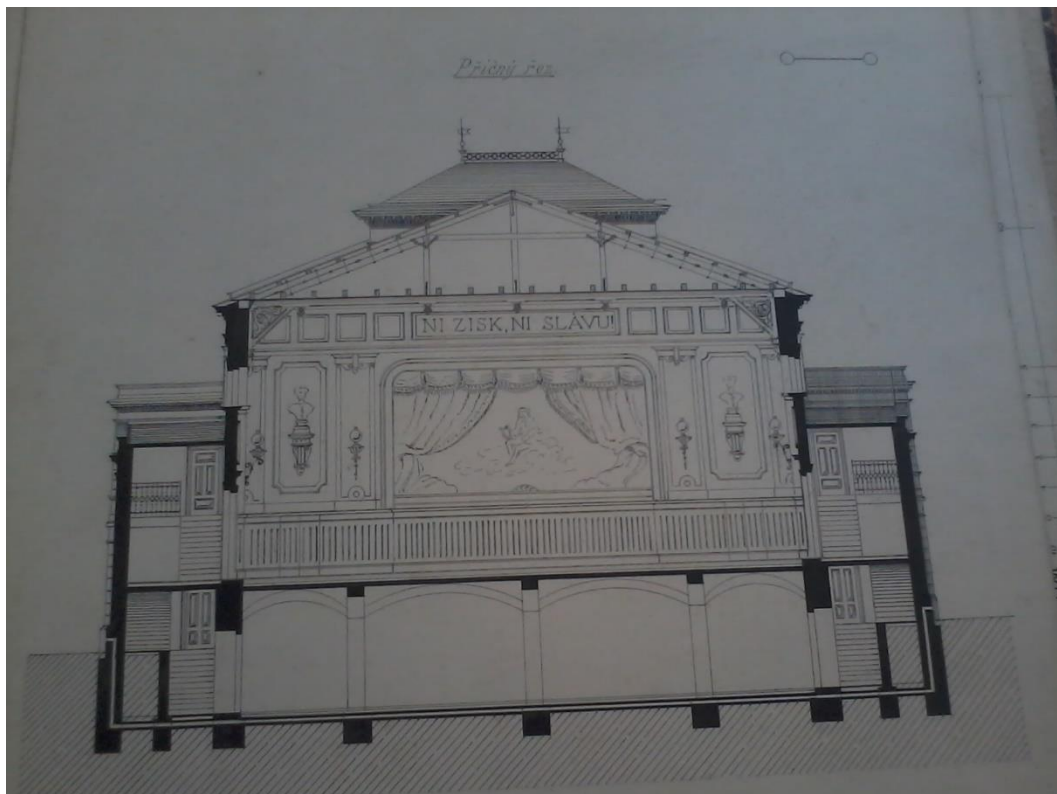
Obr. 31 - Fasáda přední¹³⁸

¹³⁷ Tamtéž, přízemí. Název: 2017-06-07 14.22.44.jpg

¹³⁸ Tamtéž, fasáda přední. Název: 2017-06-07 14.23.48.jpg

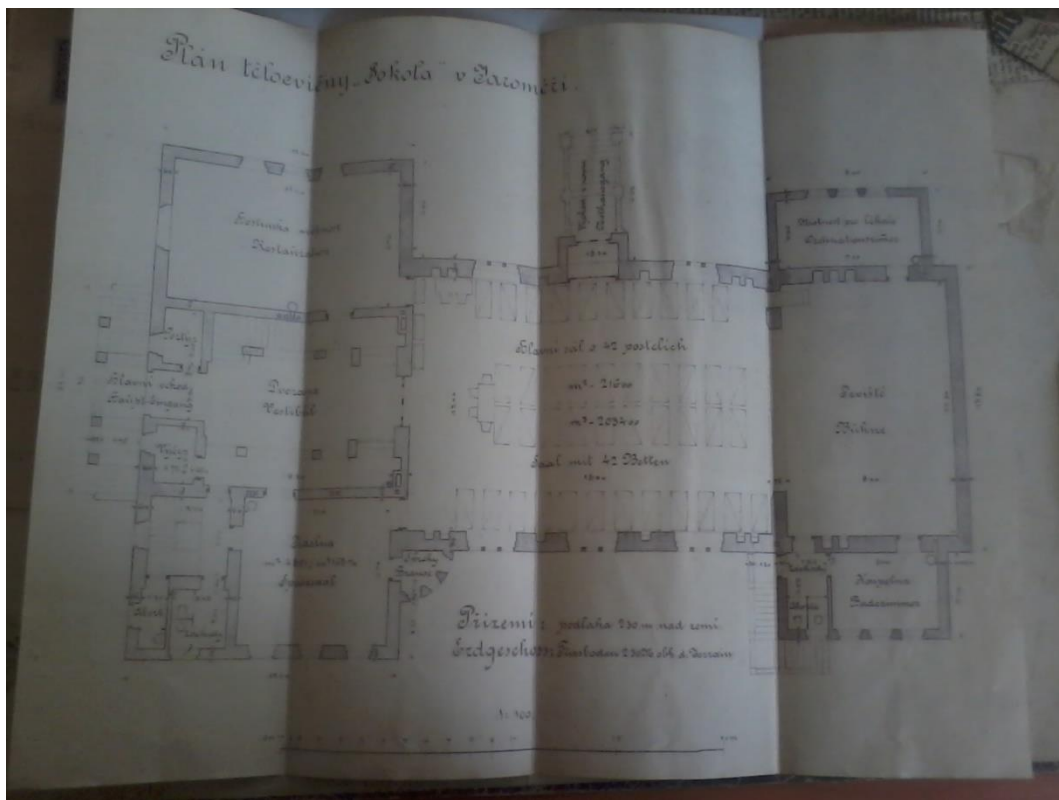
Obr. 32 - PŮDORYS PŘÍZEMÍ ¹³⁹

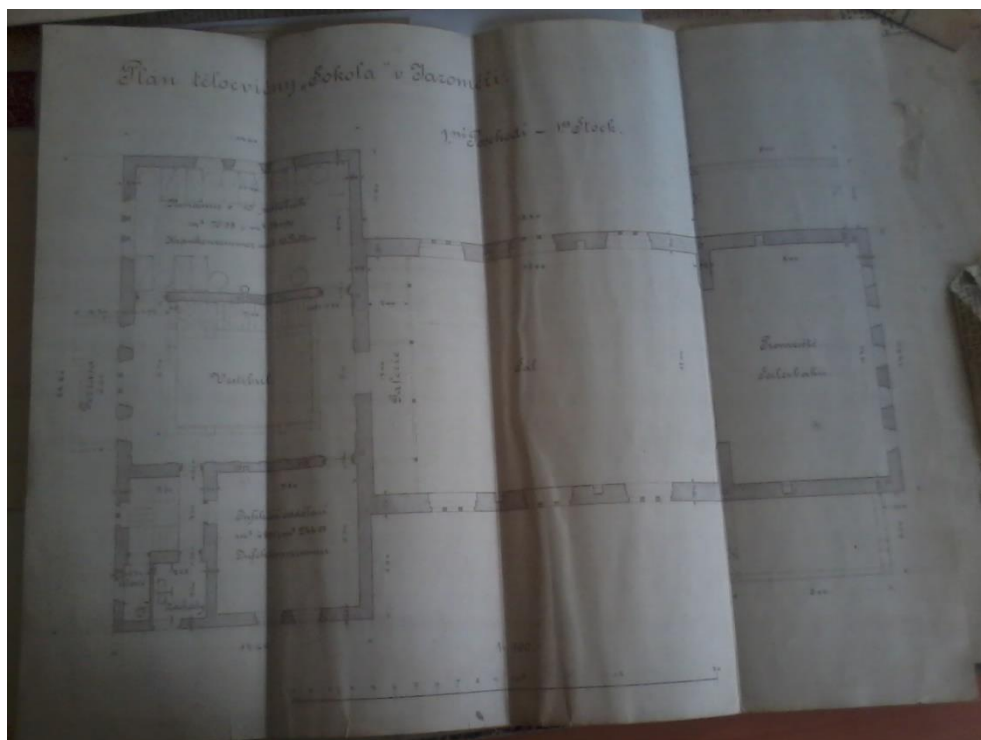
Obr. 33 - Příčný řez ¹⁴⁰

¹³⁹ Tamtéž, půdorys přízemí. Název: 2017-06-07 14.24.31.jpg

¹⁴⁰ Tamtéž, příčný řez. Název: 2017-06-07 15.22.15.jpg

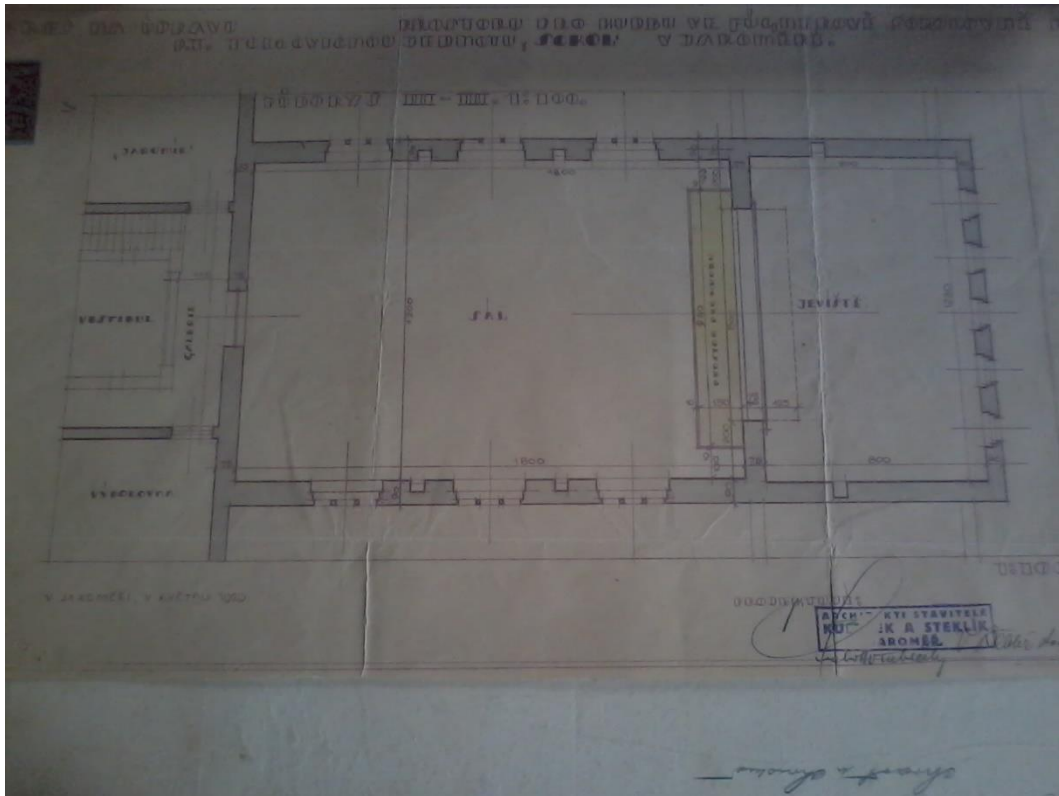
Obr. 34 - Přízemí. Plán česko-německý¹⁴¹

Obr. 35 - 1. poschodí¹⁴²

¹⁴¹ Tamtéž, přízemí, plán česko-německý. 1925. Název: 2017-06-07 15.26.11.jpg

¹⁴² Tamtéž, 1. poschodí. Název: 2017-06-07 15.27.03.jpg

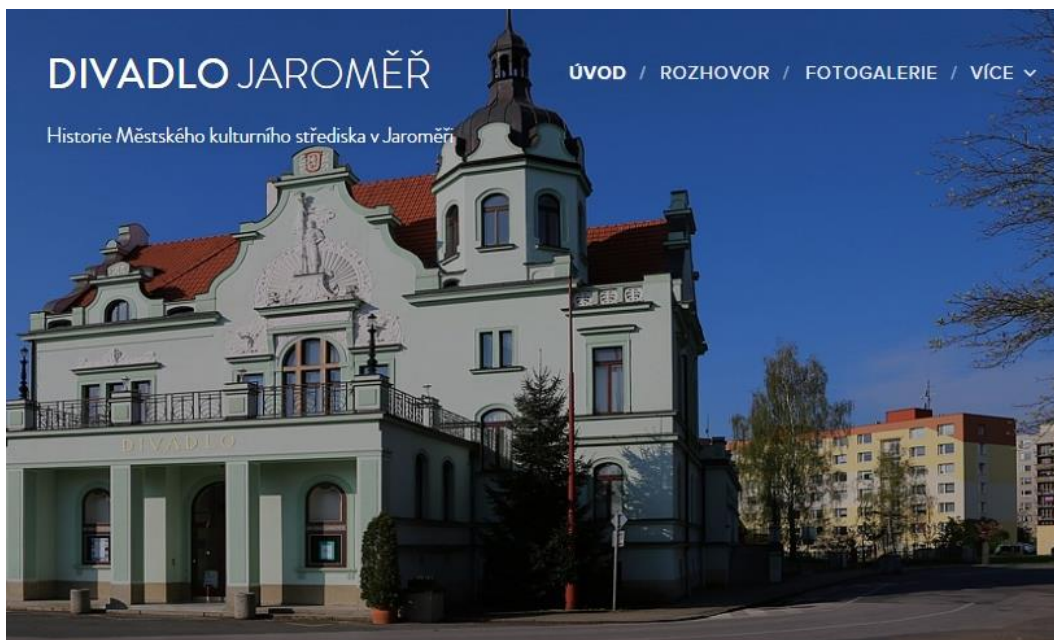

Obr. 36 - Půdorys¹⁴³

¹⁴³ Tamtéž, půdorys. Úpravy z r. 1929. Kubeček a Steklík. Název: 2017-06-07 15.28.54.jpg

III. Pohled na webové stránky

Tato část práce obsahuje pohledy na jednotlivé stránky praktické části, které byly pořízeny ke dni 18. 4. 2019 pomocí programu WebShot dostupného volně ke stažení na adrese <https://nmoinvaz.gitlab.io/webshot/#/home>.

[Oficiální webové stránky Městského kulturního střediska v Jaroměři najdete zde.](#)

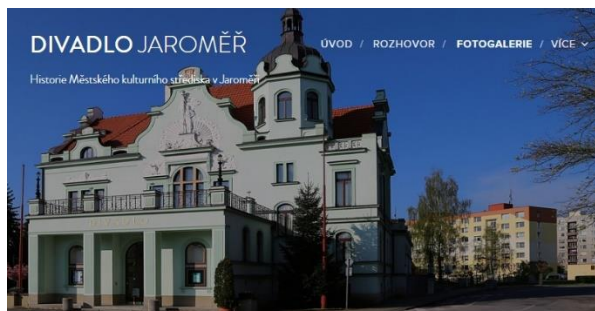
Webová prezentace bakalářské práce Petra Hrudky o historii Městského kulturního střediska v Jaroměři. Cílem práce je seznámení se s historií střediska a divadelní prostředí ve městě Jaroměř. Na jednotlivých stránkách naleznete nahrávku i textový přepis rozhovoru s již bývalým ředitelem kulturního střediska, fotografie architektonických plánů - zrealizovaných i nezrealizovaných, ale také budov, kde divadelní spolek Vrchlický před Fügnerovou sokolovnou působil.

Petr Hrudka, Počítačová podpora v archivnictví, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (2018)

Vytvořeno službou [Webnode](#)

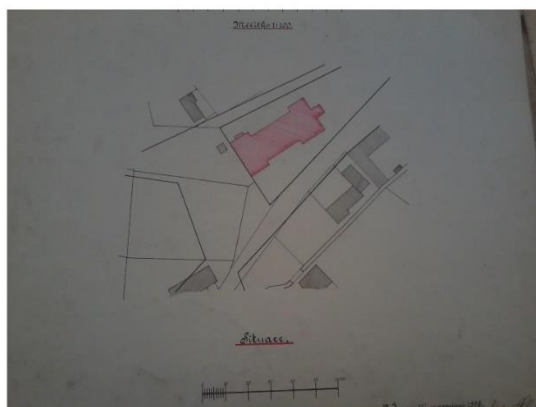
*Obr. 37 - Divadlo Jaroměř – úvod*¹⁴⁴

¹⁴⁴ Divadlo Jaroměř – úvod. Printscreen, WebShot. Název: webnode.cz.jpg

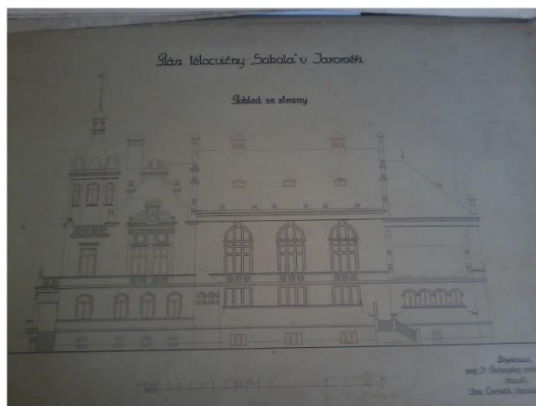

Fotogalerie

Nezrealizované návrhy uložené v archivním souboru "Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř" ve Státním okresním archivu v Náchodě. Číslo listu NAD 957.

Soubor zrealizovaných návrhů podle Josefa Podhajského uložených v archivním souboru "Plány tělocvičny Sokola Jaroměř, Archiv města Jaroměř" ve Státním okresním archivu v Náchodě. Číslo listu NAD 957.

Petr Hrudka, Počítačová podpora v archivnictví, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (2018)
Vytvořeno službou [Webnode](#)

Obr. 39 - Divadlo Jaroměř – fotogalerie ¹⁴⁶

¹⁴⁶ Divadlo Jaroměř – fotogalerie. Printsreen, WebShot. Název: webnode.cz2.jpg

Tehdy a dnes

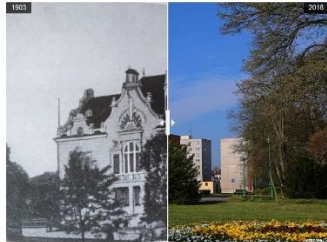
Jedním z prvních prostorů divadelního sálu byl hostanec. U této budovy, na jejím místě dnes stojí pobočka České spořitelny.

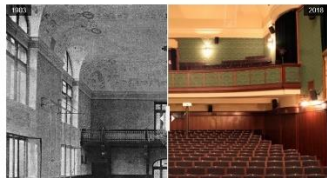
Prostory Grandhotelu sloužily jako divadelní sál, než se soubor Vichlický přestěhoval do nové scény.

Tyřovské sokolovna.

Hlavní sál Tyřovské sokolovny.

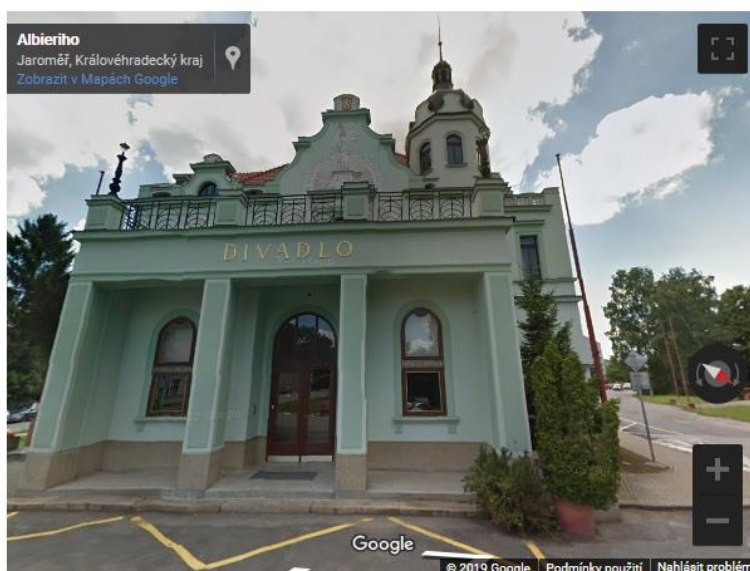
Web: www.divadlo-jaromery.cz
 Fotografie: Jiří Štěpánek

Obr. 40 - Divadlo Jaroměř - tehdy a dnes ¹⁴⁷

¹⁴⁷ Divadlo Jaroměř – tehdy a dnes. Printscreen, WebShot. Název: webnode.cz4.jpg

Street View

Petr Hrudka, Počítačová podpora v archivnictví, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (2018)

Vytvořeno službou [Webnode](#)

*Obr. 41 - Divadlo Jaroměř – Street View*¹⁴⁸

¹⁴⁸ Divadlo Jaroměř – mapa. Printscreen, WebShot. Název: webnode.cz4.jpg

Autor

Bakalářská práce

Historie Městského kulturního střediska
v Jaroměři.

Petr Hrudka

Počítačová podpora v archivnictví, FF
UHK.

Petr Hrudka, Počítačová podpora v archivnictví, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (2018)

Vytvořeno službou [Webnode](#)

Obr. 42 - Divadlo Jaroměř – autor ¹⁴⁹

¹⁴⁹ Divadlo Jaroměř – autor. Printscreen, WebShot. Název: webnode.cz6.jpg

IV. Rozhovor s ředitelem Josefem Horáčkem

Rozhovor se uskutečnil v červenci roku 2017 v prostorách Městského kulturního střediska v Jaroměři.

Ředitelem jste se stal v roce 2008. V jakém stavu tehdy budova byla?

Rozdělme to na dvě části. Budova byla krátce po rekonstrukci z roku 2003, nicméně audiovizuální vybavení nebo světelný park nebylo na úrovni moderního divadla. Byla tady mnoho nedodělků, špatně provedených prací. Od mého nástupu se do budovy nainvestovalo až 6 milionů korun na dokončení rekonstrukce a dovybavení divadelní techniky.

Lze to tedy chápat tak, že se za vašeho vedení divadelní prostředí zlepšilo?

Ony se spíše průběžně odstraňovaly nedostatky a závady, které během rekonstrukce nebyly podchyceny. Vybavení divadla se samozřejmě muselo zlepšit, protože pokud chceme sem dostávat současná moderní divadla, tak s technickým parkem, jaký tady byl, to v podstatě bylo nemožné.

Jaké kompetence jsou potřebné k tomu, aby se člověk mohl stát ředitelem takovéto kulturní instituce?

Máme nějaké požadavky, které byly dány městem. Vysokou školu a podobně, více méně spíše ekonomického charakteru než jakéhokoli uměleckého, protože ředitel se musí starat o ekonomiku, chod, musí zajišťovat peníze. Ne jenom natáhnout ruku na město a pokoušet se shánět prostředky z jiných zdrojů. Já sice vysokou školu dokončenou nemám, studium jsem nedostudoval, nedošel jsem ke státnicím, nicméně ekonomickou školu mám. Po několika letech zákon umožňuje obejít podmínku vysokoškolského vzdělání tím, že se člověk osvědčí v praxi. Určitě je potřeba kulturní rozhled, určitě je potřeba se tomu věnovat a mít vztah k umění jako celku, určitě je potřeba mít středně dobrý rozsah právních znalostí, protože se uzavírají smlouvy. Všechno si děláme sami.

Zároveň jste členem Rady města a předsedou Výboru pro bezpečnost a pořádek. Jak se dají tyto funkce skloubit s úlohou ředitele kulturního střediska?

Vůbec. Ale to vychází z mé předchozí funkce, kdy jsem byl 12 let vyšetřovatelem trestní činnosti, takže k té bezpečnosti mám blízko. Vývoj je ale takový, že se v podstatě sházíme pro potřeby města nebo na podnět občanů, takže jednou za měsíc nebo dva. Řešíme aktuální záležitosti v době volna, takže to nijak nezasahuje do výkonu práce a nemá to s ní nic společného.

Možná je to má naivní představa, ale nepředpokládal bych, že ředitel kulturní instituce bude zároveň členem výboru zabývající se bezpečností ve městě.

To není jenom o bezpečnosti. Ten výbor je spíš záležitostí občanského postojů. Vy přece taky vidíte, že tady lidi demolují koše. To je poradní orgán zastupitelstva. My mu v podstatě jenom doporučujeme, co bychom si představovali, aby se zlepšilo. Třeba svoz odpadkových košů, které přetékají, což souvisí s kulturou života, takže to nějak provázané je. Ono to zní jako Výbor pro bezpečnost a pořádek, že se zabýváme nějakou trestnou činností, ale od toho máme policii. Nám jde spíš o to, aby se tady reguloval pořádek. Má to souvislost s pořádkem i kulturou, takže bych to nevyklučoval.

Jste politik na městské úrovni a zároveň ředitelem instituce. Nejste jediný. Není to ale střet zájmu, přestože to jistě není na škodu?

Já tam střet zájmů nevidím. Myslím, že ani zákonodárci tam střet zájmů nevidí, protože střet zájmů je třeba u úředníka města. Tam to zákon zakazuje. U příspěvkových organizací je to umožněno. Tam je to výhoda pro divadlo, protože se mi podaří sehnat peníze, mám jiné možnosti na nákup technologií. Můžu ovlivnit zastupitelstvo, aby poskytlo více peněz. Myslím si, že je to ve prospěch kultury ve městě.

Jak se daří kulturnímu středisku s pořádáním akcí?

Podle toho, jakých akcí. Sám dobře víte, že pořádat ve městě třeba festival je něco šíleného. Nikdo tomu nerozumí, nikdo neví proč, nikdo neví jak. Už si tady vylámali zuby několik soukromníků, kteří se tím živí. Vlastně jediným úspěšným festivalem je Brutal Assault v Josefově. Ostatní více méně skomírají.

Kulturní středisko pořádá Setkání v trávě. Jak to organizačně funguje? Z pohledu zvenčí: přijdu, koupím si jídlo a pití a mám zadarmo kulturní zážitek, což je určitě výhodou. Ale jak se to vyplatí po finanční stránce?

Setkání v trávě založila moje předchůdkyně Iva Kašparová a pojalo se to jako poděkování divákům za celoroční návštěvu placeného programu a také tady máme lidi, kteří si nemohou dovolit nebo nechtějí investovat peníze do kultury a měli by na ni mít nárok a nechyběl by jim nějaký kulturní zážitek. Takže založila tuhle tradici a jednou za rok na konci sezóny se uspořádá před divadelními prázdninami a je na to vyčleněno zhruba 100 000 Kč, které dostáváme na rozpočet divadla.

Akce se pořádá každý rok, takže se jí daří?

Já myslím, že jo. Návštěva je vcelku pěkná. Pořádá se každý rok, jeden rok jsme zrušili z důvodu hrozby povodně, ale jinak je to každoroční akce a plánujeme ji pořádát dál.

Jak funguje vymýšlení kulturního programu? Podle čeho se vybírají kapely?

Podle mé chuti. Ale dávám také na doporučení. Jedu se podívat na festiválek, co mě zaujme, vezmu si vizitky, dostávám doporučení od lidí, kteří sjíždějí festivaly. Pokud tu kapelu neznám, tak se na ni samozřejmě podívám, pokud mě zaujme, tak ji zařadím. Ale když to vezmu despoticky, tak je všechno jenom na mně. Co rozhodnu, tak tam bude.

Pochopitelně pak hrozí, že co se líbí vám, nemusí se líbit ostatním.

Tak to vždycky ale je. Takhle se v podstatě staví celý dramaturgický plán divadla. Kromě všeho jiného, mám také na starosti dramaturgii, protože vyjma pevnosti Josefov, tak tu máme účetní, paní na propagaci a dětské programy, já jako ředitel, dvě uklízečky a správce. Takže já tady dělám úplně, ale úplně všechno.

Že to zvládáte?

Někdy si říkám, že to nezvládám a že to zvládat ani nejde, ale prostě to musí jít.

Jedinou akci, kterou jste pořádali a zrušili, je Pevnostfest...

Tu jsme pátým ročníkem zrušili, protože 14 dní před realizací bylo prodáno asi 12 vstupenek v předprodeji, takže naprostý ekonomický nesmysl.

Plánujete obnovu?

Vůbec ne, protože je to čirý ekonomický nesmysl. Tam mizely peníze v řádech desítek až stovek tisíc. Pokud vezmu program sedmi kapel, z nichž aspoň dvě byly

trochu známější viz Olympic a Chinaski, prodáváte lístky za 200 Kč a maximální návštěvnost je zhruba 1500 lidí, což se stalo jednou, jinak bývá přes 700 lidí, takže to je prostě nesmysl.

Přestože jde o vysokou návštěvnost na poměry města s 13 000 obyvateli?

Já si nemyslím, že jde o vysokou návštěvnost. Pokud pořádáte festival s takovými kapelami, tak ho neděláte jako městskou akci, ale spíš regionální, a aby se to zaplatilo, tak musíte počítat s návštěvou aspoň 3000 lidí. Se sedmi sty lidmi máte výdělek 160 000 Kč, což je honorář jedné kapely.

Jak se daří spolupracovat s městskými organizacemi?

Nevím, jak se k tomu staví ostatní kolegové, ale z mého hlediska si troufnu říct, že spolupráce je čím dál lepší. Ona tady nebyla, často mezi nimi panovala rivalita. Třeba se zuškou spolupracujeme skvěle. S muzeem začínáme více spolupracovat. Vzájemně i s pevností, kterou jsem před dvěma lety převzal. Snažím se spolupráci co nejvíce provázat, abychom si nekonkurovali, aby na takovém malém městě dvě instituce nepořádaly ve stejný termín akce a neubíraly si tak diváky, takže se to snažíme koordinovat, také společnou propagací.

Rivalita mezi kým?

Obecně. Já to nechci nijak specifikovat. Ta rivalita tady byla. Příspěvkové organizace města si vykazovali, kdo má větší návštěvnost, kdo je důležitější a měl by dostávat víc peněz. A nás nezajímá, že máte tuhle akci, my ji pořádáme pořád, takže je důležitější... Špatně se vedl konsenzus, aby si mezi sebou řekli, že my to uděláme jeden týden a vy to udělejte o 14 dní později, vždyť jsou obě akce pěkné, tak si nedělejme naschvály tím, že to budeme dávat do jednoho termínu a soutěžit, kam přišlo víc lidí.

Spolupráci se zuškou jste rozšířil i svým angažmá do jedné hry.

Rozdělme divadlo a DS Vrchlický, protože MKS zajišťuje městskou kulturu, ale za DS Vrchlický jsem byl osloven Jarkou Holasovou, abych jí s inscenací pomohl. S ní jsem pak udělal představení Boxer, kde mě společně s Kátou Prášilovou režírovaly, takže na téhle spolupráci pokračujeme dál.

Boxer je inscenací, kde jste velice slušně zazářil, zaznamenal jsem velký divácký ohlas, přestože jde o one man show, pro mě těžkopádného, ale přesto silného představení, protože jsem to viděl v rámci Špitál Artu v podzemním a stísněném prostoru.

My to představení hrajeme ve sklepě knihovny, což je ještě horší prostředí než v bývalé vojenské nemocnici, ale tak je to postavené.

Jde o otevřenost divadelního spolku a jeho členů k alternativnímu divadlu?

U některých určitě. Možná proto, že o tom nic nevědí. Já se tomu rozhodně nebráním a tím, že se nám podařilo získat ke spolupráci Honzíka Sklenáře a Honzu Zavičára (*herce hradeckého Klicperova divadla – pozn. aut.*), tak se tomu ostatní brání čím dál míň. Třeba naše dílo Rok na vsi má blízko k alterně, přestože jde pořád o klasickou činohru.

Herci se alternativě bránili, protože jí nerozuměli?

Asi tak bych to řekl. Někteří to nepochopili, nechtěli pochopit, nerozuměli, takže to považovali za prznění divadla, ale když se jich člověk zeptá, co viděli, tak dojdeme k tomu, že vlastně nic. To je taková fráze konzervativních herců a diváků.

Jaké typy představení objednáváte?

Snažím se o komedie, protože je o ně největší společenská poptávka. Snažím se ale o klasiku nebo drama, ale to se nesetkává s velkým ohlasem.

Je vyprodáno?

Řekl bych to takhle: od mého nástupu máme dvě řady abonmá, protože po tom tady byl velký hlad. Ale jak je to tady špatné po muzice, když se podívám na návštěvu koncertů... Co se týče divadla, široko daleko nám závidí, protože návštěvy jsou úplně krásné. Tak 50 % představení v rámci sezóny má úplně vyprodaných a v průměru kolem 85 % zaplněné kapacity.

Divadlo v současnosti supluje kino, jak se tomu daří?

Ono to není úplně klasické kino představení, takže jsme si to netroufli tak nazvat, ale spíš kinoklub. Překvapuje mě, že návštěva je fakt pěkná. Je asi o desítku nad celostátním průměrem návštěvnosti multikin.

Zúčastnil jsem se první projekce za přítomnosti Tomáše Magnuska, tehdy jste využívali projekce prostřednictvím DVD a poměrně malého plátna.

Já bych neřekl, že malém. Měli jsme původní městský projektor, který promítal jen DVD, a plátno 3x4 metry. Nicméně po zjištění slušné návštěvnosti jsem sehnal dotaci Královehradeckého kraje a z části na to přispělo i Město Jaroměř, koupili jsme nový dataprojektor a plátno, které vyplní takřka celý portál, takže, jestli se nepletu, 4,5x6 metrů. Pořídili jsme i nový zvuk v 5.1. Kvalitu to už má. Pořád to ale nedosahuje kvality kina.

Dříve tu bylo Kino Svět, které skončilo z finančních důvodů...

Skončilo pro naprostý nezájem diváků. Po čase lidi nostalgicky vzpomínají a nadávají, že tady ani kino nemáme. Ono se ale promítalo tak, že přišlo alespoň šest diváků. Když to došlo do takového stavu, že polovina představení byla zrušena kvůli neúčasti ani těch šesti diváků, a tehdejší roční provoz byl asi 2 000 000 Kč, tak se to vyhodnotilo jako naprosté mrhání penězi a provozovat něco z nostalgie a investovat do toho veřejné peníze... Já osobně s tím souhlasím, byl to správný krok.

Rozjeli jste kinoklub a o představení je patrně zájem. Co se za tu dobu změnilo?

My to nabízíme jako další službu veřejnosti. Provoz budovy to kromě elektrického vedení nestojí skoro nic. Naše promítání se pohybuje v řádech asi 5 000 Kč včetně autorských poplatků, což se nám na vstupném vrátí. My jsme to udělali pro minimální finanční náročnost, prostor k tomu je, lze to realizovat, tak proč to neudělat.

Prostor nabízíte jak místním organizacím, tak lidem zvenčí. Naposledy organizátorům koncertu Tomáše Ortela. Nutno zmínit, že mezi námi proběhla facebooková konverzace, ve které jsme se neshodli, a já byl přítomen na demonstraci před budovou uspořádanou místním občanem proti akci. Dodám, že pokud by se koncert odehrával v soukromém klubu, neprotestoval bych, protože by šlo o věc majitele, v našem případě šlo o veřejnou budovu. Jak celou záležitost zpětně vnímáte?

Na svém postoji bych neměnil vůbec nic. Naprosto respektuji, že vy máte právo vyjádřit se, což je právo všech. Byly návrhy, že by se demonstrace měla zakázat.

V tu chvíli jsem se vyjádřil, že pokud zakážete demonstraci, tak zakážu Ortela. Pokud chceme zasahovat do nějakých svobod, tak budeme zasahovat všem. Vaše občanské právo naprosto respektuji, nicméně tahle budova je veřejná a financovaná z peněz všech poplatníků. A Tomáš Ortel není zakázaný. Nikdy nebudu dělat cenzora. V žádném případě nepodporuji extremismus, jakýkoli pravicový extremismus je mi naprosto cizí a odporný. Na druhou stranu žijeme v právním státě a přijmeme tuto premisu, zakazovat má jenom zákon a ne jedinec. Jestliže já si budu určovat, co do divadla nepustím, co je nepřípustné, vrátil bych se do totality a dělal ze sebe bolševického zmetka. Proč zrovna Ortela a proč ne něco jiného? Proč jsme tady mohli mít divadlo s panem Matáskem, vždyť to byl spolu zakládající člen Orlíku? Kam až s tímhle přístupem dojdeme?

Když jsme tady dávali divadlo pana Drábka, pro mě Richard III. je kultovním představením, došlo mi pár silně dehonestujících, urážlivých mailů považujících toto představení za silně nevhodné do divadla, za prznění kultury. Kdybych na to měl dbát, tak zakážeme i tohle divadlo? Proč?

Když je to soukromníka, tak je to v pohodě? Když se koncert uspořádá v soukromém klubu, ale pořád veřejně přístupném, tak je to v pořádku, a když ve veřejné budově, tak to v pořádku není? Mě to zavání pokrytectvím. Buď to to je a já budu proti tomu všude demonstrovat, protože to je zlo, ale říkat, že v divadle to být nemůže, přestože se tady běžně pořádají akustické koncerty a já dávám k dispozici prostory k pronájmu, tak to tady být nesmí, ale vedle v parku, kde k tomu má prostor víc lidí, tak proti tomu demonstrovat nebudeme? Nevím, nerozumím tomu.

Mně se celá ta mánie kolem Ortela zdá jako mainstreamová vlna. Máme tady ale také kapely, které podporují levicový extremismus, anarchistické kapely ve svých textech vyzývají k zabíjení policistů nebo politiků. Proti tomu je potřeba protestovat.

Pokud to nebude zakázané zákonem, já to nebudu zakazovat. Protože to ale přinášelo jistá bezpečnostní rizika, tak jsem zajistil přítomnost policie a byl jsem připraven při jakékoli propagaci nacismu koncert okamžitě přerušit, o čemž byli do jisté míry srozuměni pořadatelé.

K tomu nedošlo...

K tomu samozřejmě nedošlo. Bylo tady jisté varování, ale já jsem byl po celou dobu toho přítomen jako při jiném koncertu. Nedošlo k žádnému incidentu. Jen jeden pracovník ostrahy způsobil dlouhou frontu. Pořadatelé si ale vyjednali pořádek. Stalo se jen to, že si návštěvníci donášeli nápoje do sálu, což my u všech typů představení zakazujeme, takže jsem je na to upozornil, bez problémů si je odložili do šatny a vrátili se zpět.

Po finanční stránce se akce povedla?

Pro nás určitě. My poskytujeme prostory hodinovou sazbou a je nám úplně jedno, kolik přijde lidí. Úspěšnost pořadatele mě v té chvíli vůbec nezajímá.

Není ale úkolem kulturní instituce kultivovat?

Určitě. Ale zase to musíme rozdělit. Mým úkolem je snažit se sem brát kulturní pořady, které budou lidi kultivovat. Komerční pronájem není moje činnost. Lidé si to spojují, ale budova musí být z něčeho živa. Přesto se snažíme klasickou kulturu zachovávat.

Takže jako ředitel veřejné instituce nemůžete proti tomu nic dělat?

Jsou dané podmínky, za jakým účelem lze pronajímat kulturní prostory. Agentury tady pořádají divadla, o kterých se ví, že bych je neobjednával. Pronajmou si divadlo, tak ať si je tady dávají. Mně se to nelíbí, já na to nepůjdu, nicméně návštěvnost to má. Mým úkolem je kultivovat společnost a nepodílet se na jejím úpadku. Proč bych tomu ale nebránil, lidi to chtějí a my z toho máme peníze, protizákonné to není.

Příští rok budete 10 let ve funkci. Jak vidíte svou a divadelní budoucnost?

Pevně doufám, že bude vzkvétat. Pro mě je tahle funkce hodně vysilující, hodně časově náročná, protože v době, kdy se všichni baví, my jsme v práci. Volněji mám přes léto. Nevím, jak dlouho to ještě vydržím. V případě, že na sobě ucítím, že bych vyhořel, tak doufám, že se nějaká zpětná vazba vyskytne a bude čas na změnu. Taková instituce nemůže stagnovat, musí se vyvíjet, někam směřovat.

Trochu se bojím, že divadlo je na svém vrcholu, už nemá kam jít. Lze pokračovat přes Špitál Art s Ilonou Zatloukalovou alternativním způsobem. Dál ale moje možnosti nesahají. Chtěl bych minimálně udržet úroveň.

Cílem Vrchlického je spolupráce s Klicperovým divadlem.

Máte neomezenou funkční životnost?

Ve funkci můžu být do té doby, než umřu.